Mr. I. PENIKS
4223 Dorchester Str. W.
Montreal 6, P.Q.

The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.
Published Twice Weekly by the DAUGAVAS VANAGS
Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ont. Canada
Telephone — WA 0792
Editor in USA: A. Zvēriņš, 102—15 85 Drive Richmond Hill 18, N. Y. USA
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL, POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA

LATVIJA
AMERIKĀ

Latviešu laikraksts Amerikā
iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās.
Izdevējs — Apgāds DAUGAVAS VANAGS
Galvenais redaktors — INGRIDA VIKSNA
Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ont. Canada
Telefons — WA 0792
ASV redakcija: A. Zvēriņš, 102—15 85 Drive, Richmond Hill 18, N. Y., USA
Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.50; par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.—.
Sludinājumu maksa: slud. daļā $1.40; tekstā $2.80 par vienu collas telpu 1 slejā.

Nr. 53./76. TREŠDIEN, 1952. G. 9. JŪLIJĀ 2. GADS

JĀDOD ATBILDE PAR VERGU DARBU

PIRMAIS GADĪJUMS, KAD AN IZMEKLĒ LATVIEŠU SŪDZĪBU

Apvienoto Nāciju un Starptautiskās Darba Organizācijas ieceltā komiteja vergu darba lietā beigusi savu sesiju un paziņojusi, ka tā tagad uzaicinās attiecīgo valstu valdības dot paskaidrojumus pret tām celtajā apsūdzībā. Uz nākošo sesiju komiteja sanāks oktobrī Ženēvā.

Daudzo liecinieku starpā bija arī latvieši. 19. jūnijā Latviešu Konsultātīvās Kopas priekšsēdis Dr. V. Māsēns divu stundu ilgā ziņojumā sniedza liecības par vergu darba sistēmu Latvijā un prasīja vergu darba nometnēs ieslodzīto latviešu atbrīvošanu. Liecību nodeva arī mūsu tautietis V. Bernšteins, kas pats bija pavadījis vairākus gadus vergu darbos. Tas bija pirmais gadījums, kad AN izmeklē kādu latviešu sūdzību par apstākļiem dzimtenē. Komisijas locekļi no klausījās ziņojumu ar lielu interesi un lūdza arī turpmāk sniegt informāciju par vergu darbu Latvijā.

Sav. Valstu valdība savukārt iesniegusi komitejai neskaitāmus pierādījumus par to, ka vergu darbam ir svarīga nozīme Padomju Savienības saimniecībā.

Jau 1947. g. Amerikāņu Arodbiedrību Apvienība (AFL) pieprasīja, lai AN ievadītu izmeklēšanu par vergu darbu Padomju Savienībā. Beidzot pag. gada AN Ekonomiskā un Sociālā padome nolēma pētīt šo problēmu un lūdza AN ģenerālsekretāru un Starptautisko Darba Organizāciju Ženēvā iecelt bezpartējisku komiteju ar uzdevumu pētīt Pad. Savienībā un tās satelītvalstīs piespiedu darba sistēmu ko lieto pret personām viņu politiskās pārliecības dēļ un kas ir svarīgs elements šo zemju saimnieciskajā dzīvē. Izmeklēšana neattiecas uz deportācijām un genocidu. Izmeklēšanas komiteja iecēla par priekšsēdētāju sēru Ramaslami Mudaliaru (Indija) un par locekļiem Bargu (Norv.) un Palavičini (Peru). Komiteja pieprasīja informāciju no valdībām un privātām organizācijām. Atsaucās 42 valstis. No valstīm, kas komūnistu varā, atbildēja vienīgi Čechoslovakija aizrādot, ka šāda informācijas vākšana esot „nelegāla."

Vergu darba komiteja pēdējā laikā saņēmusi jaunu sūdzību pret Spāniju. Šo sūdzību iesniegusi kāda Somu arodbiedrību organizācija, kas atrodas komūnistu ietekmē. Šinī iesniegumā celta sūdzība pret Franko valdību par opozicijas apspiešanu, bet par vergu darbu tur nekas nav minēts.

BALTIJAS VALSTU DIPLOMĀTU SADARBĪBA

Triju Baltijas valstu sūtņi Londonā kopš Otrā pasaules kaŗa izveidojuši ļoti ciešu sadarbību pulcēdamies regulāri apspriedēs, kuŗās pārrunās aktuālos jautājumus. Šīs apspriedes notiek rotācijas kārtībā visu triju sūtņu mītekļos.

Šai vasarā Baltijas valstu diplomātu sadarbība un viedokļu saskaņošana veikta vēl plašākos apmēros. Izmantojot gadījumu, ka uz apspriedēm Londonā no dažādām zemēm pulcējas lietuviešu un igauņu diplomāti, noorganizēta visu triju Baltijas valstu diplomātisko pārstāvju apspriede, kas ilga no 7. līdz 30. jūnijam. Apspriedēs piedalījās: B. Balutis (Lietuva), J. Kaiva (Igaunija), R. Kampus (Latvija), S. Lazoraitis (Lietuva), T. Ozoliņš (Latvija), K. R. Pusta (Igaunija), A. Reijs (Igaunija), E. Sarepere (Igaunija), A. Torma (Igaunija), P. Žadeikis (Lietuva).

Sanāksmes dalībnieki aplūkoja detalās starptautisko stāvokli, īpaši pakavējoties pie apstākļiem, kas varētu ietekmēt Baltijas valstu stāvokli un brīvības un neatkarības atjaunošanu šajās valstīs.

Viņi ar gandarījumu konstatēja, ka ciešā sadarbība Baltijas valstu starpā, kas pastāv nepārtraukti, kopš šīs valsts ieguva patstāvību un juridisku atzīšanu un kopš noslēgts draudzības un sadarbības līgums Igaunijas, Latvijas un Lietuvas starpā 1934. g., ir devusi vērtīgus sasniegumus un priekšrocības visām trim valstīm. Sapulcējušies pārstāvji tamdēļ atzīst par nepieciešamu un vēlamu, ka sadarbība nākotnē vēl tālāk jāattīsta un jāparada intensīvāka.

Protams, par to būs jāizšķiras pašiem Baltijas valstu iedzīvotājiem, kādā formā un cik cieša izveidojamā vienība Latvijas, Igaunijas un Lietuvas starpā pēc šo valstu atbrīvošanas. Sapulcējušies pārstāvji tomēr izteica savu stingro pārliecību, ka ūnijai jābūt ļoti ciešai, un jāizmanto katra iespēja sadarboties ar citām valstīm Eiropas ūnijas ietvaros. Viņi arī uzsvēra, ka domu par ciešu ūniju un sadarbību vajadzēs plaši pārrunāt presē, lai to akceptētu šo valstu piederīgie.

Sapulcējušies tālāk aplūkoja jautājumu un sadarbību ar padomju apspiesto tautu pārstāvjiem un atzina, ka šai sadarbībai piešķirama liela nozīme.

Ar atzinību konstatēja izpratni un simpatijas, ko Baltijas valstīm parādījusi Lielbritanija, ASV un citas Rietumu valstis, kur daudzi Baltijas valstu pilsoņi atraduši patvērumu. Šajā sakarībā novērtēja ar pateicību ASV prezidenta telegrammu, kas sūtīta Baltijas valstu brīvības komitejai Ņujorkā. Telegrammā prezidents izsaka savas simpatijas Baltijas valstu pilsoņiem, atzīmējot Padomju Savienības iebrukuma 12 gada dienu, rakstурojot šo aktu kā starptautisko likumu laušanu un pasvītrojot, ka Savienoto Valstu valdība neatzīst šo agresijas aktu.

Sapulcējušies vienbalsīgi izteica savas cerības, ka genosida konvencija drīzā laikā kļūs efektīgs instruments cilvēku tiesību aizsargāšanā un ka Apvienotās Nācijas atradīs ceļus un līdzekļus apturēt terroru un civiliedzīvotāju deportācijas, kam pakļautas Baltijas un citas valstis padomju okupācijā.

Goddevībā klātesošie pieminēja visus upurus, ko tirannija nodarījusi okupēto valstu pilsoņiem un izteica savu nesatricināmu pārliecību, ka Baltijas valstu tiesības beidzot tiks atzītas un Igaunijas, Latvijas un Lietuvas brīvību atkal atjaunos.

KLŪSIM LNAK LOCEKĻI

Ilgi gaidītās un nopietni gatavotās Latviešu dienas Kanadā, kur sūtņa K. Zariņa viesošanās lielākajos latviešu centros, kad sirmais valstsvīrs oficiālajās sanāksmēs un mazākām grupām runāja par mūsu iekšējām lietām un starptautiskajām problēmām, jau pagājušas. Sūtņa uzmundrinošie vārdi un mūsu latviskās ticības apliecinājumi izskanējuši. Un šodien, lēšot panākumus, jāatzīst, ka tie ir labi: Necerēti kuplā skaitā tautieši ieradās svinīgajos dievkalpojumos, sanāksmēs un gājienā, tādējādi pierādot savu pienākuma apziņu, un smeļoties arī jaunus spēkus trimdas misijas veikšanai.

LNAK un citas organizācijas, kas stāv nomodā par tautas dzīvā spēka kopā turēšanu un mūsu cīņu pastiprināšanu, veikušas pašaizliedzīgu darbu sprausto mērķu sasniegšanai. Ievadot Latviešu dienas, LNAK Padome 14. jūnijā apspriedās ar visu organizāciju pārstāvjiem un nākošajā dienā pulcējās ārkārtējā sesijā, kur pieņēma lēmumus, kas dod iespēju it visiem latviešiem, kā vienotai saimei, dzīvot savai tautai un tēvzemei. Svarīgākais lēmums nosaka, ka visi Kanadā dzīvojošie latvieši, kā atsevišķas personas, tā arī organizētie, ir LNAK locekļi, pie kam nazturīgie un vecie, lai arī tie nepaliktu ārpusē, no paredzētās biedru naudas atbrīvoti. Tajā pašā laikā LNAK valde izsūtīja latviešiem Kanadā uzsaukumu iestāties LNAK.

Pēc divi nedēļām varam jau konstatēt, ka Latviešu dienu un K. Zariņa mudinājumu un viņa optimistisko atzinumu atcerot, daudzu latviešu atturīgā nostāja mainījusies. Latviskās atmodas viļņa iekustināti simti latviešu iestājušies LNAK. Tas mūs sevišķi priecē, jo viņi turpmāk turēsies kopā ar mums, lai vēlāk, kad cīņa būs uzvarēta, ar paceltu galvu un skatu, kā līdzvērtīgi ar citiem cīnītājiem, spertu savu kāju uz atbrīvotās dzimtās zemes, kas savus dēlus un meitas gaidīt gaida un aicina atpakaļ.

Katrs apzinīgs latvietis saprot, ka viņa svēts pienākums stāvēt tautas rindās baltās un nebaltās dienās, nevairoties no pienākumiem un nebēgot no cīnītāju rindām, kad tautai un tēvzemei ir grūti laiki. Tomēr raksturā vājākiem svešās pasaules likstas šo apziņu bieži vien nomāc. Un te nu Latviešu dienu saviļņojums, kā redzam, daudziem atkal pavēris pieeju latviskā gara saulei, pildot nomāktās sirdis ar tēvzemes mīlestības gaismu. Lai Dievs dotu, ka šī gaisma vienmēr mirdzētu visu trimdinieku sirdīs, jo tad arī vistumšākajā svešniecības naktī mēs viens otru saredzēsim, pazīsim, apliecināsim un — viens otru atbalstīsim mūsu liktencīņā, kuŗas gala mērķis ir brīvā Latvija.

Bet skaudīgā pamāte — svešā dzīve — šo mirdzumu necieš un mums vēlīgāki uzsmaida tikai tad, ja smagi strādājam un nedomājam par savu īsto Māti, kas devusi mums dzīvību un latvisko garu. Lai šo mūžīgi latvisko mirdzumu mūsu sirdīs nekas neaizēnotu, mēs nedrīkstam palikt savrup, bet mums jāpulcējas, cik bieži vien iespējams, mūsu īstās Mātes pajumtē — mūsu organizācijās. Tur stiprināsimies garā un īstenībā, tur smelsimies spēkus izturēt un uzvarēt.

Tāpēc turpmāk vairs nepaliksim nomaļš, bet visi, kā viens kļūsim LNAK locekļi. Saņemtos uzsaukumus izlasīsim, nopietni pārdomāsim, pārliecināsimies, ka tie atgādina ikkatram latvietim viņa pienākumu, nogriezīsim no tiem attiecīgās veidlapas un izpildītos pieteikumus piesūtīsim LNAK.

To darīsim apzinoties, ka vienotība organizācijā ir mūsu pastāvēšanas un uzvaras ķīla.

Biruta Senkēviča, LNAK Padomes vicepriekšsēde

KOREJĀ PREZIDENTU VĒLĒS TAUTA

Pusanā. — Dienvidkorejā beigusies ilga iekšpolitiska krize starp valsts prezidentu Rīju un dažām parlamenta frakcijām jautājumā par turpmāko satversmi. Kamēr Rījs aizstāvēja tautas vēlētu prezidentu un divpalātu sistēmu, parlamentārieši gribēja vēlēt prezidentu paši.

Cīņas cēlonis visu laiku bija skaidrs: parlaments Rīju vairs neievēlētu, bet tautas vēlēšanās līdzšinējam prezidentam ir ļoti labas izredzes.

Tagad ar 163 balsīm parlaments tomēr pievienojies Rīja priekšlikumiem. Dažus apcietinātos deputātus atbrīvos tuvākajā laikā, un jaunās vēlēšanas paredzamas jau 15. jūlijā.

Kanadas dolars — pirmā valuta pasaulē

Otavā. — pašreiz augstākā valūta pasaulē ir Kanadas dolars, kas pie tam uzrāda tieksmi savā vērtībā joprojām augt. Kanadas federālā valdība izlēmusi, ka 3 centi, ar kuŗiem Kanadas dolars pārsniedz Sav. Valstu dolaru, ir galīgā robeža, par kuŗu augstāk tam nebūtu ieteicams kāpt. Jau tagad ārējā tirdzniecībā jūt, ka augstās valūtas dēļ Kanada zaudē pircējus, kas iepērkas lētāk Sav. Valstīs „lētā" ASV dolara dēļ.

Kanadas ārzemju valūtas fonds, salīdzinot ar pag. g. jūniju, pieaudzis par 150 milj. dol., sasniedzot 1.828 miljonus. Tam iemesls ir Kanadas izdevīgā saimniecība, kuŗā ārzemju kapitāls jau kopš ilgāka laika ļoti labprāt meklē sev darba lauku.

Pierādīta krievu vaina Katinas noziegumā

Ierosina imeklzēt arī citas masu slepkavības

ASV Tautas Vietnieku Nama speciālā komiteja Katinas lietas izmeklēšanai paziņojusi savu vienbalsīgo lēmumu, ka „NKVD noslepkavojis tūkstošiem poļu virsnieku Katinas mežā ne vēlāk kā 1940. g. pavasarī."

Komitejā ietelp 4 demokratu un 3 republikāņu pārstāvji, un tās priekšsēdis ir R. J. Meddens (demokrats no Indianas). Komiteja sāka savu darbu pag. g. septembrī. Tā nopratinājusi 81 liecinieku Vašingtonā, Čikagā, Londonā, Frankfurtē, Berlīnē un Nepolē un ieguvusi rakstveida liecības no vairāk kā 100 liecinekiem, kas nav varējuši ierasties personīgi.

Komiteja uzaicināja arī Padomju sūtniecību Vašingtonā sniegt paskaidrojumus šinī lietā, tomēr sūtniecība noraidīja šo uzaicinājumu kā apvainojošu. Sūtniecība tālāk paskaidroja, ka Katinas noziegumu jau izmeklējusi oficiāla komisija 1944 .g., kas nākusi pie atzinuma, ka slepkavību pastrādājuši hitleriešu noziedznieki.

Komiteja ierosina, lai 1) ASV delegācija AN ierosinātu šo jautājumu Apvienoto Nāciju pilnsapulcē; 2) AN pilnsapulce ierosinātu sūdzību pret Padomju Savienību Hāgas starptautiskajā tiesā un 3) prezidents Trūmens uzdod ASV delegācijai panākt starptautisku izmeklēšanu arī citās masu slepkavībās.

IGAUNU CENTRĀLĀ ORGANIZĀCIJA KANADĀ

Pēc tam, kad vispārējās vēlēšanās igauņi ievēleja savu centrālo organizāciju ASV, notika igauņu vēlēšanas Kanadā. Vēlēšanas notika pa pastu, tomēr piedalīšanās vēlēšanās nebija tik dzīva kā ASV. No izsūtītām 6000 vēstulēm saņemtas atpakaļ 1.709. Vislielāko balsu skaitu saņēmis vecais igauņu ieceļotājs inž. A. Kersons no Montreālas, iegūdams 722 balsis. Otrā vietā nāk Helene Johani no Toronto, kas jau Igaunijā aktīvi piedalījusies sieviešu organizācijās. Trešā vietā nāk A. Lattiks no Montreālas, Igaunijas bij. ārlietu ministra dēls. Ievēlēti pavisam 12 locekļi, kas kopā ar jau pastāvošo Kanadas Igauņu Organizāciju Apvienības valdi izveidos Igauņu Atbrīvošanas Padomi Kanadā.

Tiklīdz būs izveidojušās centrālās organizācijas ASV un Kanadā, igauņi stāsies pie vispasaules organizācijas veidošanas.

Igauņu centrālās organizācijas jau pastāv Anglijā, Vācijā un Austrālijā. Zviedrijā igauņi ir sašķēlušies un tur vēl nav nodibināta viena centrāla organizācija. Zviedrijā pastāv Igauņu Nacionālā Padome, kas sevi ieskata par visu igauņu pārstāvētāju brīvajā pasaulē. Tomēr šai organizācijai ir stipra opozicija kā Zviedrijā, tā citās zemēs. Šī organizācija pastāv no 10 politisko partiju pārstāvjiem, to starpā ir arī tādas politiskas partijas, kas Igaunijā nebija pazīstamas. ASV un Kanadā igauņu padomēs ievēlēto locekļu lielais vairums ir pret minēto padomi Zviedrijā. Igauņi tomēr cer, ka nesaskaņas Zviedrijā varēs novērst un Zviedrijas igauņi līdzīgi citu zemju igauņiem piedalīsies vispasaules organizācijas veidošanā, kas nedibināsies uz politiskām partijām.

BĒRNU VASARAS NOMETNES VADĪBAS PAZIŅOJUMS

Piektdien, pl. 7-os, sv. Andreja baznīcas telpās J. Pālens pieņems pasūtinājumus amerikāņu saliekamām lauku gultiņām bērniem. Tās maksās apm. 8 dol. Gultiņas ērti izlietojamas izbraukumos un nometnēs. Tādēļ vecāki, kas vēlētos, lai bērni teltīs gulētu gultiņās, aicināti tās iegādāties. Par galdiņu transportu līdz nometnei jāmaksā pašiem gultiņu īpašniekiem vai arī jāsedz daļa no kopējiem transporta izdevumiem.

Iesvētīts un nodots sabiedrības lietošanai Toronto latviešu sv. Jāņa draudzes lauku īpašums — Saulaine

Pēc īpašuma iesvētes LSAK valdes pr-dis R. Plūme atklāja bērnu vasaras nometni — pieteikti 150 bērni.

Svētdien, 6. jūlijā agrā rīta stundā, kad naktī atdzisušajās Toronto ielās vēl maz gājēju, pie sv. Jāņa draudzes baznīcas pulcējas latvieši, lai ar autobusiem dotos uz draudzes lauku īpašuma iesvētes svinībām un bērnu vasaras nometnes atklāšanu. Viesus pie baznīcas sagaidīja draudzes pr-ks O. Dzērvītis. Drīzumā ieradās divi lieli, pelēki autobusi, kas uzņēma svinību viesus un sāka ripot pretī brauciena mērķim, līdz kuŗam jāveic 70 jūdžu.

Tie, kas šo ceļu vēl nebija braukuši, ziņkārīgi vēroja apkārtnes dabu, kas stipri līdzīga mūsu dzimtenes ārēm. Pa labā autoceļa abām pusēm redzamas lauku mājas, meln- un sarkanraibi ganāmpulki un plaši kviešu lauki. Bet latviešiem tik pazīstamās rudzu druvas un balto bērzu birztalas sasprindzinātais skats nekur nevar ieraudzīt. Un pamostas kāda skumja doma, kas atgādina, ka arī dzimtenē pašlaik viļņo zeltītās druvas un pļavās smaržo nopļautais siens, bet… arī tur, tāpat, kā te, tās svešu roku koptas un svešu roku pļautas…

Pēc pusotras stundas, brauciena ceļa mērķis jau sasniegts, un autobusi apstājas pie kokiem un krūmiem apauguša žoga ceļmalā.

Tikko speŗam kāju uz latviešu jauniegūtā īpašuma zemes, pretī steidzas draudzes mācītājs A. Lūsis. Un, cik savādi: tu labi zini, ka esi svešā zemē, bet ieraugot savus cilvēkus un dzirdot visapkārt tikai latviešu valodu, tā vien liekas, ka esi no Rīgas ieradies kādā latviešu zemes sētā uz dzimtas svinībām.

Ieejot pagalmā, visapkārt redzami koki un krūmi, zem kājām biezi sazēlusi zāle. Pat ēkas aiz koku kuplajiem zariem lāgā nevar ieraudzīt.

Pagalms jau pilns ļaužu. Mācītājs aicina apskatīt īpašumu. Vispirms ieejam dzīvojamā ēkā, kur mūs sagaida laipnā mācītāja kundze. Dzīvojamā māja ir divstāvu ēka, apakšā trīs plašas istabas ar pieliekamām telpām, un augšā divas istabas, vanna un pieliekamie. Istabās ir nepieciešamās mēbeles un grāmatu skapis ar jaunatnes literātūru angļu valodā.

Aiz šīs mājas ir kāda cita ēka, kuŗā mīt īpašuma pārvaldnieks u. c. Pagalma kreisajā pusē liels šķūnis un kokiem apaugušā uzkalniņā 4 dubultkabīnes, kas paredzētas vasarniekiem.

Apskatījuši pagalmu, dodamies pa celiņu lejup uz upi. Un te jau priekšā pa labi un kreisi redzamas auto rindas: mūsu turīgie tautieši uz svinībām ieradušies paši savos limuzīnos. To īpašnieki ar piederīgajiem un draugiem — dāmas un kungi — peldu kostīmos, veselīgi un iedeguši, cits jau pavisam brūns. Pa kreisi labu gabalu no upes līča redzamas lielas teltis — tajās iepriekšējo nakti jau pārnakšņojusi mūsu jaunatne.

Apstājies pie vairāku metru platās upes, vēroju jauko dabas stūrīti, pa kuŗu kā iedzeltena lenta, pāri izlauztu koku stumbriem, akmeņiem un klintsgabaliem kaut kur mums nezināmā tālē aizplūst upes ūdeņi. Dīvaiņi skaists ir šis apvidus. Bet latviešu zēnu čalas, kas nāk no upes vidus, kur peldēšana pilnā gaitā, pamodina no aizsapņošanās. Tuvumā atskan arī mācītāja mierīgā balss: A. Lūsis paskaidro, ka iegūtais zemes gabals nav bijis lauksaimnieciski izmantots, bet te bijusi koku zāģētava, kas pēc mežu izciršanas nojaukta. Nav brīnums, ka šajā dabas ziņā pamestajā apvidū upē liela zivju bagātība. Esot arī vēži, stāsta zēni, kas jau darbā laiduši ķeseles. Nav arī pārsteigums, ka pats mācītājs, kas savos retajos vaļas brīžos labprāt izmēģina laimi ar makšķeri, šeit izvilcis savā mūžā lielāko lomu — paprāvu bruņurupuci.

Pēc īpašuma apskates izklīstam kur kuŗais, lai atkal tiktos plkst. 2, kad paredzēts svinīgais akts.

I. V.

Īpašuma iesvēte un bērnu nometnes atklāšana

Plkst. 3 pp. uz laukuma starp upi un bērnu nometni pulcējas svinību dalībnieki. Amata tērpā ierodas māc. A. Lūsis ar ģenerālkonsulu R. Braisonu, Braisona kdzi un sv Jāņa baznīcas kanadiešu mācītāju. Laukumā ierodas arī nometnes vadītājs R. Plūme un kopā ar savu palīgu J. Pālenu pulcina jaunatni un viesus svinību vietā, norīkojot zēnus un meitenes karogu pacelšanai.

Iesvētes svētrunu māc. A. Lūsis iesāk ar prav. Esaja vārdiem: „Ar mīlestību un labiem darbiem kalposim saviem tuvākiem." Un šis ir mīlestības darbs mūsu tuvākiem, turpina mācītājs, jo iegūtās īpašums kalpos visai latviešu sabiedrībai, īpaši mūsu jaunatnei. Izjustos vārdos mācītājs atzīmē mūsu pienākumus pret tautu un tēvzemi, ko nedrīkstam aizmirst arī svešumā. Seko iesvētes vārdi.

Tālāk sv. Jāņa draudzes padomes pr-ks O. Dzērvītis sniedza pārskatu, no kuŗa redzams, ka iegūtais īpašums ir 80 akru liels un maksā $3.500. Ar ģenerālkonsula starpniecību tas iegūts no kādas kanadiešu draudzes. Turpmāk maksājumu kārtošanai draudze aizņēmusies no Misuri sinodes 2000 dol. Runātājs paskaidroja, ka juridiski tas kalpos visai latviešu sabiedrībai. Uzrunas beigās draudzes priekšnieks paziņo, ka īpašums nosaukts par Saulaini, un nodod to sabiedrības lietošanā.

Ievadot bērnu nometnes atklāšanu J. Pālens norīko jauniešus pie karoga masta, atklāšanas runu teic nometnes vadītājs R. Plūme. Viņš atzīmē, ka LSAK uzņēmusies rūpēties par latviešu bērnu vasaras atpūtu veselīgos apstākļos, dodot viņiem iespēju audzinātāju vadībā turpināt un papildināt sāktās mācības latviešu skolās. Atskanot tautas lūgšanai Dievs, svētī Latviju, mastā lēni paceļas Kanadas un Latvijas karogi, un pr-ks pasludina nometni par atklātu.

Kā pirmais apsveikuma vārdus teic ģenerālkonsuls R. Braisons Viņš priecājas par latviešu rosmi un iegūto īpašumu, kuŗā lieli un mazi var pavadīt brīvo laiku, atpūsties un dziedāt savas jaukās tautas dziesmas.

No LNAK sveicienus nesa valdes vicepriekšsēdis J. Dreimanis, novēlot jaunatnei izaugt par labiem latviešiem. DV Kanadas valdes pr-dis P. Balodis savā apsveikumā aizrādīja, ka jaunais draudzes pasākums veikts bez partiju un organizāciju līdzdalības, lielā sadarbībā un vienprātībā. Svētīgajam jaunatnes audzināšanas darbam viņš apsolīja DV atbalstu arī turpmāk. TLB valdes pr-dis J. Popelis līdz ar apsveikumu nodeva nometnes vajadzībām 10 dol. LPB Kanadas kopas pr-de B. Senkēviča novēlēja šo mūsu kultūras veicināšanas svarīgo pasākumu neatlaidīgi turpināt un vērst plašumā. Vēl sveicienu nesa kanadiešu mācītājs un mazpulku audzinātājs Bērziņš. Rakstveida apsveikumu piesūtīja Toronto Pirmās Latviešu draudzes māc. A. Čops.

DV Kanadas valde kaŗavīra L. atraitnes bērnu uzturēšanai vasaras nometnē ziedojusi $24 un L. darba biedres $6; DV Toronto nod. biedrs Valdis Skudra ziedojis $15 un TLB biedrs N. Zvaigzne apņēmies visu vasaru nometnē uzturēt vienu trūcīgu vecāku bērnu.

Par nometnes iekārtu un nodarbību turpinājums sekos nāk. numurā.

REPUBLIKĀŅI PULCĒJAS ČIKAGĀ

Čikagā. — Visas zīmes liecina, ka republikāņu partijas sanāksme kandidāta izvēlēšanai prezidenta amatam būs visai spriega, lai neteiktu vairāk.

Radio komentātori un novērotāji šeit atzīmē arvienu augošu abu lielo sāncenšu — Tafta un Eizenhauera — delegātu aktīvitāti. Var pat runāt par zināmu rūgtumu abu spēku starpā, pie kam partijas mašinērija, kā to liecina Teksas delegātu apstiprināšana, ir labvēlīgāka Taftam. Min. gadījumā partijas nacionālā komiteja ar 60 pret 41 balsi atzina Tafta grupas izraudzīto delegāciju, kuŗā pret 22 Tafta atbalstītājiem stāv 16 Eizenhauera piekritēji. Minētā spēku attiecība pie tam ir paša Tafta priekšlikums.

Eizenhauers paskaidrojis, ka viņš šāda veida darījumos neielaidīsies, un viņa pārstāvji atteikušies satikties ar Tafta pārstāvjiem, lai min. jautājumā panāktu kādu kompromisu. „Tam godīgumam, kas valda vēlēšanās, ir jāvalda arī kādas partijas nacionālā sanāksmē," teica E. piebilstot, ka viņš negrib nevienu balsi, kas būtu saistīta ar kādām iepriekšējām saistībām un nebūtu pilnīgi brīva savā pārliecībā.

Teksas delegātu lietu E. grupa grib nodot izšķiršanai pašiem 12 tūkst. delegātiem, kas tad būs pirmā spēku pārbaude abu grupu starpā.

Bij. prezidents Huvers un sen. Tafts brīdinājuši, ka šādi rūgtumi delegātu jautājumā apdraud partijas kandidāta izredzes novembrī, uz ko E. grupa atbild, ka to izraisa otra puse ar nelikumīgu delegātu apstiprināšanu.

Martins konventa prezidents

Partijas pastāvīgais priekšsēdis sanāksmes laikā būs Džordžs Martins, kas, sākot ar otrdienu, šo amatu veiks jau piekto reizi. Pēc Mārtina intervijas radiofonā konvents ilgs ne vairāk kā līdz sestdienai. Publikā interese par sanāksmi ļoti liela. Par ieejas biļetēm svētdien jau prasīja 150 dol., un bija pircēji.

Republikāņi par 15 nāciju atbrīvošanu

Čikagā. — Republikāņu konventa priekšvakarā viens no partijas visredzamākajiem ārpolītikas lietpratējiem — Daglas radiofonā atbildēja uz dažiem visai svarīgiem jautājumiem gan par prezidenta kandidāta izvēli, gan par Jaltas līgumu turpmāko likteni.

Daglas atzina, ka konventa priekšdarbos atzīmējamas diezgan labas sekmes kopējās platformas izstrādāšanā un piebilda: „Mums ir vienība principos, bet šķiŗamies personu izvēlē."

Par republikāņu attieksmēm pret Jaltas līgumiem Daglas teica, ka **šie līgumi ir nodibinājuši 15 nāciju gūstniecību. Šīs nācijas pēc republikāņu domām ir no padomju gūstniecības jāatbrīvo,** un tāpēc viņa partijā savu ārpolītiku veidojot šinī virzienā.

Kā zināms, Daglas ir izstrādājis republikāņu ārpolītisko platformu arī partijas sanāksmei Čikagā, ko atklāja 7. jūlijā.

Vai Mekarturs?

Tafta — Eizenhauera cīņa paredzama samērā līdzsvarota, un tās iznākumā daži novērotāji pielaiž kāda „melnā zirga" parādīšanos uz partijas skatuves. Un tas nebūšot neviens cits kā ģen. Mekarturs.

5 milj. meksikāņu vēlē

Meksikas vispārējās vēlēšanās pie urnām pašreiz iet ap 5 milj. balstiesīgo pilsoņu. Notiek sīva sacensība partiju starpā, ieskaitot visai nozīmīgos komūnistus.

LATVIJA

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt.
Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos nosūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.
Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

...AIDRĪBA, SIRSNĪBA UN VIENKĀRŠĪBA

VALENTĪNS PELĒCIS

Pēdējās nedēļās, sakarā ar Latvijas valsts sūtņa un pilnva-...i — K. Zariņa viesošanos, ir atkal nolijis spirgts un cerību ...juma pāršalkts vārdu lietus pār mūsu aizkaltušajām sirdīm. Vienību un saderību. Kopēji izlīdzinātu mērķtiecību un va-...i.

Tā tas skanēja arī toreiz, kad sirmais sūtnis apciemoja mū-...barakās Vāczemē. Skanēja un izskanēja ...

Tā tas ir apliecināts neskaitāmos svētkos, sajūsmas un bēdu ...os. Un kad svešās svētdienas nemiera un tukšuma apsēsts, no ...krambātās dīpiņa mantu lādes izceļu 46., vai 47. gada trim-...laikrakstu numurus, tad liekas, ka ar runāšanu un rakstīša-...vairs nevajadzētu ne sevi, ne citus apgrūtināt. Varbūt mūsu ...šiem un vajadzībai pietiktu ar speciālu latviešu trimdas ko-...u izdošanu?

Laiks drūp tālāk. Gads aprok gadu, un velti mēs mēģinām ...apburt ar skaistajiem, stiprajiem un gudrajiem vārdiem!

Kopējas paspārnes, kur sapulcēties un kam uzticēt mūsu ...traģēdiju un sāpes, — nav. Ir gan politikas, kultūras un ...tiju advokāti, kas nedaudzās stundās spēj uzrakstīt vienlīdz ...žus statūtus kā vienkāršai meliorācijas sabiedrībai, tā sarež-...ultrādemokratiskas valsts satversmi, bet tie ir tikai papīri, ...bieži sajauc aizdomīga noklepošanās, nerunājot nemaz par ...bīciju vētrām, un vīriem, kas stāv par principiem un klūp ...burtiem.

Bet laiks drūp. Un tas ir mūsu laiks! Šaurais un nevaļīgais ...smas sprīdis, kas apspīd mūsu vajadzību un mūsu vajadzības ...nākumus. Ja vēl pirms sešiem vai septiņiem gadiem, ticēt, ...t un gaidīt spējīgo bij vairāk kā 90 proc., tad šodien ir jā-...sa: cik ir vēl to, kas ja ne atklāti un bravurīgi, tad tomēr ...sībā nemeklē zāļainu leknumu, kur ciešanu un bezkompromi-...pienākumu dižais krusts ar visiem viņā ierakstītiem zvērastiem ...nokrist tīri nejauši un nemanāmi? Vai tikai laika nebeidzā-...is bargums dara šos cilvēkus par svešiniekiem sev un savai zemei?

Septiņus gadus mēs esam cēluši savu saderības un nacionā-...saiešanas namu, un tomēr kāds riebējs ir aizriebis šo darbu, ...šobrīd tur ir vēl tikai — krāmu tirgus. Un nu mēs atkal, ...itin kā vienreiz par visām reizēm, esam sākuši runāt par iz-...dušo latviešu apvienošanu. Tomēr, arī riebējs neguļ. Vēl ...rtiju iespēju un burtu kombināciju rezerves nav izlietotas! Var ...dināt mironus, var dzemdēt kropļus! Var skaldīt amatus un ...ncipus. Vēl vienmēr pie kapsētas ir vieta, kur uzcelt tirgus bū-...un nogurušajam Antiņam piedāvāt visdemokratiskākās parti-...piķi, ar ko aptriept kājas, lai pavisam viegli uzkāptu stikla ...lnā!

Bet sekmīgi tirgoties var tikai tas, kam ir pircēji un uzticī-... Un droši pērk savukārt tāds, kam vajadzība un līdzekļi. Lie-...vajai daļai vienkāršo un nelaimīgo latviešu bēgļu — nacionālās ...jadzības un garīgie kapitāli sāk izsīkt.

Pirmās izdeldē laiks un svešums. Pēdējie — septiņus ga-...s bez taupības un žēlastības šķiesti mūsu trimdas iekšpolitis-...nesaskaņu un varas ambīciju — krāmu tirgū. Cilvēka uzti-...bai un varēšanai ir robežas. Un šīs psīchiskās robežas vislabāk ...i jāpazīst tiem, kas cēla vakar un kas grib celt šodien latviešu ...mdinieku svētās saiešanas namu!

Vispirms padariet tīru mūsu dvēseļu Daugavas krastu! Lai ...dkārības būceniši, tituļiem un paragrafiem aplīmētie izkārtņu ...airogi" neaizsedz to zemi, pilsētas un kapus, kuŗas ciešanu dēļ ...ēs izvēlējāmies svešu brīvību, lai brīvībā kalpotu ne paši sa-...em demokratijas vai diktatūras principiem, bet — latviešu tau-...i! Tā dzīvoja un izturēja tad, kad ar zobenu viņas miesā un ...ēselē tika iecirsti bargā Jūdu Dieva desmit baušļi. Tā dzīvo-...un izturēja tad, kad Šeremetjeva sarmati nokāva vīrus, izva-...ja sievas un pagalmos atstāja mēri. Un es nedomāju, ka šie ...tvieši bija sliktāki vai labāki par tiem, kas cieš un mirst šo-...en, klausīdamies: kāda ideoloģija un kādi vīri viņus būtu varē-...iši glābt, ja vien lūk būtu... vienprātība. Bet maldīgi ir ticēt, ...a saderība un vienprātība jau nodrošināta, ja Jānis ar Pēteri ...enosies par labskanīgu kompromisa formulu. Tīrām sirdīm nav ...ajadzīgi kompromisi. Darbs var būt mazs un arī kļūdains, bet ...t trūkumi modina uzticību un padara to lielu, ja tos apspīd ...vītāju skaidrība, sirsnība un vienkāršība. Un šo trīs lietu mums ...isvairāk trūkst, kaut gan mūsu mūžiem novēlētais gaismas sprī-...is ir bīstami sadilis un mēs nezinām, vai pat visisākstākājiem ...īs pietiks.

DAUGAVAS VANAGI

PAZIŅOJUMS

DV TORONTO BIEDRIEM UN INTERESENTIEM

DV mājā, 123 Huron St., tel. — WA 0792 2. stāvā redakcijas telpās, pirmdienās un trešdienās no plkst. 18—20.30 dežurē nodaļas kāsieris vai arī kāds cits valdes loceklis. Minētā laikā var saņemt informāciju un iesniegt organizācijas lietas, kā arī pasūtināt laikrakstu Latvija Amerikā. Valde

PATEICĪBA

Daugavas Vanagu Apvienība Grand Rapidos izsaka sirsnīgu pateicību Grand Rapidu (Mich.) tautiešiem, kas ar savu ārtavu piedalījušies ziedojumu vākšanas akcijā, ziedodami Invalidu Nama iegādei Vācijā.

Kopīgi saziedoti $357.—, kas līdz ar ziedotāju sarakstiem nosūtīti uz Vāciju DV organizācijas priekšniekam V. Janumam cēlā mērķa īstenošanai. Tautiešus, kuŗus adreses maiņas vai citu iemeslu dēļ ziedojumu vācēji nav apmeklējuši, lūdzam nodot vai piesūtīt ziedojumus J. Radziņam, 2121 Denwood Ave. S. W., vai J. Mednim, 604 Union S. E.

J. Mednis, Apvien. kasieris. **J. Radziņš**, Apvien. pr-ks.

NEAIZMIRSĪSIM INVALIDUS VĀCIJĀ

Neaizmirsīsim, ka 1. jūlijs ir jau pienācis un daudzi vēl neesam izpildījuši pienākumu pret saviem trūkumā nonākušajiem tautas brāļiem un māsām, ko tie ar nepacietību gaida. Tādēļ šodien savus ziedojumus Invalidu Nama iegādei Vācijā un vienas stundas algas ziedojumu trimdinieku aprūpei vēl Toronto dzīvojošie var izdarīt DV namā, 123 Huron St. DV grāmatnīcā, DV Toronto nodaļā, kā arī laikraksta kantorī katru dienu parastā darba laikā. Bez tam tie, kam nav iespējams [illegible] to nokārtot. Iarī pirmdienās un trešdienās no plkst. 18.00 līdz 20.30 laikraksta kantorī.

Lotus puķu veikalā. 854 Bathurst ielā.

V. Ziedipa grāmatnīcā, 218 Greenwood Ave.

Torontas latviešu biedrībā, 198 Osler ielā.

Latviešu draudzēs.

Londonā, Ont., dzīvojošie, 77 Eliot ielā.

Hamiltonā. P. Immurs, Wentworth S. ielā.

Montreālā O. Saulājs. 4175 Ridgevale Ave. Apt. 10. O. Zilkalns, 6745 Cote St. Luc Rd. Apt. 3. R. Virkava, 1414 Du Fort St. V. Zariņa, 63 Maguire Ave. V. Veckalniņa 2141 Maplewood Ave. Apt. 5. F. Lucis 5847 Cote des Neiges Ave. Apt. 3.

St. Katarines E. Sakss 83 Luise ielā.

Manitobas nod. J. Staudžs 698 Aberdein Ave. Vinipega.

Vankuvera, A. Ceplītis. 1091 Keith Rd. W. Vancouver.

Edmontonā A. Krūmiņš 9528 — 102 A. Ave.

Ņufaundlendā E. Jakobsons 5 Milbanke St. John's.

Ziedojumi pa pastu iesūtāmi DV Kanadas valdes kasierim: Mr. A. Putniņš, 280 Wright Ave. Toronto, Ont. Pa pastu ziedojumi sūtāmi ar čeku vai money orderi, tie izrakstāmi uz LRS Daugavas Vanagi vārdu.

Tautiešiem, kas vēlētos uzņemties individuāli aprūpēt trūkumcietējus tuvāka informācija pieprasāma Aprūpes nozares vadītājam V. Mukta kungam, 66 Cowan Ave, Toronto, Ont. Tel. LL 7606.

DV Kanadas valde

SAŅEMTI ZIEDOJUMI

Invalidu nama iegādei Vācijā ziedojuši:: Edgars un Ņina Kajaks $2.—; Marija un Jānis Magaziņš $2.—; Voldemārs Kalniņš $1.— un Jānis Kozulis $10.—.

Ziedotājiem — vissirsnīgākais latviešu paldies.

DV Toronto nodaļas valde.

LPB kopas ir rosīgas visos kontinentos

Deportēto latviešu preses darbinieku saraksts — amerikāņu preses organizācijām

Otrā Latviešu Preses Biedrības valdes sēde notika 29. jūnijā Bostonā. Ar piecelšanos klusuma brīdī godināja mirušo biedru, folkloristu Osvaldu Lideku.

LPB priekšnieks Olgerts Liepiņš pēc izdarītās operācijas bija tik tālu atspirdzis, ka varēja vadīt sēdi un sniedza pārskatu par globālās LPB darbību pasaules kontinentos. Vācijā LPB piedalījusies kultūras dienu sarīkojumos, īpaši Šlezvigas — Holšteinas apgabalā. Ļoti aktīva ir LPB Austrālijā. Bez nodibinātā O. Norīša fonda sarīkoti P. Ērmaņa vakari. To ienākums — £32,17,7 nosūtīs P. Ērmanim uz Vāciju. LPB aktīvi piedalījusies 14. jūnija propagandā austrāliešiem. Izplatītas brošūras, uzsaukumi vairāk simts tūkstoš eksemplāros.

LPB Kopai Kanadā tekošajā gadā ir bijuši pāris plašāki sarīkojumi (Preses balle, Virzas vakars), pieteikusi savu iestāšanos Starptautiskajā rakstnieku un žurnālistu b-bā; nolemts piedalīties Latviešu dienās Kanadā, sarīkot Zinaidai Lazdai veltītu literāru vakaru. LPB Kopā Kanadā iestājušies 27 biedri.

Darba pārslogojuma dēļ no savas sekretāra amata lūgusi viņu atbrīvot Ingrida Vīksna, kuras vietā stājies V. Upeslācis.

LPB ASV nolēma Jāņa Jaunsudrabiņa godināšanu atzīmēt arī Bostonā, gatavo jubilāram simbolisku balvu.

No Linkolnas Universitātes dekāna Gosa saņemta vēstule, kurā universitātes vadība piekrīt piemiņas plāksnes uzstādīšanai Kārlim Ulmanim. Uzdots kādam latviešu māksliniekam izstrādāt plāksnes projektu. Tā minētais pasākums ir visas tautas lieta, bet izdevumi būs pāri biedrības kasei, tad vajadzēs rast līdzekļus, kā iesākt pasākuma realizēšanu.

LPB nolēma atzīmēt Bostonā Jāņa Steika 25 gadu nāves dienu šī gada rudenī. Jānis Steiks Bostonā dzīvojis no 1905. g. līdz 1922. gadam, izdeva un rediģēja laikr. Dieva Sveiksmi un bija latviešu draudzes mācītājs.

Rakstniece Irma Liepsala bija iesūtījusi ierosinājumu, lai ASV lielajās bibliotēkās novietotu arī latviešu grāmatas, kas iznāk trimdā. Katram izdevējam būtu jāziedo šim mērķim daži eksemplāri no katras grāmatas, gluži kā tas savā laikā ar likumu bija noteikts neatkarīgā Latvijā.

Ierosinājumu atzina par ļoti svarīgu, bet to veikšanu un iedzīvināšanu lūgs uzņemties ALAs Kultūras biroju.

LPB nolēma atjaunot arī biļetenu Brīvais Vārds, kas iznāks Austrālijā.

Konstatēja, ka ar panākumiem darbojas P. Ērmaņa fonds. Šai ierosmē rakstnieks saņēmis palīdzību arī tieši no tautiešiem bez fonda starpniecības. Valde atzina, ka šādu gadījumu, kur rakstniekiem nepieciešama palīdzība, ir vairāki, un ka tie nākotnē var vēl atkārtoties, tāpēc nolēma P. Ērmaņa fondu paplašināt un nosaukt to par Palīdzības fondu trūcīgiem rakstniekiem.

LPB centrālā valde šais dienās sastādīja boļševiku deportēto latviešu preses darbinieku sarakstu, ko nosūtīja ASV ievērojamākām preses apvienībām. LPB par biedriem uzņēma: Valteru Zirnīti, Alfrēdu Kaupiņu, Jāni, Biti, Tālivaldi Dangavu, prof. Leonidu Slaucītāju, bet pārreģistrēja Kārli Zvirgzdiņu. Pēdējie 4 dzīvo Argentīnā. Valdes sēdē piedalījās: O. Liepiņš, J. Porietis, O. Akmentiņš un Kr. Grāmatnieks.

...O. Akmentiņš

Ģenerālim J. Laveniekam 62 gadi

Ģenerālis Jānis Lavenieks šinīs dienās atskatījās uz 62 mūža gadiem. Ģenerālis iebrauca ASV 1950. g. un apmeties Asbury Park, N. J.

Viņa šūpulis kārts Skrīveru pagastā. 1915. g. viņš beidz Viļņas karaskolu un cīnās gan Rīgas frontē, gan Galicijā. Kad Krievijā varu pārņem boļševiki, Lavenieks nokļūst Vācijā. Lai tiktu uz Latviju, viņš pievienojas Bermonta nodibinātai „Liepājas jātnieku partizānu vienībai". Lavenieks iebrauc Jelgavā 1919. g. 22. maijā, kad latviešu un vācu karaspēks kopīgi ieņēma Rīgu. Vācu—krievu virspavēlniecība ieceļ toreizējo kapteini Lavenieku par bruņotā vilciena komandieri Priedainē. Šo vilcienu Lavenieks nodod latviešu rokās un vēlāk vadīja to kaujās pret Bermontu un lieliniekiem. Vēlāk viņš kļūst par Bruņoto vilcienu pulka komandieri. 1939. g. viņu paaugstina par ģenerāli un ieceļ par Lejaskurzemes apgabala garnizona priekšnieku, kuŗa uzdevums ir kārtot lietas ar krievu karaspēku, kas novietojies bazēs.

Vācu laikā ģen. Lavenieks darbojas Latviešu Karavīru Palīdzībā. Trimdā Vācijā viņš aktīvi piedalās latviešu sabiedriskajā dzīvē un ieņem dažādus amatus — ir bijis Bavarijas latviešu padomes pr-js, Latviešu Centrālās Padomes prezidija pr-dis, LCK loceklis un LNP prezidija loceklis.

AIZVESTO PIEMIŅA DANIJĀ

Atzīmējot aizvesto piemiņu, 14. jūnijā, pl. 16 latviešu organizāciju pārstāvji nolika ziedus pie Dānijā mirušo latviešu pieminekļa — Vestre kapos.

Ziedus nolika no Latv. kluba Kopenhagenā — konsuls G.Grīnvalds, no Latviešu Apvienības Dānijā un L.J.K.Sav. — V. Briedis, no DV Dānijas nodaļas — I. Reitmanis.

15. jūnijā, pl. 17. Kopenhagenas un tuvākās apkārtnes latvieši pulcējās zviedru baznīcā uz piemiņas dievkalpojumu.Dievkalpojumu vadīja māc. J. Sviķis. 15. jūn., pl. 13,30 Latv. Apvienības Dānijā saimes un pārējo latviešu vārdā Kopenhagenas radiofonā nosūtīja tautiešiem tālumā sveicienus un novēlēja drīzu gaišāku nākotni. Pēc tam nospēlēja Dievs, svētī Latviju.

Sakarā ar šiem notikumiem, dāņu laikraksti jo plaši rakstīja par Baltijas tautu traģisko stāvokli un ciešanām.

Dānijas lielais nacionālais laikraksts Nacionaltidene, starp citu, raksta: „14. jūnijam ir jākļūst par sirdsapziņas pārmetumu dienu austrumos un rietumos. Vēl 1941. g. šai dienā Padomju Krievija dementēja savus melus, apgalvojot, ka Baltijas tautas pašas esot vēlējušās, lai viņu valstis kļūtu par boļševiku padomju valstīm, bet dementācijai sekoja Baltijas valstīs plaši aresti. Nakts tumsā tūkstoši tika arestēti, un rīta agrās stundās vilcieni ar arestētiem lopu vagonos ripoja uz Sibirijas vergu un nāves nometnēm. Lai nedzirdētu nelaimīgo vaimanas, pirmā vagonā brauca mūzikas kapele, bet otrā brauca čeka un bendes. Vilcienā līdzi brauca nāve."

Noslēgumā laikraksts raksta: „Brīvā pasaule šo netaisnību pret Baltijas valstīm nedrīkst aizmirst. Baltijas liktenis lai top par nepārtrauktu brīdinājumu tām tautām, kuŗas pašreiz atrodās tādā pašā militārā un politiskā stāvoklī, kā savlaicīgi Baltijas valstis. Baltijas valstu liktenis skaidri un neapstrīdami pierāda, ka solidāritāte un aliance ar citām brīvām valstīm un stipru armiju ir vienīgā garantija brīvības pasargāšanai."

Socialdemokraten raksta: „... Hitlera un Staļina draudzības pakts kļuva liktenīgs Baltijas valstīm. Baltijas valstu liktenis nekļuva gaišāks arī pēc Hitlera vienību ieiešanas Baltijā, jo sākās jauns terrors. Laikā starp 1941. un 1944. g. divas reizes kaŗa mašinērija ripoja pāri Baltijas nelaimīgajām zemēm, sagādājot neizsakāmas ciešanas un zaudējumus. Dzelzs aizkars liedz brīvai pasaulei ieskatīties tuvāk šajā lielajā traģēdijā."

Arī daudzi citi Dānijas laikraksti gan galvaspilsētā, gan provincē jo izjūsti rakstīja par Baltijas valstu likteni, izsakot cerību, ka taisnība uzvarēs un apspiestās Baltijas un citas tautas kļūs brīvas.

V. Briedis.

IZBRAUKUMS UZ LĀČU KALNIEM

Daugavas Vanagi rīko svētdien 13. jūlijā, izbraukumu uz Lāču kalniem. Izraudzīto vietu var dažādi izmantot svētdienas atpūtai, izraujoties no lielpilsētas lipīgās svelmes.

Lāču kalns atrodās 72 km no Ņujorkas, lielajā Palisade Interstate parkā, tā tuvumā Hessian'a ezers. Pieejama peldētava kā arī īrējamas laivas. Pats Lāču kalns piemērots kalnā kāpšanai, parkā ekskursantu rīcībā daudz ēnainu un atpūtai piemērotu vietu.

Sapulcēšanās izbraukumam svētdien, pl. 9.00 no rīta pie 81. kuģu steķa. Lai nebūtu jānovietojās izklaidus, sapulcēšanos nedrīkst nokavēt. Kuģis atiet pl. 9.30 un brauciens ilgst 3 st. pa Hudzonas upi. Braukšanas maksa turp un atpakaļ ceļam (atsev. personām) $2.00 grupā ar dalībnieku skaitu ne mazāku kā 25 personas à $1.50.

Pieteikšanās braucienam grupā, piesūtot naudu pa pastu vai pienesot ar aprēķinu, ka tā ienāk ne vēlāk kā trešdien, 9. jūlijā, izdarāma DV ASV valdes sekretāriātā pie Arnolda Bērziņa, 31 — 43 Steinway St., Long Island City 3, N.Y. Ja event. nepieteiksies vajadzīgais skaits, kuģa kartes būs jāiegādājās par pilnu tarifu. Izbraukums notiks ar jebkuŗu dalībnieku skaitu.

Ostamala (81. kuģu steķis) sasniedzama braucot pa pazemi līdz 42. ielai, tad jāpārkāpj Crosstown līnijas autobusā, braucot rietumu virzienā līdz Hudzonas upes krastmalai.

Aicinām visus ņujorkiešus piedalīties izbraukumā un izmantot svētdienu jaukai atpūtai, sirsnīgā un draudzīgā tautiešu pulciņā.

DV Apv. Ņujorkā

PĀRSKATS PAR DV PĀRSTĀVĪBAI ASV ZIEDOTIEM LĪDZEKĻIEM

KASES PĀRSKATS

par 1952. g. februāra mēnesi, ASV tautiešu aprūpei un kaŗa Invalīdu Nama iegādei Rietumvācijā ziedotiem līdzekļiem un to izlietošanu:

I. Ienākumi.

Pārskats ietveŗ atsevišķo tautiešu un organizāciju ziedojumus, kas iesūtīti DV Pārstāvībai ASV vai nodoti ziedojumu vācējiem: Daugavas Vanagu Apvienībām, DV kopām un DV pilnvarotiem.

Ābele Edg. $1.00; Ābols Pēteris $2.00; Andersons R. $2.00; Ansons Kārlis. $5.00; Anzons J. $2.00; Apinis V. $1.00; Apse — Rītelis R. $10.00; Apsītis J. $1.00; Austriņš P. $2.00; Balks J. $2.00; Balks J. $1.00; Balodis I. $4.00; Balodis M. $1.00; Baltais E. $5.00; Bankers E. $5.00; Bauers M. $10.00; Bauers V. $10.00; Belovs Z. $1.00; Bērtiņš-Bērziņš M. $1.45; Bērziņš A. $1.00; Blāķis A. $6.00; Burtnieks A. $5.00; Cates H. $5.00; Danenfelds J. $1.00; Danilovs V. $2.00; Dimzens A. $1; Dirba O $3.00; Dobelis J. $1.50; Dembrovskis M. $1.00; Ducmanis P. $2.00; Ducmanis P. $2.00; Dunkulis Vilis $2.00; Dzelzītis J. $4.00; Edelbergs P. $5.00; Egle B. $2.00; Ekšteins L. $2.00; Ešmanis Elfrida $1.00; Finks I. $1.00; Gavars Parla $1.00; Gerliņš V. $1.00; Glaudiņš V. $1.25; Grīnvalds Kārlis $2.00; Grundsbergs A. $2.00; Ikstrums J. $2.00; Indriksons J. $1.00; Janieks Renate $1.00; Jansons E. $1.00; Jaunzems V. $1.00; Jenzis J. $1.00; Jērmācāns Jānis $1.00; Jesifers H. $1.00; Jirgens Ed. $1.00; Jirgens Imants $1.50; Kalnājs Arn. $2.00; Kalnājs Arnolds $2.00; Kalniņš J. $2.00; Kalniņš P. $1.00; Kaminskis V. $3.00; Kamiters Veronika $1.00; Kaņepons J. $5.00; Kārkliņš Konrāds $1.50; Kārkliņš Zigurds $1.50; Kļaviņš Kārlis $1.00; Konstants J. $1; Krastiņš R. $1; Krauja I. $1; Krauja K. $1.00; Krūmkelns E. $1; Ķuzulis K. $2.00; Lagzdiņš I. $4.50; Landratovs J. $3.00; Latsons Osv. $2.00; Lazdiņš J. $2.00; Līdecis J. $6.00; Liepiņš E. $2.00; Liepiņš E. $1.75; Liepiņš Ed. $2.00; Linauts Leonids $2.00; Liplecis O. $5.00; Lukāzis J. $1.50; Malceņieks Arv. $1.45; Markitants M. $1.00; Muldiņš E. $2.00; Nesaule P. $3.00; Nukša E. $1.00; Osis J. $5.00; Ozoliņš J. $1.00; Ozoliņš Olgā $1.00; Ozols Irmgadre $2.00; Ozols Jānis $4.00; Paas $20.00; Plate A. $1.00; Pluksiņš J. $5.00; Priedītis J. $2.00; Puisis K. $2.00; Puķīte A. $1.00; Putniņš J. $6.00; Ramanis Kārlis $1.00; Rasa J. $5.00; Rasa Kārlis $5.40; Rasa Alb. $6.00; Rīss Ervins $1.00; Rubenis P. $2.00; Rūsa E. $1.00; Saulājs J. $5.00; Saulgozis E. $2.00; Samsons A. $1.50; Sīlis K. $1.00; Šķēle A. $2.00; Skulte A. $3.00; Spilva R. $1.00; Sprogis E. $1.00; Spunde V. $1.00; Stagis V. $1.00; Stalbe A. $3; Strauss K. $1.35; Strautiņš M. $1.25; Strazdiņš A. $1.00; Strazds K. $5.00; Strīķis R. $2.00; Sūniņš K. $2.00; Tauriņš M. $2.00; Tenders P. $3.00; Freibergs A. $1.00; Vanags Alise $1.00; Vanags Kārlis $1.00; Vanags Lūcija $1.00; Vārna R. $5.00; Vaseris J. $2.00; Vāveris A. $2; Vecozols V. $1.00; Venners J. $2.00; Vicinskis F. $1.00; Vilde A. $5.00; Vinters E. $3.00; Zariņš Eduards $5.00; Zaube A. $2.00; Zēbergs A. $4.00; Ziemelis L. $5.00; Zirnis G. $2; Zirnītis Valters $1.00; Zirnītis Valters $1.00; Zolts A. $3.00; Zuiko M. $1.00; ALAs Aprūpes birojs $55.00; DV Apv. Čikagā $501.03; DV Apv. Filadelfijā $66.75; DV Apvienība Oklahomā $8.00; Latviešu Apvienība Oklandē $50.00;

Kopā $1.040.18.

Kasē uz 1952. g. 1. februāri. DV Pārstāvībā ASV $347.13; DV Apv. Bostonā $30.72; DV Apv. Vašingtonā $73.62; DV Apv. Filadelfijā $66.75.

Pavisam kopā $1.558.40.

II. Izdevumi.

Palīdzība tautiešiem ASV; Blūmbergam Ž. $100.00; Valdmanim Lianam $20.00; Bērziņam A. $80.00; Plēsumam V. $18.00; AV Apvienība Vašingtonā: Kodoliņam K. $40; DV Apv. Filadelfijā: pārskaitīts DV Pārstāvībai ASV $66.75. Kopā — $324.75.

Palīdzība tautiešiem Austrijā: No DV Pārstāvības ASV $100.00.

DV Rietumvācijas valdes konts aprūpes vajadzībām: atlikums uz 1952. g. 1. februāri $1.075.25; ieskaitīts februārī nav. Pārnests uz Rietumvāciju aprūpes vajadzībām $434.00; atlikums kontā uz 1952. g. 1. martu $641.25;

DV Centrālās valdes kaŗa invalīdu nama fonds: tautiešu iemaksas caur DV Pārstāvību ASV $526.03.

Kasē uz 1952. g. 1. martu: DV Pārstāvībā ASV $507.28; DV Apvienībā $30.72; DV Apv. Vašingtonā $33.62.

Kopā $571.62.

DV Pārstāvība ASV

KANADĀ

PATEICĪBA

Sakarā ar manu 60 g. dzimšanas dienu izsaku vissirsnīgāko pateicību saviem mīļiem bij. audzēkņiem, draugiem un labvēļiem, kas mani tik mīļi sveica ar jaukiem novēlējumiem, brīnišķīgiem ziediem un skaistām dāvanām.

M. Kuncāns.

o

Tuvojoties vasaras brīvlaikam, radās jautājums, ko darīs Vankuveras latviešu draudzes sestdienas skola, kuŗas pārzināšanu un vadību uzņēmies mācītājs K. Avotiņš. Tā kā daži vecāki bija izteikuši vēlēšanos mācības nepārtraukt, bet citu domas bija pretējas, tad māc. K. Avotiņš bija aicinājis Vankuveras latviešu bērnu vecākus 20. jūnijā uz pārrunām.

No aicinātām 16 ģimenēm bija ieradušies 6 vecāki un viena ģimene ziņoja, ka darba apstākļu dēļ nevar ierasties, bet par skolu jautājumu interesējās. Liekas, ka pārējos vecākus skolas jautājums neinteresē.

Skolas vadītājs klātesošos iepazīstināja ar LNAK izdoto darba plānu latviešu skolām. Tad sniedza pārskatu par vietējās skolas darbību, ko vecāki uzklausījās ar atzinību un izteica pateicību par veikto darbu, lūdzot pēc vasaras brīvlaika turpināt, pulcināt bērnus nodarbībām brīvā dabā.

Grūtības radušās telpu sāgādē. Līdz šim skola darbojās tautiešu privātās mājās, bet plašākām nodarbībām telpas par mazām. Tā kā cita atrisinājuma neatrada, tad pagaidām palika tāpat kā līdz šim. Vēl bija otrs cietais rieksts: vecākiem esot neērti pavadīt mazākos bērnus uz mācībām. Līdz šim skolotāja ziedoja visu sestdienu skolas darbam un brauca pie dažām ģimenēm atsevišķi, bet tā kā nākotnē rodas jauna skolnieku grupa, tad nez' vai būs iespējams vienā dienā apbraukāt visas ģimenes.

Tā kā Vankuverā ir vēl citi latviešu skoltāji, tad nolēma nākošajā mācības gadā aicināt arī tos piedalīties latviešu skolas darbā.

Līdz šim tiešie izdevumi skolai bijuši: Bērniem grāmatām, burtnīcām un ceļa naudai.

A. Z.

*

Toronto Velleslijas ielā atrodas kāda maza telpa, kur uz durvīm uzrakstīts tikai Miss L. Johnson. Aiz šīs izkārtnes darbojas kāds ducis sieviešu, kas atrodas Sarkanā Krusta dienestā un kuru uzdevums ir sniegt izziņas un palīdzēt sameklēt pazudušas personas. Ar šīs iestādes starpniecību daudzi atraduši savus piederīgos, jo Kanadas Sarkanais Krusts sadarbojas ar visu zemju Sarkano Krustu iestādēm. Pavisam Kanadas Nac. izziņu birojam izdevies atrisināt 8.500 pazudušo personu likteņus.

CEĻ KOOPERĀTĪVUS DZĪVOKĻUS

Co Ltd., Toronto pilsētā varēs nodot apdzīvošanai savus pirmos 14 dzīvokļus, kas celti Queen St. austrumu daļā, jau šīs vasaras beigās. Šo kooperātīvo sabiedrību sākumā nodibināja pārsvarā Igaunijas jaunkanadieši 1951. gada janvārī. Pavisam paredzēts uzcelt 34 dzīvokļus. Dažiem būs piecas, citiem četras telpas, un tos uzcels divās ēkās. Sākumā pāri par 100 jaunieceļotāju pievienojās pasākumam, ko atbalstīja arī Central Mortgage and Housing Corporation.

Kad iepriekšējos aplēsumus par celtņu izmaksu nācās grozīt, daži no pirmā laika dalībniekiem izstājās no sabiedrības. Dažas vietējo kanadiešu ģimenes iestājās jau esošā apvienībā. Katrs īrnieks — dalībnieks ir iemaksājis $2.000 un tam būs jāiemaksā vēl $1.000, kad dzīvokli tam nodos lietošanā. Īres nauda lielākiem dzīvokļiem noteikta uz $100 un mazākiem $90 mēnesī. Lielāko dzīvokļu nomniekiem vēl papildus jāpiemaksā $500.

Daudzas īpatnības, kas redzamas šinīs namos, pārņemtas no līdzīgiem pasākumiem Igaunijā.

LASĪTĀJU VĒSTULES

KO TAS NOZĪMĒ?

Kā redzams no ASV zināmā Jūsu laikraksta 7. numurā, tad DV Ņujorkas Apvienība sākusi publicēt jaunuzņemto biedru vārdus. Vai nu sagadīšanās dēļ vai citādi, kā pirmais atzīmēts Alfrēds Bērziņš. Pirmajā mirklī šķita neticami, ko gan tik rūdīts parlamentārietis meklē DV organizācijā?

Bet velti viņš domā, ka bij. karavīri nepazīs viņa īstos nodomus. Apkarodams DV atklāti dažādās latviešu organizācijās, viņš nespēja tos iznīdēt. Pazīstam jau arī tādu politiķu izdarību, kas iestājas kādā organizācijā, lai to uzspridzinātu no iekšas. Ir saprotama viņa vēlēšanās iestāties DV, bet kur bija tie vieglprātīgie „frontavnīki", kas laikus neatšifrēja šādu konjunktūras vanagu?

Nesen lasīju avīzēs, ka DV mēģinot ielavīties dažādi konjunktūras cilvēki. Domāju ka uzpriekšu tādus vairs neuzņems. Nu notiek gluži otrādi. Agrāko konjunktūras mācekļu vietā uzņem pašus konjunktūras profesorus, kam bijušas liela vīra „Vollmachtes" pie visiem režīmiem. Ko tas nozīmē? Katrā ziņā neko labu.

A. Dzelzkalns, Linkolnā.

TEĀTRIS UN DEJA

Pēdējā laikā Milvokijas Latviešu biedrība un DV rīko teātra izrādes un deju vienā vakarā. Varbūt ka to pamudina darīt komerciāli aprēķini. Var jau būt, ka lielais vairums tautiešu labprāt apmeklē teātri un deju pie tās pašas reizes, bet ir arī tādi, kas apmeklē tikai deju, citi atkal tikai teātri. Tas dabiski. Īpatnēji ir tomēr tas, ka deju apmeklētājiem par teātri nav jāmaksā, bet teātra apmeklētājiem jāmaksā arī par deju.

Kādi gan aprēķini pamudinājuši deju apmeklēšanu atvieglot, bet teātra — apgrūtināt? Vai tad grīdu slīpēšana jau būtu kļuvusi par spēcīgu ieroci latviskā gara saglabāšanai, bet teātris pārvērties tukšā bezjēgas izpriecā? Dejotāji jūtas pat mazliet neērti par privilēģijām, bet teātra cienītāji izmantoti un sašutuši par „brīvprātīgām" nodevām. Turklāt vēl abas „šķiras" skaidri nojauš, ka šāda rīcība kopas vienību nestiprina.

Kāpēc gan nevarētu būt vienlīdzība: Vai nu visiem maksāt par teātri un deju, vai arī katram tikai par to, ko viņš pērk?

J. Plate, Milwaukee.

Nākotnes problēmas

Domājot par nākotni un pieņemot, ka reiz pienāks laiks, kad kļūs aktuāls jautājums par Latvijas patstāvību un tās attieksmēm ar kaimiņiem.

Kādi arī nebūtu mūsu personīgie uzskati, mums vienmēr jācenšas raudzīties uz visām lietām reāli. Nespēja raudzīties godīgi un bezbailīgi acīs dažādām ģeogrāfiskām, politiskām, etniskām un psicholoģiskām reālitātēm maksāja Hitleram uzvaru pēdējā kaŗā. „Tūkstošgadīgā Valsts" sabruka, nesasniedzot pat to vecumu, kādu sasniedz tās mazie austrumu kaimiņi — Lietuva, Latvija un Igaunija.

Bez šaubām, Vācija kā tāda vēl joprojām pastāv, kaut arī sadalīta. Bet tas tā ir tikai tāpēc, ka vācu tauta ir stipra skaitliski. Acumirklīgā internacionālā politiskā konjunktūra ir pat labvēlīga vāciešiem. Ne austrumi, ne rietumi nespēj vienkārši aprīt un iznīcināt vai aizmirst un ignorēt turpat 80 miljonu tautu, kuŗa ir un paliek Eiropas sirds.

Citādi tas ir ar mums. Mēs starptautiskā forumā esam mazi. Lai gan mēs zinām, ka mūsu kultūra un sasniegumi nekādā ziņā nestāv zemāk par lielo, tā saucāmo, „veco" tautu kultūru, tad politiski mēs esam jauna zvaigzne, vai vismaz samērā jauna zvaigzne internacionālajās debesīs.

Nav vis vājums, bet gan drosme atzīt, ka, ja mūsu vārds vēl nav nodzēsts no internacionālās politikas melnā dēļa, tad tas ir noticis nevis kaut kādu ideālistisku apsvērumu dēļ, bet tikai tāpēc, ka mēs esam trumpji, kaut arī tikai mazi, zināmu lielvalstu politiskajā spēlē.

Reiz tomēr var pienākt laiks, kad mums būs zināma ietekme uz mūsu pašu un mūsu zemes nākotnes veidošanu un likteņu noteikšanu. Ja mūsu nostāja, īpaši eventuālo pārmaiņu sākuma periodā, nebūs reāla un pārdomāta, tad mēs augšminētajā spēlē viegli varam kļūt par kārtīm, kuŗas kāds no lielajiem spēlētājiem izmanto, lai „atmestos".

Latvija un latviešu tauta ir saistītas ar zināmu ģeogrāfisku novietojumu. Ja šodien kāda vara izpirktu latvju tautu no Padomju Krievijas verdzības, savāktu visos vējos izkaisītos latviešu trimdiniekus, un šai ļaužu kopai uzdāvinātu 66 tūkstošus kvadrātkilometru zemes kaut kādā pasaules stūrī, kuŗā klimātiskie apstākļi atbilstu mūsu dzimtenes klimatiskajiem apstākļiem, tad mēs tomēr nebūtu atguvuši Latviju.

Atstājot pie malas tīri taustāmo, konkrēto — Baltijas jūŗu, Latvijas pilsētas, upes, bērzu birzis, mežus un laukus, trūktu pašā galvenā — Latvijas zemes dvēseles, kas ir viena ar latviešu tautas dvēseli, bet tomēr nav atšķirama nost no pašas Latvijas kā ģeogrāfiska jēdziena. Nekas nespēs mums aizstāt zemi, kuŗa laiku laikos slacīta ar mūsu senču un arī mūsu pašu sviedriem, asinīm un asarām.

Tomēr nelaimīgā kārtā tieši uz šo zemi dažādu stratēģisku, ekonomisku un politisku apsvērumu dēļ mēģina reflektēt arī dažas citas valstis.

Mēs zinām, ka viņiem uz mūsu zemi nav absolūti nekādu morālisku tiesību, bet diemžēl internacionālā politikā morāle nespēlē pilnīgi nekādu lomu.

Pēc tam, kad Baltijas vācieši 1939. gadā atstāja mūsu zemi brīvprātīgi un pat izrādot zināmu bravūru un sajūsmu, tie ir zaudējuši jebkādas tiesības, kas tiem it kā būtu bijušas uz Latviju. Bet lai neaizmirstam arī, ka bija Baltijas vācieši, kas tiešām jutās kā mūsu sastāvdaļa un Latviju neatstāja. Tos tad arī mēs labprāt vēlamies atkal redzēt kā mūsu valsts pilsoņus. No otras puses der atcerēties, ka daudzi repatrianti gadu vēlāk atgriezās Latvijā, valkājot „zelta fazānu" vai SD uniformās un zem atbrīvotāju maskas mēģināja pagriezt laika ratu atpakaļ per veselu ceturtdaļ gadsimteni.

Kamēr Baltijas vāciešiem mēs nekad neesam bijuši nekas cits kā izmantošanas objekts, pati vācu tauta — īstie vācieši — mūsu zemes iegūšanā nav ieinteresēti. Kādreiz viņi mūsos raudzījās caur baltvācu baronu acenēm, t.i. tie ar mums „iepazinās", uzklausot šo kungu ļoti subjektīvos mūsu tautas vēstures, rakstūra un sasniegumu aprakstos. Tomēr vācieši kā tauta ir pietiekami nobriedusi, lai īpaši pēc pēdējās dekādes notikumiem spētu atšķirt patieso no propagandas. No vācu tautas arī nāca tie kaŗavīri, kas periodā starp 1941. un 1945. gadu uzturējās mūsu zemē un bieži vien arī bija kontaktā ar latviešiem tīri cilvēciskā plāksnē. Viņi mūsos neskatījās cauri propagandas acenēm, bet redzēja mūs tādus, kādi mēs tiešām esam.

Citādi tas, protams, bija ar NSDAP vīriem. Hitlers un viņa ģermānisma fanātiķi uzskatīja mūsu zemi par svētu vācu krustnešu vācu tautai atstātu mantojumu. Šinī sakarā jau bija izstrādāti arī ģermanizācijas un kolonizācijas plāni, kuŗus savās slejās nelaikā atklāja SS laikraksts „Das schwarze Korps", saceļot tik daudz putekļu, cik tas nu policijas valstī ir iespējams.

Hitlera vairs nav, un līdz ar to šis drauds acumirklī vairs nav aktuāls. Tas tomēr nenozīmē, ka, rodoties labvēlīgiem apstākļiem, resp., kādai totālitārai grupai nākot pie varas Vācijā, šis draudos atkal nevarētu kļūt ļoti reāls.

Smagākā problēma, kā jau sākumā minēju, ir mūsu attieksmes ar lielo austrumu kaimiņu — Krieviju.

Nākotnes attieksmju pamati veidojami jau šodien, tāpēc mums jau šodien jāieņem skaidra un nepārprotama stāja pret nākotnes Krieviju. Apzināti saku! — nākotnes, jo vajadzīgā nostāja pret Padomju Krieviju katram latvietim gan laikam ir pilnīgi skaidra un nepārprotama.

Svarīgs mūsu nostājas apliecinātājs atklātībā ir pareizs mūsu kaimiņa apzīmējums. Padomju Savienības vietā noteikti būtu jāsaka Padomju Krievija.

Visas šīs milzu valsts vadītājs elements ir un paliek krieviskais, un tas, ka Staļins, Berija, Mikojans un vēl nedaudzi citi Krievijas valdītāji un likteņu noteicēji ir vai nu Kaukāza vai citu tautu piederīgie, nenozīmē, ka valsts kā tāda ir zaudējusi savu krievisko raksturu. Tagadējā Padomju Savienība no sabrūkošās cariskā Krievijas saņēma mantojumā gandrīz vai visu veco Krievijas caru iegūto un Krievijai pakļauto teritoriju. Platības ziņā (salīdzinot ar visu milzu valsti) nenozīmīgās, bet saimnieciski un stratēģiski ļoti svarīgās territorijas rietumos — Igauniju, Latviju, Lietuvu un Poliju, jaunās Krievijas valdnieki ar viltu un varu ieguva 1939./40. gadā. Pēc dažu gadu neveiksmēm, kuŗu laikā šos un piedevām vēl plašus Eiropas Krievijas apgabalus okupēja vācieši, Padomju Krievijai, pateicoties viņas Rietumu sabiedroto īsredzībai, stāvokļa neizpratnei un dažu politiķu muļķībai, jā, pat nodevīgai nostājai, izdevās ne tikai atgūt šos apgabalus, bet pat ievērojami paplašināt caru atstāto mantojumu.

Notikumi Padomju Krievijas ar varu un viltu anektētajos apgabalos liecina, ka vadītājs un valdītājs elements visā sarkanajā impērijā ir krieviskais. To pierāda simtiem faktu, sākot ar impērijā iekļauto dažādo tautību rusifikāciju un krievu ieliktenu novietošanu visos svarīgākos posteņos saimniecībā, administrācijā, bruņotos spēkos un it īpaši iekšlietu resorā, beidzot ar tīri patoloģisku visa krieviskā izcelšanu un „vēsturisku", Krievijai glaimojošu faktu izgudrošanu. Šī pašslavināšanās bieži vien pieņem gluži groteskas formas, bet sava smieklīguma dēļ tā tomēr nezaudē nozīmīgumu.

Tā saucāmā Tautību Padome, kuŗā ietilpst daādu Padomju cietumā smokošo tautību pādstāvji, nav nekas cits, ka gumijas spiedogs, kuŗu Krievijas valdnieki izmanto savu lēmumu apzīmogošanai. Mēs paši it labi zinām, cik rūpīgi šos cilvēkus izrauga lielās dzimtenes speciāli ierēdņi, un cik „vienprātīgi" tos „ievēl". Šis institūts nav nekas cits, kā viens no neskaitāmām krievu imperiālisma fasādēm, kuŗas mērķis ir maldināt lētticīgos valstsvīrus, žurnālistus un tautas dzelzs priekškara Rietumu pusē.

Minētais un vēl neskaitāmas citas lietas liecina, ka Padomju Savienība nav nekas cits, kā no cariskā režīma drupām izaugusi jauna Krievu Impērija. Impērija ar jaunām sabiedriskām normām, cita veida satversmi, varbūt pat vēl baigākiem vaibstiem, vēl despotiskāku garu, bet tomēr neapšaubāmi ir un paliek Krievu Impērija.

Neapšaubāmi šis impērijas spēks saknojas krievu tautā, kuŗa ir visas šīs nācijas valsts lielākā etniskā grupa un kā tāda, dabīgi, ir austrumu Eiropas smaguma centrs.

Balstoties uz šīs grupas skaitlisko svaru, vecās Krievijas valdniekiem izdevās sev pakļaut arī citas slāvu tautas (ukraiņus, baltkrievus, kazakus) un arī slāvu tautu saimei nepiederošas grupas — dažādas Kaukaza tautiņas, Baltijas telpas tautas un mongoļu tautas dienvidus, dienvidus austrumu un austrumu Krievijā. Katra no šīm grupām atsevišķi ir vājāka par krieviem, bet visas kopā skaitliski tālu pārsniedz krievus. Izņemot Baltijas tautas, nevienai no augšminētajām grupām nav izdevies saglabāt savu patstāvību kaut cik nozīmīgu laika sprīdi pēc lielās krievu revolūcijas. Pēdējā laikā bez latviešiem, igauņiem un lietuviešiem Padomju Krievija ir sevī de facto iekļāvusi poļus, čechus, slovākus, ungārus, rumāņus un bulgārus. Līdz ar to spēku samēri Sarkanās Krievijas iekšienē ir vēl vairāk nosvērušies nekrievu tautu pusē.

Vienīgās patiesās briesmas Krievu Impērijai draudēja revolūcijas laikā, kad šķita, ka katra tauta spēs sev iegūt patstāvību un to arī noturēt.

Ja tas tā nenotika, tad par to jāpateicas trim faktoriem. Pirmkārt, Kerenska un balto ģenerāļu „Nesadalamās Krievijas" politikai, kuŗa tiem atrāva mazākumtautību simpatijas un atbalstu. Otrkārt, smalki izdomātai un briljanti izvestai maldināšanas akcijai, kuŗas ietvaros komūnisti solīja katrai atsevišķai tautai un tautiņai vismaz pašnoteikšanās tiesības vai iekšējo lietu kārtošanā, ja tās pievienosies Padomju Savienībai, bez tam solot tām tiesības no Savienības aiziet, ja tās to vēlētos. Beidzot nekrievu tautu un Rietumu sabiedroto koordinētai pretlielnieciskās un pretimperiālistiskās frontes trūkumam, kas atļāva sarkanajiem sakaut pretiniekus atsevišķi — pa vienam.

Bet, kas gan toreiz varēja iedomāties, ka cara un kņazu gāzēji un ģenerāļu šāvēji, paši nodibinās imperiju spēcīgāku un lielāku Krievijas Impēriju!

Ir neiespējami šī raksta ietvaros visos sīkumos izanalizēt un izvērtēt visus tā laika notikumus. Tomēr šķiet, ka jābūt skaidram, ka mūsu, latviešu, igauņu un lietuviešu, galvenais pretinieks cīņā par mūsu patstāvību ir un būs krievu imperiālisms, vienalga, vai tā karogā ir sirpis un āmurs, vai tur būs divgalvainais ērglis.

Arnolds Bagun-Bērziņš

KANADAS SPOGULĪ

NEDĒĻAS MAZĀS PIEZĪMES

Vistālāko un dēkainako ceļu uz Kanadu, laikam, gan būs mērojuši divi mūsu tautieši, bērnības draugi — grāmatvedis Jānis Paltiņš un radiotelegrafists Ernests Karulis.

Otrā Pasaules kaŗa beigu daļā Jānis un Ernests nonāca Zviedrijā. Radās doma par ceļojumu savā laivā uz Kanadu. Vairākus gadus sūri strādājot un krājot, abi draugi savā īpašumā ieguva 7 metrus gaŗu motorjachtu „Polaris".

1950. g. rudenī jachta atstāja Stokholmas ostu. Kad abi tautieši ar savu mazo laivu nonāca Londonā, tie kļuva par Londonas dienas preses varoņiem, jo šķērsot okeanu tik mazā laivā pēdējos gadu desmitos uzdrošinājušies tikai daži pārdrošnieki. No Londonas „Polaris" devās uz Afriku un, apstājoties Kanāriju salās un Tobago, sekmīgi šķērsoja okeanu.

Tā kā ceļojuma gala mērķis bija paredzēts Vankuvera, tad laiva cauri Panāmas kanālim nonāca Klusajā okeanā. Netālu no Losandželosas samaitājās laivas motors. Mūsu tautieši piestāja San Pedro ostā, un te nu izslavētajā brīvības zemē Amerikā nācās piedzīvot vislielākos pārsteigumus. Amerikāņu emigrācijas ierēdņi nekavējoties abus pārdrošos jūras braucējus internēja. Nelīdzēja nekādi paskaidrojumi, nedz arī tas, ka jachta brauca zem Zviedrijas karaliskā jachtkluba protektorāta. Lai segtu internēšanas izdevumus $5.— dienā, „laipnie" emigrācijas ierēdņi par smieklu naudu izsolē pārdeva mūsu tautiešiem piederošo jachtu. Pēc San Pedro emigrācijas, jeb kā Karalis saka, koncentrācijas nometnē pavadītā laikā abus tautiešus pārveda uz bēdīgi slaveno Elisa salu pie Ņujorkas. Tā nu ierēdņu izāzēti un financiāli galīgi izputināti, Jānis un Ernests kā pēdējo pilienu savā rūgtajā piedzīvojumu biķerī vēl saņēma oficiālo paziņojumu, ka viņu lūgums atļaut tiem palikt kā politiskiem bēgļiem Savienotajās Valstīs noraidīts. Vēl jāpiezīmē, ka Elisa salā kāds cits internētais bija paspējis nozagt E. Karulim ietaupīto ceļa naudu uz Kanadu.

Lidmašīnē Jāni un Ernestu nogādāja atpakaļ uz Stokholmu.

Saprotamu iemeslu dēļ Sav. Valstis abu mūsu tautiešu atmiņā nav atstājušas nekādas gaišas zīmes.

Lai reālizētu savu nodomu, tikt brīvību mīlētajā zemē, abi draugi izšķīrās par došanos uz Kanadu. Jānis Paltiņš jau vairākus mēnešus dzīvo un strādā kādā Toronto priekšpilsētā, bet Ernests Karulis ierodas Toronto nākošajā nedēļā. Protams, ka šo beidzamo ceļa posmu uz Kanadu abi draugi veica kā okeana tvaikoņa pasažieri.

UZMANĪGI AR SAULI

Īsā un karstā Kanadas vasara ir klāt. edēļas nogalēs un atvaļinājuma dienās ikviens centīsies baudīt dabas jaukumus, kas arī te, tāpat kā citās zemēs, nemaksā ne centa — veselīgo svaigo gaisu un saules starus.

Interesanti atzīmēt, ka Kanadas ārsti pēdējā laikā nopietni brīdinājuši ievērot mērenību saulojoties. Viņu atzinums ir, ka pārmērīga sejas apsauļošana, sevišķi gaišmatainiem un sarkanmatainajiem cilvēkiem, var pēc 10 vai 15 gadiem būt par cēloni ādas vēzim. Tāpat Kanadas ārsti norāda, ka vislielākā piesardzība jāievēro visiem tiem, kas nodarbināti nozarēs, kur jāstrādā visu dienu saules iespaidā. Ir jārūpējas, lai seja un rokas būtu pasargātas no pārmērīgas saules iedarbības. Saulošanās cienītājiem par apmierinājumu tomēr arī Kanadas ārsti atzīt, ka saules deva nelielos apmēros var tika isekmēt veselības nostiprināšanu.

PATEICĪBA

Izsaku sirsnīgu pateicību veclatvietei M. Bērziņa kundzei par $10.—, kuŗus viņa man atsūtīja nosūtīšanai uz Vāciju Fareles veco ļaužu mītnes slimnīcā Alisei Odiņai, kas pēc operācijas Mirvikas slimnīcā zaudējusi acu gaismu. Pēc šīs smagās nelaimes Odiņai sekoja otra: bez pavadoņa iedama, viņa iekritusi kādas nometnes slimnīcas apkures pagrabā un salauzusi abas rokas. Bez tam Odiņa slimo ar Bazedova slimību un gremošanas orgānu traucējumiem.

Latvijā Alise Odiņa darbojusies kā bērndārzniece, bet tagad pavada savas dienas mūžīgā tumsā, slima un vientuļa.

A. Avotiņa,
Vankuverā.

Politiskās partijas

Jautājums par politiskām partijām trimdā biežāk pārrunāts, kopš Latvijas Atjaunošanas Komitejas Eiropas centrs Londonā izlēma komitejas darbā pieaicināt politisko partiju pārstāvjus. Tas vien, ka šis LNPL ierosinājums izraisījis dzīvas pārrunas, liecina, ka šī problēma nav nesvarīga un tās turpmākā risinājumā būtu jāatrod pareiza pieeja. Zīmīgi arī vēl tas, ka šīs domas autori nav, vai ļoti maz, darbojušies politiskās partijās Latvijā, kas liek secināt, ka tas nav darīts viena vai otra politiskā nogrupējuma interesēs. Laikam gan klasiskā demokratijas zeme Lielbritanija būs ietekmējusi šī lēmuma pieņemšanu. Teorētiski demokratiska valsts iekārta var pastāvēt bez politiskām partijām, bet praksē redzam, ka pašreiz politiskās partijas ir demokratiskās iekārtas vienīgais garants. Ja mēs, kā sakām, cīnāmies par Latvijas demokratisku iekārtu, tad nevaram atļauties ignorēt politiskās partijas.

Domas par to nedalās, ka mūsu politisko partiju savtīgās intereses un neobjektīvitāte valsts lietās bija iemesls neveiksmēm valsts pārstāvībā Latvijas Saeimas laikā aiz tā paša iemesla; iekārta un partijas nav populāras trimdinieku uztverē. Turpretim izskaidrojums, kāpēc mūsu partijas bija tik nenacionālas šķiru cīņu cinītājas, ir diezgan komplicēts. Mūsu satversme bija ļoti liberāla, un liberāls bija arī tautas noskaņojums pēc cīņām ar reakcionāro Krievijas režīmu. Mums pietrūka praktiskās pieredzes, kas nepieciešama valsts darbā. Mums nebija līdz tam bijušas nekādas iespējas veidot stipras nacionālās tradicijas, bez kuŗām demokratiska valsts iekārta nevar pastāvēt. Šāda situācija pamudināja veiklos politiķus dibināt mazas politiskas partijas ar šaurām sociālām interesēm. Demokratijas un tautas interešu vārdā, drīzāk sociālu šķiru nekā politiska grupiņa prasīja, lai valsts apmierina viņu intereses. Sava nozīme mūsu kreiso spārnu nacionālā nestabilitātē liekas, bija arī tam apstāklim, ka mūsu labā spārna partiju programmas bija tik liberālas, ka tās iespieda kreiso spārnu bīstami dziļā viņu flankā. Tā kreiso partiju programmas un krāsa (kā vēlāk redzējām, arī līderi) labi saderējās ar kaimiņu austrumos.

Patiesā atzīšanās, ka mūsu politiskām partijām nebija un nevarēja būt to nacionālo tradiciju, uz kuŗām var celt drošu demokratisku valsts iekārtu, neko pozitīvu nedod un nesola nākotnei nekā labāka, kā pagātne deva. Pašreiz dzīvojām demokratiskās valstīs un esam pateicīgi, ka šāda iespēja mums ir dota. Dažreiz tomēr jādomā, ka pietiekami neizmantojam iespējas mācīties šejienes valsts iekārtu un iepazīties ar principiem un metodēm, pēc kādām politiskās partijas darbojas šeit. Protams, negatīvo piemēru netrūks arī šeit, ja kāds tos meklēs. Ir arī šeit partijas, kuŗu mērķis ir vara savu interešu apmierināšanai. Bet lielākās partijas, kas pārmaiņus vada valsts dzīvi, savu darbību un vēlētāju atsaucību iegūst savas partijas nacionālās programmas dēļ. Tāpēc nav pareizi visas partijas klasificēt kā šķiru cīņu grupas, kuŗu primārais mērķis ir iegūt varu, lai tā pakalpotu sev, ne valstij. Ja mēs vēl vienmēr nevaram pakļaut savas personīgās intereses valsts interesēm, tad jākonstatē, ka neesam politiski nobriedusi tauta. Tas nepaliks nepamanīts, un ko tad, ja tas svarīgs iemesls, kāpēc Latvija savu brīvību neatgūst? Vai pat tādā situācijā vecbiedri nespētu atbrīvoties no savām sīkām ambicijām, nopietnāk kā līdz šim domāt vispirms par valsts interesēm. Politisko partiju aktīvitāte trimdā nesniegsies daudz tālāk par pārrunām, diskusijām. To ievērojot, pārrunām vajadzētu būt draudzīgām, saskaņīgām un līderi varētu būt pieklājīgāki, jo, kas zina, vai viņiem būs lemts vēlreiz valsts darbā strādāt. Politiskās iecietības labad jāmācās sēdēt pie viena galda ar nepopulāru partijas pārstāvi, jo jāzina, ka katra partija delegē savu labāko vīru. Ja tas nav labs, tauta spriedīs, cik laba ir pati partija.

Šur un tur bijušās politiskās partijas atsākušas savu darbību, vismaz savu bijušo biedru apzināšanu. Tas labi, bet par maz. Partijām paturot veco sastāvu, nenovēršami nozīmē paturēt veco partijas garu. Vecbiedriem, ja viņi nopietni grib pakalpot savai partijai, jāieinteresē jaunākā paaudze piedalīties partiju dzīvē. Jaunatne ir ideālistiski noskaņota, tā ir uzņēmīgāka pret jaunām idejām un reformām. Vecām partijām ir nepieciešamas svaigas asinis un svaigs gars, lai tās kļūtu noderīgas Latvijas darbā. Veco partiju biedriem ir jāieklausās jaunās balsīs, un, kaut tās ir svešas, jābūt gataviem tās respektēt. Redzam, ka trimdas jaunatne nenodas nevien dolaru medībām trimdā. Tā mācās skolās, izpelnās diplomus ar uzslavām universitātēs, daudzi ir biedri un viesi šejienes klubos un organizācijās. Ikdienas saskare ar šejieniešiem dzīvē un darbā, laikraksti, un grāmatas ir faktori, kas jaunāko trimdinieku ieved citādā pasaulē. Tāpat kā citām sabiedriskām organizācijām, politiskām partijām jācenšas ieinteresēt mūsu valsts lietas un tautas likteņus skatīt latvieša nacionālista acīm. Nekādā veidā pašreizējā situācija nav labvēlīga politisko partiju augšanai, tāpēc jo sevišķi jāuzmanās apstākļus pasliktināt.

Vairāk vai mazāk kā visiem trimdiniekiem pagātnē, arī mūsu aktīvitātei šeit trimdā var būt illuzoriska nozīme attiecībā uz valsts uzbūvi atbrīvotajā Latvijā. Kā trimdinieki, kam nav kontakta ar savu tautu, dzimtenē mēs ieradīsimies kā atsvešinājies elements. Mūsu svars būs mazs. Ja būsim gudri diezgan atrast modus vivendi dotos apstākļos, varēsim dot kādas idejas, ierosinājumus demokratiskas valsts iekārtas jautājumos. Bet arī to nevarēsim, ja trimdas laiku pavadīsim, nekā neaizmirsdami un nekā nemācīdamies. Politiskām partijām jāsagatavojas kardinālām pārmaiņām. Simtpartiju sistēmu pēc kaŗa Latvijā varēs vēl mazāk atļauties kā pirmos neatkarības gados. Jāmēģina tikt pāri savtīgām grupu interesēm, jāatmet sociālās šķiru cīņas principi. Partiju līderiem jārod vietas kopējas nacionālas platformas rāmjos izstrādāt savus statūtus un programmas pamatstruktūru.

Pats svarīgākais (varbūt arī grūtākais!) — jāreducē partiju skaits. Neviena Rietumu demokratija mūsu paraugam nav sekojusi. Pirmās bezdelīgas nebijām. Tāpēc nekautrēsimies savu partiju sistēmu veidot pēc tiem pašiem principiem un skaita, kā gadi mācījuši Rietumu valstsvīrus.

Secinājums, ka šīsdienas paaudzē politiskās partijas ir nepopulāras, ir patiess. Tam vajadzētu turpināties. Sab kiem darbiniekiem un vairāk vērības jāvelti po partiju problēmām kā to kopš 1934. gada. Ja to neda vislabākais, ko varēsim pārvest, būs trimdā paslik vecais partiju gars. Poli dzīvei trimdā negatavoties zīmē, ka nedarām neko, la kotnē mums būtu labāka mentāra sistēma kā bija Savu pieredzi un visu, ko dā būsim iemācījušies, iene Saeimas ēkā kā aizdegtu lāpu gatavosimies, lai tur neesar kai tumšas ēnas.

A. C

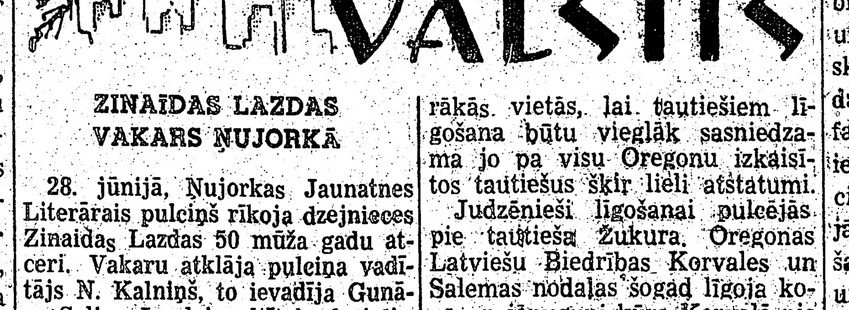

ZINAĪDAS LAZDAS VAKARS ŅUJORKĀ

28. jūnijā, Ņujorkas Jaunatnes Literārais pulciņš rīkoja dzejnieces Zinaīdas Lazdas 50 mūža gadu atceri. Vakaru atklāja pulciņa vadītājs N. Kalniņš, to ievadīja Gunāra Saliņa Lazdai veltītais dzejolis, ko norunāja pats autors. Referātu par jubilāres dzeju nolasīja M. Rozentāle, izceļot dzejniecē senā latviskā gara nesēju un latviskā pasaules skatījuma paudēju. Lazda ir latviska nevien savas dzejas saturā, bet arī formā, tiecoties latviskās panta formas veidot pēc tautas dziesmu ritmu paraugiem. Kā Z.L. dzejas pamattemas referente minēja senatni, dabu, mūžīgo problēmu risinājums, bet trimdas laiku dzejoļu krājumos (Tālais dārzs, Bēgle) tiem pievienojas erotiskais un patriotiskais motīvs. Aiz redzamām lietām viņa saskata mūžības noslēpumus, kas atklājās tikai klusumā, vientulībā. Arī Lazdas erotiskā dzeja pauž harmoniju, mieru. Mierīgs, gaišs dzīves skatījums Lazdas dzejas pamatnoskaņa. Viņas dzejā dominē gaišās krāsas: balts, zelts, sudrabs. Apskatot dzejoļu krājumu Bēgle, kas izteic dzejnieces sāpes un ciešanas par tautas postu — Bērns drupās mātei sauca, viens naktī palika — referente noraida dažu kritiķu domas, it kā šis krājums paustu dzejnieces nespēku kapitulāciju likteņa priekšā. Nespēka motīvs šeit tikai pārejošs — beigās uzvar dzejnieces optimisms un ticība dzīvei. „Izturi, pacieti, nes savu taisnu vai netaisnu daļu — Stiprais no pazemes nes lapu zaļu."

Referātam sekoja Karoles Dāles personīgās atmiņas par dzejnieci. Dāle Lazdā saskata ne tikai dzejnieci, bet monumentālu personību, dziļu domātāju ar pravietisku garu, ko nākošās paaudzes izpratīs dziļāk un labāk nekā tagadējā. Tonija Kalve ar dziļu izjūtu nodeklamēja divus Lazdas dzejoļu ciklus: patriotiska satura un mīlestības liriku. Noslēgumā Karole Dāle nodeklamēja divus Lazdai veltītus dzejoļus Spožumā un Ar sirdi. Pēdējais publikai tika celts priekšā pirmoreiz. Vakaru noslēdzot, sanāksme nosūtīja jubilārei sirsnīgu apsveikumu, kuŗa tekstu nolasīja N. Kalniņš. Vakars noritēja gaišā pacilātā noskaņā.

*

Oregonas Latviešu B-ba šogad Jāņu svinēšanu sarīkoja vairākās vietās, lai tautiešiem līgošana būtu vieglāk sasniedzama jo pa visu Oregonu izkaisītos tautiešus šķir lieli atstatumi.

Judzēnieši līgošanai pulcējās pie tautieša Žukura. Oregonas Latviešu Biedrības Korvales un Salemas nodaļas šogad līgoja kopā un jāņuguni kūra Korvalē pie Kolorado ezera. Līgotāju rīcībā bija laukums, liela zāle ar kamīniem, galdiem, klavierēm un labu dejas grīdu. Līgotāju jāņuguns izdzisa šeit tikai pēc pusnakts, pēc kam līgošana turpinājās dažu tautiešu mājās.

O.L.B. Portlandes nodaļa līgošanu sarīkoja veclatvietes Bixby mājā. Māja atrodas dažas jūdzes ārpus pilsētas, skaistā vietā. Cieši klāt mājai ir mežs, apkārt lauki un dārzi. Bija gādāts par jāņugunīm, tāpat Jāņa tēvs bija gādājis par muciņu miestiņa, Jāņu māte par sieru un arī Jāņu bērni bija daudz pūlējušies, lai sagādātu prieku un jautrību. Līgotāji pulcējās gan kājām, gan automišīnās. Kāda grupa tautiešu līgodami iebrauca Jāņu sētā, ozola zariem un zaļumiem skaisti dekorētā mašīnā. Kad iestājās tumsa, kārtsgalā iedegās jāņuguns un līgotāji pulcējās pie uguns. Skaisti skanēja gan solo, gan kopīgi dziedātās Jāņu dziesmas.

Kad uguns kārts galā bija nodzisusi, jo gaiši uzliesmoja ugunskurs un sākās visas Jāņu izdarības. Pa starpām atskanēja mūzika un dejas, kurās gan vairāk piedalījās gados jaunākie, kamēr vecākie mielojās ar Jāņu bērnu sagatavotajiem gardumiem. Ugunskurs izdzisa un līgotāju čalas un dziesmas apklusa tikai tad, kad pēdējie Jāņa bērni jau bija sagaidījuši saules lēktu.

*

Neliela saujiņa tautiešu Portlandē Jāņus svinēja kāda tautieša mājā. Šie paši tautieši neapmeklē arī tādus kopīgus latviešu sarīkojumus, kā: 18. novembra un 14. jūnija atceres!, tāpat arī iecienītu latviešu mākslinieku koncertus un citus sarīkojumus.

S. D.

UZ AUSTRĀLIJU

Saimnieciskais darbinieks A sandrs Āboliņš, bij. LCP un loceklis, šinīs dienās izbrauc Ņujorkas uz Jaunzēlandi Austrāliju kādas amerikāņu mas uzdevumā. Viņš darbo šais zemēs kā minētās firmas stāvis. Āboliņš cer stāties sa ar latviešu sabiedriskajām ganizācijām Austrālijā un Ja zēlandē un iepazīties ar turie latviešu dzīvi.

TRIMDAS SAIMES ĒNAS PUSES

KUR MAIZES VIETĀ NEPASNIEDZ AKMENI

Veco politisko partiju aprin nemitīgi pauž ziņu, ka sūtnis Zariņs atbalsta veco politisko tiju darbības atjaunošanu trim un ka starp viņu un šīm partij arī soc. dem. partijas līderi Br Kalniņu, Londonā Latvijas Atj nošanas Komitejas Eiropas Cen konferences laikā šī gada pava rī panākts izlīgums.

Patiesību apliecina šādi sūtņa Zariņa rakstīti vārdi pēc B. Kal ņa, M. Čakstes un citu polīt viesošanās Latvijas sūtniecībā: „ strādāju un strādāšu līdz beid mai iespējai par latviešu tautas v nības atdzimšanu, bet nevis par litisko partiju atdzīvināšanu. kā uz Eiropas LAKEC konfere bija ieradušies delegāti no St holmas, tad es kā vecākais un sa nieks, ar viņiem atklāti un draud gi izrunājos. Tāda ir manas d ves devīze: maizes vietā nepasnie akmeni. Ja vecās politiskās par jas grib spēlēt kādu lomu mū jaunajā laikmetā, tām jāiestāj mūsu organizācijās kā līdzīgam līdzīgu."

AMERIKĀ NAUDA KOKOS NEAUG

Pag. g. ASV Kongress pieņēm deputāta Kerstena ierosināto l kumu par 100 milj. dol. piešķirša to apspiesto tautu pretkomūnisti kās cīņas atbalstīšanai, kas atroda aiz dzelzs priekškara. Pret šo l kumu A. Višinskis AN pilnsapulc Parīzē cēla lielu brēku, jo tā eso iejaukšanās Pad. Savienības lietā ASV ārlietu ministrija drusku ap rāvās un līdzekļu izlietošanu kavē ja. Līdzekļu izlietošanas admini strātors ir A. Harimens, viens n demokratu partijas kandidātien valsts prezidenta amatam. Nesena jā ABN manifestācijas sarīkojumā Ņujorkā Kongresa loceklis O. K Armstrongs, Baltijas valstu aizstāvis un draugs, aizrautīgā runā pa apspiesto tautu atbrīvošanu pavēstīja, ka tagad tiks izlietoti Kongresa atļautie līdzekļi nolemtam mērķim un atbalstāmo tautu vidū Armstrongs pirmā kārtā minēja Baltijas valstis.

Kad ALAs vicepriekšsēdis V. Lambergs ALAs valdei norādīja uz šo lielo izdevību mūsu brīvības cīņā, tad sūtnis J. Feldmans piesardzīgi teica, ka šī nauda vēl ir putniņš gaisā, kas vispirms ir jānoķer, bet vicepriekšsēdis A. Klaupiks pavisam nopietni apgalvoja, ka Amerikā nauda kokos neaugot un Kongresa atļautie miljoni mums nav domāti. Ja nu mēs negribētu ņemt nopietni ALAs goda biedra O. K. Armstronga paziņojumu cīnītājiem ABN sanāksmē, tad tomēr nevajadzētu vis atmest šai naudai ar roku, bet mēģināt pārliecināt ASV Kongresu, ka Baltijas valstīs arī ir apspiestas tautas aiz dzelzs aizkara.

PĒDĒJIE MOHIKĀŅI

14. jūnijs ir genosīda diena visām trim Baltijas valstīm. Jau trešo gadu Bostonā notika šai dienā ielu demonstrācijas. Šogad demonstrētāju skaits bija vismazākais, jo demonstrācijā piedalījās tikai latvieši. Lietuviešu avīzēs bija norādījums, ka ielu demonstrācijā nav jāpiedalās. Kad lietuviešiem jautāja, kādēļ tā, atbilde bija, ka vadībā nākuši sociāldemokrati, kas ielu demonstrācijai nav pievienojušies. Kādēļ igauņi nepiedalījās, ziņu nav. Un tā šogad latvieši, kuŗu skaits arī samazinājies demonstrēja vieni par visām trim Baltijas tautām. Mohikāņus vienmēr pieminēt ar cieņu.

Saturns

LITENES TRAĢĒDIJA

...zu ņemiet papirosus," klusu ...ulkvedim, „tie jums palīdzēs ...ināt uztrauktos nervus, man ...negaršo un nespēju arī — ...bi un asiņo mute, par pi... tagad nav ko domāt."

...pi atskaņēja skaļš sauciens ...aizmugurē: „Izbeigt tirgoša...rēca Guračins.

...rasījis katra gūstekņa vārdu, ...u un dzimšanas datus, viņš ...o atzīmēja savā sarakstā.

...ri motoru rūkoņai un at...šāvienu troksnim skaņēja ...ti, izmisuši kliedzieni, un pa...aucieni, bet tos neviens cits ...dēja, izņemot mūs un Staļi...kas puišus.

...ļ bija aizvesti pusdzīvie mi...alasija līķus, un komisārs pa... tos steidzīgi aizvest uz Gul...pils rajonu, kur tai laikā ...jās 3. slepenā daļa, tātad če...garāž. Kad tas bija izdarīts ...ārs Guračins teica:

...s nu ir nokārtots simts pro...i, bet tagad ķersimies pie šo...em, ar tiem aculieciniekiem ...tā ka nejutīsimies droši."

...apmēram trim minūtēm iz...n visi no automašīnām, ap ...s stāvēja mašīnpistolēm bru...čekisti. —

...cietinātos šoferus žīdu komi...pavēlēja nostādīt kolonnā pa ...ar skatu pret asiņaino birzīti, ...pie mūsu automašīnām palika ...ar krievu „šoferi," rūdīti če...kalpi.

...ms bija skaidrs, kas tagad ar ...s notiks.

...āve, spīdināšana un vislabākā ...jumā apcietināšana. Šoferi vi...ja ļoti satraukti, un cits caur ...mudināja bēgt — labāk tagad, ...ekad. Tā mēs visi nervozē... un vērojām, kas ar mums no...tālāk...

...ūsu kustības čekisti uzmanīja ...vilki avju pulku, un vienmēr ...ja pacēlus ieročus šaušanai, ...gan mēs nekur nespējām iz...

...ad mēs dzirdējām, ka Gurā...čukstot jautāja žīdu komisā... „Vai mūsu šoferi prot vadīt ...tu automašīnas?"

...ums kļūst vieglāk ap sirdi, jo ...ens esam savu mašīnu sagata...āji uz visu.

...Gan jau pratīs, ja gribēs! Ja ...arēs, tad nomainīsim, uzliksim ...s spējīgākus.'

...Bet drošības labad izmēģinā...," saka Guračins. Izredzēto ...evu „šoferu" pārbaude.

...Mūsu autokolonnas galvā stāv 3 ...idus mašīnas, Krupi, astoņi ...rdi un citas.

...Pirmā apvidus mašīnā iekāpj ...s sarkanarmietis un mēģina ...ukt, bet mašīna tikko kustas uz ...iekšu, kaut gan traktora vadītājs ...d tādu gāzi, ka liekas kuļu kat... acumirklī motors izlēks laukā ...uzskries ar visu šoferi gaisā.

...Bet ar nākošās izskatīts apvidus ...ms, bet krievu traktorists, lūk, ...nevar saprast, svīst rugājainā ...ja, taustās gar ātrumiem kā mig... Labāk neiet arī ar Fordiem, ...riem ļoti jūtīgi gāzes pedāļi, ...ds kolchoznieks iedrāžas ar vi... mašīnu grāvī, cits atkal tuvējā kokā, citi atkal lielā ātrumā uzbrauc virsū otrai mašīnai.

Pārbaude vilkās kādas desmit minūtes, un mūsu acīm tā likās drausmīga. Ja mēs būtu „šoferu" ādā mums draudētu tribunāls vai lauka kara tiesa.

Visu to redzēdams, žīdu komisārs kļuvis sarkans kā ķieģelis, lamādams šoferus.

Šī briesmoņa dusmu saucieni mūs tieši iepriecināja. Ar spēju grūdienu mašīnas apstājas lielceļa grāvjos, no tām drāžas laukā piebiedētie šoferi un viņu sejās var lasīt tikai vienu — bailes, bailes...

Tad mums bija jādod zvērests un katram personīgi jāparakstās ka mēs par redzēto un dzirdēto nevienam neteiksim ne pušplēstu vārdu, kaut arī tas prasītu mūsu dzīvības. Kad tas bija galā, mūs visus atlaida atpakaļ automašīnās.

Es atsēdos vecajā vietā pie stūres, netāli no birzītes ceļa, tinu cigareti, un atkal bezgalīgi gari vilkās laiks.

Beidzot pienāk rīkojums, kad man jābrauc ar Kaļiņiņu uz Gulbeni.

„Braukšim," viņš saka, ņemdams rokā naganu.

Mūsu automašīna izbrauc cauri laukiem un pļavām, mēs esam nobraukuši kādus četrus kilometrus, kad abpus ceļam sāk slieties pretī Gulbenes pilsēta, bet pa labi stāv lapojis parks. Mēs apstājamies Gulbenes arodskolas rajonā, šeit dzīvo mūsu bataljona kurpnieks, seržants N. Kaļiņiņš aicina mani sev līdzi dzīvoklī. Pirmā momentā domāju, ka arī šim vīram draud iznīcināšana, tādēļ saucu pilnā balsī: „Ciemiņi,... ciemiņi... ciemiņi... Kaļiņiņš pieklauvē pie durvīm, bet atbildes nesagaidījis, ver vaļā durvis, un redzu, ka viņš tver nagana spalu. Tikko esam iegājuši istabā, mums pretī izskrien izpūrušiem matiem vidējos gados sieviete acis viņai spīd kā meža kaķim, un man viņa no pirmā acu skata liekas pretīga, nežēlīga un asinskārīga. — Tad viņa mūs aicina pie bagātīgi klāta galda, un man ir skaidrs, ar ko ir darīšana.

No blakus istabas iznāk īpats kurpnieks un sarokojas ar Kaļiņiņu.

Kurpnieks nemierīgām acīm vērojot, tad viņa acu skati sastopas ar manējiem, un piepeši es redzu, ka tas zem sevis zvērīgi nosmīn, un man kļūst auksts istabas gaiss.

Dzirdu, ka Kaļiņiņš ar kurpnieku apspriežas, ka norītējusi arestēšana.

Redzu spogulī, ka kurpnieks atzīmē savā sarakstā ar sarkanu zīmuli aizvesto virsnieku vārdus, bet Kaļiņiņš čukstošā balsī lasa priekšā sarakstu.

Tad mēs braucam uz Gulbenes staciju, jo ir pienākuši divi uztura vagoni Litenes nometnei. Mēs braucam pa galveno ielu uz stacijas pusi. Mūsu priekšā atveras drausmu pilns skats. Pie stacijas uz dzelzceļa sliedēm stāv viens vilciens ar virsniekiem, bet pie dzelzceļa pārbrauktuves stāv otrs ešelons, kurā lādē privātos ļaudis.

Raud sievas, mātes un mazgadīgie bērni, ciešas vīri un sirmgalvji, vilkdami pirkstus dzelzainās dūrēs.

Sargu un čekistu pavadīti, viņi savāc savas mantiņas un iekāpj sarkanā ešelonā. Visapkārt ir sargu ķēdes, visapkārt pretī slienas durkļu mežs. — Čekisti dod pavēles un rīkojumus, kā lopu bars nelaimīgie sāk savu gaitu, un apkārt tiem iet sargi.

Apcietinātie stāvēja rokās turēdami savu nabadzību, bet karstajā jūnija saulē svilināja un smacēja iznīcībai padotos cilvēkus, kas burtiski stāvēja, kā saslānītas siļķes mucā.

Apcietinātie virsnieki visi sablīvēti lopu vagonos, un tie nepārtraukti sauc: „Ūdeni, ūdeni, ūdeni."

Es ņemu spaiņus rokās un nesu, nesu, bez mitas un stājas. Ceļu tos pie vagonu lodziņiem, kas visi, asinīm notašķīti, krāsojas tumši sarkanā krāsā. Izslāpušie vīri dzer ar saujām no spaiņa, jo vagonu restes neatļauj tiem tuvāk tikt, un laimīgs ir tas, kas saņem vēl pēdējo malku.

Pēkšņi ieraugu kādu sievieti ar bērnu uz rokas, bet nevaru vairs viņu pazīt, seja tai kļuvusi tumši pelēka un mati izspūruši, pār bālajiem vaigiem tai līst straumēm asaras. Tagad es viņu pazīstu, tā ir mūsu rotas komandiera kundze.

Tomēr tikai īsu brīdi man izdevās palīdzēt izslāpušajiem. Jau drīz manu ceļu aizkrustoja čekistu durkļi, un tikai ar pūlēm nokļuvu atpakaļ pie savas mašīnas, kur mani jau gaidīja Guračins, lai nodotu tālākus uzdevumus.

A. Šiņķis

KĀ PALĪDZĒT?

2.

Lai atvieglotu mātēm trimdā dzimušo mazo bērnu ieaudzināšanu latviskā gara pasaulē, ieteicu izmantot technniskas palīdzību gramofona un skaņu plašu veidā. Ja tagad cālīšus perina ar mašīnām, tad „mašīnu" palīdzību druscin var izmantot arī bērnu audzināšanā. Kamēr mazie vēl lasīt neprot, tie jāietekmē ar skaņu un gleznu palīdzību.

No pārtautošanās vieglāki nākošies pasargāt pusaudžus, kas var jau lasīt latviešu grāmatas un piedalīties dažādos latviešu pulciņos. Lielākos centros dzīvojošie jaunieši, kas iesaistījušies mazpulkos, skautos, gaidās, latviešu YMCA un YWCA, dažādos jaunatnes vai sporta pulciņos, kas var apmeklēt svētdienas skolu, jau droši uzskatāmi par latvīņ jaunatni. Tādēļ līdzīgas organizācijas un pulciņi visādi atbalstāmi. Daudz grūtāk tas ir ar „vientuļo" ģimeņu pusaudžiem, kas dzīvo attālāk no latviešu sabiedrības.

Te galvenā vai gandrīz vienīgā saite paliek literatūra. Bet lasīšana ir svarīgs apstāklis arī to jauniešu veidošanā, kas dzīvo centros un var piedalīties pulciņos. Pusaudžus pievelk gandrīz vienīgi tikai viena veida literatūra: varonības, spēka, atjautības, pārgalvības un dēku cildināšana kā arī fantastiskie romāni. Vai tas ir labi vai slikti, nav nozīmes daudz spriedelēt. Ar šo dabas nolikto faktu mums vienkārši jārēķinās. Tomēr nedomāju, ka Kupera un indiāņu stāstu lasīšana, aizraušanās ar Žila Verna romāniem vai „Robinsonu Kruzo" un jūsmošana par „būru zēnu" mums būtu kaut ko ļaunu darījusi, bet gan drīzāki veicinājusi vienu otru vēlamu rakstura īpašību. Tagad laiku pa laikam avīzēs parādās raksti, kas stipri nosoda jaunatni par aizraušanos ar kovboju stāstiem un komikām. Ja pat šie pārmetumi būtu pilnīgi dibināti, praktiskie tie neko nedod, jo ar nosodīšanu nevienu no viņa iecienītās lasāmvielas neatturēs, un bez tam jaunieši šos avīžu rakstus visai reti izlasa. Lai pasargātu no nevēlamās literatūras ietekmes, ir jāgādā lasāmviela, kas jaunatni spēj aizraut, bet tai pašā laikā ir brīva no kaitīgiem elementiem. Jaunatnes jūsmošana par varonību, par pārgalvīgiem piedzīvojumiem, par atjautību un veiklību ir jāizmanto, lai šīs īpašības attīstītu, saistot visu ar Latviju, Latvijas dabu un vēsturi.

Bet laiks negaida, un arī mēs nedrīkstam gaidīt, kamēr palēnām, pamazām un daļēji nejauši rodas literatūra, kas interesētu jaunatni, un tai pašā laikā būtu piemērots līdzeklis audzināšanai, rakstura izveidošanai un latviskā gara stiprināšanai. Tāda literatūra jārada steidzīgi un apzinīgi. Līdzīgi kā jāraksta skolu mācības grāmatas, varētu radīt arī jaunatnei paredzēto lasāmvielu, veidojot to ar noteiktu tendenci un mērķi. Latvijas nesenā un arī senā pagātne dod plašu vielu, plašas iespējas mākslinieka fantazijai un būtu skaists fons pieaugušo varoņu un arī jauno topošo varoņu rakstura un piedzīvojumu sacerēšanai. Lasot šādas grāmatas, jaunatne ne vien mācīsies cienīt varonību un uzupurēšanos tautas labā, bet reizē nemanot un bez pūlēm iepazīsies arī ar Latvijas dabu un novadiem, ar upēm un kalniem, ar vēsturiskajām personām un svarīgākiem notikumiem.

Kā tikt pie šādas literatūras? Atkārtoju: Centrālajām organizācijām jārada nozare, kas aktīvi rūpētos par bērnu un jaunatnes pasargāšanu no pārtautošanās. Šī nozare, starp citu, uzaicinātu rakstniekus ķerties pie attiecīgu darbu sacerēšanas, garantējot to izdošanu un honorāru. Bez šaubām, tie nebūs brīvas mākslinieciskas radīšanas augļi, tie būs darbi „uz pasūtinājumu". Bet nedomāju, ka tāds darbs varētu rakstnieku apvainot, vai to darīt mazvērtīgāku. Varoņu stāstu sacerēšanu rakstnieki varētu uzskatīt kā klaušu darbu. Šīs klaušas būs veiktas visas latviešu tautas un jaunatnes nākotnei. Bez tam, īsta mākslinieka ražojums, kaut arī uz pasūtinājumu, un pēc noteikta šablona veikts, tomēr būs mākslas darbs, vai rakstnieks to vēlas vai nevēlas.

Esmu pārliecināts, ka šādu darbu izdošana ar laiku arī saimnieciski atmaksāsies, jo tos lasīs ne vien jaunieši, bet arī vecākā paaudze.

Inž. Ž. Pērkons.

VAI MĒS DZĪVOJAM OTRO REIZI PASAULĒ?

Cilvēks ir ielauzies daudzos universa noslēpumos, bet arvien vēl nav atbildēts jautājums, vai mēs dzīvojam vairākas reizes virs zemes. Nav absolūtu pierādījumu, ka tas tā būtu, bet laiku pa laikam rodas parādības, kas liek šai teorijai piešķirt vērību vai pat noticēt, ka mēs iemiesojamies otrreiz. Otrreizēja iemiesošanās jāsaprot, ka mēs pēc nāves atkal atgriežamies šinī pasaulē dzīvot jaunās miesās. Ticētāji apgalvo, ka varot būt pat vairākkārtējas iemiesošanās (ne tikai divas reizes vien), bet reiz tomēr iemiesošanās vairs no jauna nenotiekot, tad mēs pārvēršoties garā un zemes virsū vairs neatgriežoties.

Vai tas ir fakts vai tikai iedoma?

Vairāki lieli domātāji atzinuši ka tas tomēr esot fakts. Austrumniekiem par to nav nekādu šaubu. Viņu senās reliģijas to jau mācījušas gadu tūkstošiem, un arī kristīgās ticības locekļi ir laikiem padevušies šai domai, tikai ortodoksās baznīcas to noliegušas.

Dzīvības turpināšanās ideja, tādā vai citādā veidā ir dzīvot spējīga, kaut arī modernā tendence arvien šo domu mēģina nostumt piemalas, lai labāk pievērstos domai par šodienu nekā par rītdienu. Nemirstības ticība ir cilvēka instinktā, jo cilvēks nelabprāt pieļauj domu, ka viņš reizi būs izdeldēts pavisam un nekas no viņa pāri nepaliks. Ja mēs ievāktu no visu zemes virsū dzīvojošo rašu piederīgajiem atbildi uz jautājumu, — „Vai ar nāvi viss izbeidzas?", tad kā aizgājušās paaudzes, tā dzīvie pārsvarā dotu atbildi: „Nē."

Anglijas 19. gs mākslinieka un dzejnieka Dantes Gabriela Roseti piedzīvojums arī līdz tam neticīgos pievērsa otrreizējās iemiesošanās jeb atdzimšanas ticībai. Viena no viņa slavenākajām dzejām bija The Blessed Damosel un Roseti nolēma šo savas iztēles radījumu iekrāsot audeklā, iedomātās dzejas būtes seju gleznot. Kā savas iedomātās gleznas modeli viņš ņēma Elizabeti Sidali, ko tam ieteica dzejnieks Svinberns kā meiteni ar neredzētu piemīlību, drosmi, izturību, humoru, un maigumu. Drīz Roseti savā modelī iemīlējās un atrada pretmīlestību. Gleznu izstādīja Karaliskajā Akadēmijā. Kā publika, tā kritika gleznu apbrīnoja un slavēja. Kādā kritikā parādījās piezīme, ka gleznai ir ievērojama līdzība ar Sv. Agneses attēlu Boloņas mūzejā Italijā.

Drīz pēc tam Elizabete saslima. Roseti viņu apprecēja, gribēdams to pats kopt un pasargāt no nāves. Pēc divu gadu ilgas slimošanas Elizabete 1862. gadā nomira. Meklēdams savām skumjām mierinājumu, Roseti devās uz Boloņu, lai apskatītu kritikā pieminēto Sv. Agneses attēlu. Kad viņš to ieraudzīja, tad izrādījās, ka gleznā ietērptai sievietei bija pilnīgi Elizabetes sejas vaibsti un izteiksme, bet ieņemtā poza tikai nedaudz atšķirās. Roseti bija pārsteigts par šo dīvaino līdzību abās gleznās. Tā apburts, Roseti meklēja pa mākslas katalogiem kaut kādas ziņas par Sv. Agneses modeli. Bet katalogā bija ziņas tikai par to, ka mākslinieks dzīvojis 15. gs un viņa vārds bijis Andžoleri, viņš gleznojis pats sevi, un šī glezna arī atradās mūzejā.

Mūzeja apkalpotājs aizveda Roseti uz galeriju, kur atradās pieminētais pašportrets. Tanī brīdī bija jau iestājusies krēsla. Apkalpotājs pacēla spuldzi un plīvojošā gaismā Roseti ieraudzīja nopietnu, melnbārdainu vīru, tieši tādu, kāds bija pats Roseti. Piepeši Roseti atcerējās divas pravietiskas rindas no savas paša dzejas, ko tas pirms astoņiem gadiem bija veltījis savai sievai: „Tu esi piederējusi jau agrāk man. Bet nezinu, cik sen tas bijis."

Visu savu atlikušo dzīvi Roseti vajāja nevaldāma sajūta par savu jau reiz dzīvoto dzīvi. Viņš bija pārliecināts, kā kādreiz bijis Andžoleri priekš gadiem 400 un ka viņa mīlotā sieva tam pozējusi portretam

Kā lai citādi izskaidrotu abu portretu modeļu vienādās sejas izteiksmes un vaibstus, ja Andžoleri savu gleznu bija gleznojis priekš 400 gadiem? Vai Roseti agrākais „es" iemiesojies tagadējā ķermenī? Vai tas pats būtu noticis arī ar Elizabeti Sidali un viņi abi būtu mīlas saitēm saistīti bijuši kā Andžoleri ar savu sievu? Vai šīs saites būtu mūžīgas un nešķiramas?

Kas to lai mums pateiktu? Tikai ticētāji atdzimšanai domā, ka viņiem ir šim jautājumam pareizā atbilde. Bet arī viņiem trūkst pierādījumu.

LIECINIEKI PASAULES SIRDSAPZIŅAI

Kopš 1946. gada pavasara 6 gadus mums nebija tieša ieskata Latvijas dzīvē un notikumos. Bija nelūgti vēstītāji — padomju filmas un avīzes — tie palika neievēroti. Bija gadījuma ziņneši, mūsu garam sveši — tie atbrīvotie vācu kara gūstekņi. Tas bija viss. Nu Zviedrijā, Burgsvikas ostā Gotlandē ieradušies 5 latvieši.

Pirmās bezdelīgas pēc sešu gadu starplaika, pie tam brīdī, kad padomju aktīvitāte savu robežu kulmināciju, kad Baltijas jūrā tie patvarīgi paplašinājuši teritoriālo ūdeņu robežu, notriekuši zviedru kara lidmašīnu. Nepiedzīvota drosme, laimīgs gadījums vadījis bēgļus, vai — varbūt vietā vēsa uzmanība? Trīs zvejnieki tūlīt lūguši zviedru iestādēm patvēruma tiesības, divi to darījuši tikai pēc pāris dienām. Cilvēciska piesardzība vai — divas bēgļu grupas, pretboļševistiski noskaņotie un šaubīgie? Jautājumi var skart pārbraucēju godu, bet tādi var rasties. Šo varbūt pārāk lielo piesardzību labot, atzīstot to par maldīgu, būs vairāk kā patīkami.

Bet — ja visas šaubas zustu, šie Liepājas vīri vienā mirklī kļūs par mūsu šī gada sensāciju. Mēs zinām, ka rajonu un kolchozu sprostā dalītā Latvijā vienkāršais mirstīgais nolemts tikai **savas** tuvākās apkārtnes redzēšanai. Bet arī tas ir daudz mūsu un pasaules informēšanai. Ja nu bēgļu garīgā kvalifikācija ļautu viņiem dot pārliecinātāju plašāku situācijas vērtējumu, ja viņiem būtu zināmi stāstāmi zīmīgi sīkumi, tad, tos loģiski vispārinot, mēs būtu vilkuši lielo laimestu, noderīgu mūsu un padomju likteņu veidošanai.

Bēgļi no kapa dzīvi redz gaišāku kā saulē sēdētāji. Būtu vietā nopietni apsvērt, vai pieci latviešu zvejnieki kopā nevar pavēstīt pasaulei vienu piekto daļu no tā, ko spēja jau minētais poļu karavīrs. Ja tas tā būtu, lai viņus savā gādībā ņem mūsu oficiālais liecinieks AN vergu darba komisijā — Latviešu Konsultātīvā kopa. (Trešās šķiras jautājums ir lidmašīnas ce.a naudas samaksa pieciem vīriem!).

Kosenkina ar Kravčenko iedragāja padomju prestiža celtnes mazu daļu. Padomju karavīrs — dezertieris drupina to ar katru izkļūšanu no sarkanās zemes. Klaipēdas zvejnieki Kublickas un Paulauskas ir palīgi lietuviešiem, šī gada februārī izbēgušie vēstneši. Nedomāsim, ka pieci Liepājas zveji būs mums tikai ziņkāres apmierinātāji vien!

K. Videnieks

IGAUŅI KANADAS FILMĀ

National Film Board patlaban strādā pie filmas „Pilsonis Jānis Variks" uzņemšanas. Filmas uzdevums ir parādīt, kā dzīvo jaunie ieceļotāji Kanadā. Galvenās lomas tēlo divi igauņu aktieri — Reins Andre un viņa kundze Valve.

IKARA SAPNIS

Zinātnieki jau sen atmetuši domu konstruēt spārnus ar kuriem varētu pacelties gaisā tikai ar cilvēka muskuļa spēku. Neskatoties uz to, arvien atgadās kāds karstgalvis, kas ietiepīgi cenšas panākt Ikara sapņa piepildījumu. Pirms pāris gadiem šādā mēģinājumā nositās kāds amerikānis, bet nupat tāds atkal izdarīts Zviedrijā.

Tirgotājs Emils Helgrens no Sundsvalas vairāk kā gadu nostrādājis pie izgudrojuma, izmantojot modernos plastikas ražojumus un speciālus aparātus gaisa cirkulācijas normēšanai.

Izdarot pirmo lidošanas mēģinājumu no ugunsdzēsēju torņa, lidotājs pēc dažiem spārnu vēdieniem sāka strauji krist lejā un to no nāves izglāba tikai drošības virve, kurā viņš bija piestiprināts.

ROMANS

44. turpinājums

Resnā sieva ņurcīja pirkstos pluzurainu Mārtiņrozes ziedu un pa brīdim tik paraustīja plecus. Marija to varēja labi saprast, arī viņai gribējās šūpot galvu, jo šeit patiesi viss bija ļoti dīvaini. Šķita — Kristapa elpa vēl vairojās skuju un ābolu smaržās, bet vairs neatrada siltu vietu rītdienai. Un istaba bija tukša, ne mantu lādes, ne zelta un dārgu akmeņu kaudžu. Varbūt Kristaps jau iepriekš visu slepeni aizsūtījis uz kapsētu un paslēpis savā bedrē. Jā, tā tas varēja būt, un Marijas skats ar Kadiķienes grozīgajām acīm ceļoja tālāk pa istabas kaktiem, līdz arī Kadiķiene logu aizkaros pamanīja Mariju.

„Marija, nebraucu uz kapsētu. Tāpat vien atvadījos no miroņa," viņa paskarbi ieteicās. „Un tas arī vecenes untums, trenkt tevi šurpu knaibīgā vējā. Cik nedaudz dienu, kad gultā svīdi slimību, vēl tagad acis pārvilktas kā ar karstuma plēvi. Pameklē labāk kādu gultu, gan laika būs diezgan iznīkties. Vai nu bēres kādas bērnu godības.

„Bet es nezinu..."

„Ej vien, ej — neknosies." Un kad Marija klausīja un gāja uz Kadiķienes norādītajām durvīm, sieva atvieglotī uzelpoja, tik ļoti viņai derdzās šī mazā vecenes ošņa, kas Zābās visur maisījās pa kājām un spīganas acīm urbās cilvēkam tieši iekšās. Viņas tievais augums un kājas, melnā matu lenta pakausī atgādināja nīkulīgu kukaini. Nudien, lentas sējums gļēvi nokarājās uz pleciem kā pusnolaisti spārni. Un šitādai neglītenei, nāves aplaizītam kaulu kambarim, te arī sava tiesība braukt šurpu un būt.

No virtuves atklīda jautrī smiekli, tauku čurkstoņa pannās. Ē — Kadiķiene piecēlās un nopurināja saplūkāto ziedu. Nu jāiet un jāapskatās. Viņai bija daudz kas padomā.

Vaguliene rīkoja meitas. Lielie priekšdarbi bija paveikti vakar un aizvakar. Šodien tikai pārsildīja kāpostus, grieza maizi glītās šķēlēs, cepa zosis un cūkgaļas kalnus sadalīja gabaliņos.

Talkā bija ataicināta Tāļu Katrīne, kas nupat Jelgavā beigusi mājturības kursus, prata ar pētersiļu lapām un sarkanām biešu ripiņām izpušķot bļodu malas, un no krējuma un olām uzkulstīt putainus saldos ēdienus.

Pie maizes krāsns uz žagaru cērtamā kluča tupēja sačervelējusi vecene. Tā bija Naudiene. Melni nokvēpusi, svešākam skatam viņa rādījās izlīdusi no skursteņa. Viņa tupēja cienīga un taisna, īsās kājas pavilkusi zem brunčiem un ar vienu aci skraidīja līdzi meitām uz pieliekamo kambari. Uldze, Katrīnas rīkota, ņēma no augstā skalu groza olas un, uz bļodas malas tās pušu pārcirzdama, meta dzeltenumu vienā traukā pa kreisi — baltumu otrā pa labi. Naudiene pakšķinādama skaitīja līdzi. Tā viņa ieskaitīja sev galvā arī šīrīta spaiņi krējuma, divas turzas cukura, turpat simts olas, un kur vēl dārgās pilsētas ogas, rozīnes, un kanēli, piparus. Naudiene tā vienmēr bijaī skaitījusi, saimniekam vēl dzīvam esot, un arī šai pēdējā viņa virszemes dienā pildīja savu goda amatu. Jā, viņas mazā un spožā peles acs skraidīja no vienas meitas pie otras, apstājās arī nepatikā pie izšķērdīgās Katrīnes. Bet ar otru aci viņa neredzēja nekā. Sarkana dzīslu tīkla saturēta, liela un balta tā karājās uz āru un atgādināja raibu turku pupu. Ar to viņa tikai baidīja bērnus, viņa sēdēja blakus saldās mīklas paunām. Šodien cepa arī smalkmaizītes. Siekalas tecēja mutē, skatot pīrāgus, ābolu un siera dzeltenās ogu maizes. Katrīne mācēja tā sapīt un savīt mīklas tārpus, ka daža laba pavisam parastu maizīšu panna izvilkās no krāsns kā pilna ceptām rozēm.

Arī Kurlajai Ženei gribējās redzēt bēru gardumus. Slapjām, cūku ēdiena aplipušām rokām, pilna kūts smakas viņa līdz ar suņiem ielēca paošņāties gaisu. „Tavu negalu — vai vāksities laukā, suņu varza!" Un Ženei deguna priekšā aizcirtās durvis.

Vaguliene tikai šaudījās šurpu un turpu, un ik brīdi viņai aizmirsās, kur pametusi pagraba vai klēts atslēgas, un reizi viņa pat sakampa galvu: „Debestiņ, ka tik es pati arī nepazūdu. Kur īsti man bija jāiet, kas padomā? Ļimst kājas nogurumā."

Palīdzot meitām stiept galdus, viņa saskrējās ar Kadiķieni.

„Vai, nabadzīte, būsit nosalusi. Te vēl nav kurināts. Šinī krāsnī malka metama kā vilka rīklē — siltuma nekāda." Un atkal pļāpīgā labvēlībā pievērsās Kadiķienei. „Jā, redzat, tā mūsu saimnieks kalta, kalta un izkalta. Ne taukuma ņēma mutē, ne krējuma palaizīja. Visu tikai naudā pārvērst. Krāja kā pastmarkas, nez kur nu licis, kur ne. Bankā? Domājam, tepat kambarī. Tur viņš allažiņ nolīda, vakaros kavējās stundām ilgi. Dikti jau nu ieraudzīja mūsu Ženi. Bet ko tur tādai sētmalas kuņai pārmest — paguļas pie viena, paguļas pie otra — saimniekam par vēdera tiesu apdarīja visus netīros darbus, piedevām apglaudīja. Ak, pasaulīt, katram mums sava dīvainība. Āre, man tā aizmāršība. Un tā arī saimnieks — meitām, glītām un staltām, spļāva virsū, bet Žene patika. Un tad vēl tā sudraba vaina! Mirstamajā naktī lika izvilkt lādi no pagultes. Tētiņ, tētiņ — es kā bērns brīnījos. Lāde pilna spiguļu un vizuļu. Sudraba dakšiņas skaitīja pa divi lāgi, šķindināja sev uz krūtīm un smējās. Nevienai mutei nedeva deldēt, jo mute cilvēkam kā mēslu bedre — riebīgi sagremo milzu kapitālus. Tad saktas un gredzeni! Domāju, ja nezinātu, ka saimnieks vecpuišu kārtas — bijis ķeizaram par znotu. Un lika atnest visas atslēgas, pat no pirtiņas durvīm, apglaudīja kā dzīvas, mauca pirkstos kā gredzenus. Tīri nelabi metās. Jā, bet nu mēs viņu noglabājam ar īstu saimnieka godu. Zābiene tā vēlējusies. Dzērieni, ēdieni! Degsim sveces, mums, kā redzat, daudz svečturu — īsta sudraba. Pat baznīcā nav tik lepnu svečturu. No pagraba izstiepsim pirmskara gadu vīnus. Ilgi zemē gulējuši. Lai piemin Skopo Putnu!"

Kadiķiene sajuta žņaudzienu kaklā, juta zem kājām svilstam zemi, visa viņas skaudība sagriezās ap sirdi kā negants viesulis, un, lāga neatbildējusi Vagulienei, viņa pārklupa pirmajam slieksnim kas gadījās ceļā. Te viņa netraucēti varēja pacelt draudīgu dūri pret visu šo pārpilnības pūzni, nomierināties un savilkt vienkopus domas.

Ja, tik tālu un viņa bija tikusi, ka zināja kur atrodas Skopā Putna daudzinātais mantu kambaris. Tam viņa nejauši bija uzklīdusi virsū, klaiņājot no istabas istabā. Pabāžot galvu telpā, kur krēslā tupēja vecenes ošņa, viņa bija pamanījusi kambara durvis. Durvis kā visas durvis, bet apsargātas ar divām atslēgu pumpām. Divām! Kas mīl mantu, tas zina atslēgu vērtību. Un nu Kadiķienei tur bija jātiek klāt, tas tā rakstīts viņas pierē, sirdī, fokā. „Man jātiek Skopā Putna mantu kambarī," un apkārt čaukstinājās Vagulienes svaigi teiktie vārdi — „krāja kā pastmarkas, visu pārvērta naudā."

Tepat pie skapja karājās atslēgu saišķis, dažas paprāvākās nomestas uz galda. Kadiķiene gandrīz nesamanīja, kā tās ieslīdēja kabatā. Varbūt notiek brīnumi, varbūt derēs. Un tad viņa atkal vēlās pāri slieksnim un vandījās no telpas telpā. Šur tur ar gudru ziņu viņa pārmija dažus vārdus ar Katrīni vai citām virtuves sievām, pielika palīdzīgu roku sīkām darbiņam, un tikai meklēja, meklēja atslēgas. Un brīnums jau nebija, ka Skopā Putna mājā atslēgu kā rudens sēņu, kas, daudzām rokām saimniekojot, izmētātas kur kurā.

Garām aizsteidzās Vaguliene, pilnu priekšautu jautri šķindīgu dakšiņu un nažu, augstu pacēlusi bļodu, saldu un sāļu smaržu pavadīta, garām līgoja arī Katrīne. Ū — šīs svētku skaņas un smaržas apmāca prātu, Kadiķiene, šķībi smaidīdama, grieza ceļu un tikai vēlās un vēlās tālāk, cauri pīrāgu un saldmaizīšu istabai, cauri izsvaidītu paunu, saņurcītu priekšautu un bļodu valstībai. — tieši uz istabu, kur kverneja Marijā.

(Turpinājums sekos).

SPORTS

TRĪS JUBILĀRI

Šogad divdesmito sezonu sporta laukā redzams Latvijas rekordists Valdis Teteris.

15 gadu sporta jubileja pienākusi Paulam Bernātam un Kārlim Braslinam.

Triju sportistu godināšanai TLSK nolēmis augustā rīkot vieglatlētikas sacensības ar sekojošu kopēju azaidu un jubilāru sumināšanu.

Red. piez.: Nākošos laikraksta numuros sniegsim tuvāku informāciju par augšminēto sportistu gaitām sporta laukumos.

TLSK augusta mēnesī rīkos tenisa turnīru vīriešu un sieviešu vienspēlēs, dubultspēlēs un jauktā dubultspēlē.

Interesentiem pieteikties pie E. Steinharda LA 4028 vai pie J. Admina MI 2382.

Šogad Kanadā izstādes laikā paredzētas plašas sporta sacīkstes. Latvieši šais sacīkstēs piedalīsies plašākā apmērā ņekā pag. gadā.

SKATS PASAULĒ

Visā pasaulē dažādu valstu olimpiskās vienības ir ceļā jūtis, vai arī jau dodas uz Helsinkiem. Somi darījuši visu iespējamo, lai Olimpiskās spēles atmirdzētu īstā krāšņumā. Ne mazāk pūļu prasa daudzo sportistu un skatītāju uzņemšana un cenšanās ievērot un apmierināt katras tautības ierašas gan ēdienu, gan dzīves ziņā.

Kanadas Sporta Apvienība apsolījusi olimpiskās vienības izdevumus — 150.000 dol. apmērā.

*

Pēc statistikas aplēsts, ka spēcīgākā Eiropas valsts vieglatlētikā ir Vācija, seko Anglija un Zviedrija.

*

Slavenā Polijas un pasaules rekordiste Stella Valše,kas tagad ir ASV pavalstniece, netiek pielaista olimpiskās sacīkstēs, jo 1932. un 1936. gadā pārstāvējusi olimpiskās spēlēs Poliju. Pēc olimpiskiem noteikumiem katrs sportists mūžā var startēt olimpiskās spēlēs tikai no vienas valsts. Nelīdzējis arī Stellas protests, ka tagad tā ir tikai Krievijas satelīts.

*

Vācijas un Dānijas valstu sacīkstē sieviešu tenisā beigusies ar neizšķirtu vācu 4:1 uzvaru.

*

Beļģija aicina Eiropas valstis piedalīties starptautiskā basketbola turnīrā Briselē. Savu līdzdalību apsolījusi arī Anglija ar divām vienībām. Viena no tām komplektēsies no latviešu basketbolistiem.

*

Vimbledonā Anglijas atklātās meistarsacīkstēs tenisā vienspēlē vīriešiem vienspēlēs pēdējos piecus gadus no vietas uzvarēja ASV pārstāvji. Šogad finālistu vidū nav amerikāņu. Pusfinālā Jaroslavs Drobnijs pieveica amerikāni Herbiju Flavu intriģējošā piecu setu spēlē. Drobnijs ir pazīstamais čehu tenisists, kas pēc kādām sacīkstēm neatgriezās atpakaļ sarkanajā dzimtenē, bet pārcēlās uz dzīvi Ēģiptē, iegūstot tās pavalstniecību.

Otrā pusfinālā pašreiz pasaulē labākais tenisists Franks Sedžmens pieveica savu pretinieku Rozu.

Finālspēlē Sedžmens četros setos viegli pieveica Drobniju.

Interesanti atzīmēt, ka Drobnijs pēdējos piecos gados Vimbledonas tenisa turnīrā izvirzījies līdz finālam, bet diemžēl, līdz šim pretiniekiem izrādījies pārāks. Enerģiskajam Drobnijam atliek cīnīties arī turpmāk.

SPORTS LATVIJAS ARMIJĀ

Trimdas tālēs, kā arī brīvajā Latvijā, daudz sprieda un spriež vēl šodien par sportu. Taču agri vai vēlu visiem sporta pretiniekiem vajadzēs atzīt savus maldus. Sporta nodarbības ietilpst visas tautas un valsts interesēs, tās ir neatsverams audzināšanas līdzeklis katras valsts armijā. Kaŗa māksla, kaujas apstākļi un pienākumi armijā uzstāda arvien jo augstākas prasības, kuras spēs izpildīt tikai fiziski vesels un labi attīstīts ķermenis. Fiziski izturīgu, spēcīgu, veiklu, ķermeni un drosmīgu, ar stingru garu apveltītu stāju prasīja no ikviena kaŗavīra. Tikai šādi sagatavots kaŗavīrs var pastāvēt gigantiskā cīņā.

Paškirot atpakaļ Latvijas armijas vēstures lappuses, mēs redzam, ka mūsu kaŗavīri — sportisti ir guvuši izcilus panākumus jau pirms Pirmā Pasaules kaŗa. Brīvajos brīžos mūsu karotāji vingrinājās dažādās sporta disciplīnās arī frontes joslā. Protams, šīs sacīkstes nedeva „rekordus," bet tās deva spēku kaujas ugunīs.

Kaujas trokšņiem apklustot organizēti sportisko darbību kā pirmie Latvijā sāka kaŗavīri.

Sporta vēsture stāsta, ka Latvijas sporta pamatā ir Vidzemes inženieru rotas kapteiņa Teodora Rudzuroga sporta pulciņš. Pulciņš nodibināts 1919. g. vasarā pie Vidzemes divīzijas štāba. Turpinājumā 1920. gada vasarā Latvijas armijas kaŗavīri sanāca Rīgā uz Armijas Sporta Kluba delegātu sanāksmi. Šeit vienojās par Armijas Sporta Savienības dibināšanu. Pirmais vadītājs tika izraudzīts kapt. Veiss. (Vēlāk plkv-ltn., mira Otrā Pasaules kaŗā no kaujā gūtiem ievainojumiem, Atdusās Rīgā). Neraugoties uz cīņām Latgalē, tika rīkoti pirmie Latvijas vispārīgie sporta svētki. Tie notika 1920. g. no 14. sept. līdz 3. oktobrim. Sacīkstes nedeva sevišķi slavenus rekordus, bet rādīja tīru veiklības un spēku spēli. Uzvarēja kapt. T. Rudzurogs, iegūstot 7 zelta medaļas. Labās vietās ierindojās arī vēlāk redzami vīri kā V. Cimmermanis, A. Eberleins, T. Sukatnieks, A. Lukstiņš, un A. Kalniņš. Vēlāk ASS ierosmē radās Oimpiskā komiteja, kuras pr-dis bija kapt. Dzenis. Nākotnē mūsu sporta vadītājos ierindojās N. Bergs un Rob. Plūme. 1922. gadā notika meistarsacīktes. 1922. g. 24. sept. vispārējās pirmās valsts sacīkstes ar Igauniju. Izveidojoties sporta organizācijām, visu vadību pārņēma Rīgas garnizona pulkv.-ltn. Veiss. Šai laikā ASK deva arī slavenus sportistus. Boļševiki noslepkavoja vai arī aizveda daudzus mūsu sportistus kā virsltn. Alfrēdu Lukstiņu, V. Dimzu, ltn. A. Jakimoviču, vltn. Dekšenieku, vltn. K. Klavu u. c. Dzīvi palikušie šodien klīst trimdas tālēs, lai an sevi veidotu jauno latviešu cīnītāju audzi.

J. Treijs

Tveice pieveic Robinsonu

Nujorkā pag. ned. boksa cīņa starp pasaules meistaru vidus svarā Reiju Robinsonu un pasaules meistaru pussmagā svarā Džo Maksimu beidzās bez izšķirīgā rezultāta. Robinsons, kas atradās pirmos 11 rundos noteiktā pārsvarā, 12. un 13. rundā lielā karstumā ļoti ātri sagura, kamdēļ ārsts neatļāva tam tālāk cīnīties un līdz ar to Džo Maksims kļuva uzvarētājs. Robinsona zaudējumā nav jāvaino viņa boksera spējas, bet gan lielā tveice, kas pašreiz pārņēmusi austrumu ASV un Kanadu. Ringā temperātūra cīņas laikā bija — 102 gradi pēc Fārenheita.

Ja Robinsons nebūtu cīņu pārtraucis, viņš būtu noteikts uzvarētājs, jo pēc punktiem viņš ieguva pirmos 10 rundus, kurpretim Maksims bija pārāks tikai 2 rundos.

Robinsons arī uz priekšu paliek pasaules meistars savā svarā un ir iespējams, ka šie abi brīnišķīgie bokseri sastopas tuvā nākotnē otru reizi labākos klimatiskos apstākļos.

*

Spānijā no tilta nogāzies pārpildīts ielu dzelzceļa vagons, pie kam 18 personas nogalinātas un 60 ievainotas. Katastrofas iemesls bijis bremžu sabojāšanās. Tās nedarbojušās pietiekami efektīgi, un vagons, braucot lejā no kalna, pieņēmies arvien lielākā ātrumā līdz pēdīgi izlēcis no sliedēm, ieskrējis tilta margās un nogāzies no 13 m augstā tilta.

AIZRĀDĪJUMI JŪSU PERSONĪGĀS BANKU OPERĀIJĀS... VIENS NO SERIJAS

Kā izrakstīt čeku

Iespējams, ka daži jauniebraucēji Kanadā vēl pietiekami labi nepazīst Kanadas banku darbības paņēmienus, tāpēc mēs zemāk sniedzam dažus norādījumus par pareizu čeku izrakstīšanu:

1. Datums, kurā čeks izrakstīts, jāieraksta te.
2. Jūs variet numurēt savus čekus te un šo pašu numuru atzīmēt uz čeka piesakņa, lai labāki varētu sekot maksājumiem. **Ja čeks izrakstāms krājkontam, tad nepiemirstiet tanī ierakstīt arī sava konta numuru.**

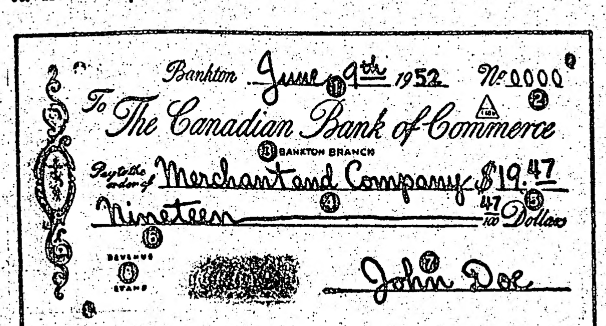

3. Rūpējieties, lai čeks būtu izrakstīts uz to bankas nodaļu, kurā atrodas jūsu konts.
4. Personas vārds vai firma, kam jūs izdarāt maksājumus, jāieraksta te.
5. Summu skaitļos rakstiet tuvu pie $ zīmes. Ievērojiet, ka skaitļi viens, četri un septiņi rakstāmi Kanadā tā, kā tas parādīts attēlā.
6. Sāciet summu rakstīt vārdos, cik vien tālu var no kreisās malas un piepildiet atlikušo tukšo rindu ar svītru, lai neviens nevarētu palielināt summu, pierakstot kādu vārdu pirms vai pēc jūsu ierakstītās summas. Raugaities, lai summa vārdos un skaitļos saskanētu.
7. Parakstieties skaidri un pieturieties, cik vien iespējams, pie bankas lietā atstātā paraksta parauga.
8. Nodokļa vai pasta markas jālieto šādā veidā: līdz $1.00, tos ieskaitot — 3c. un par katru summu virs $100 — 6c.

The Canadian Bank of Commerce

KANADAS KOMERCBANKA
APSVEIC JŪS

PĀRI PAR 600 NODAĻAS VISĀ KANADĀ — GALVENĀ VALDE ATRODAS TORONTO

FAMILY SEWING CENTRE

719 YONGE AT BLOOR

PAGODINĀMIES PIEDĀVĀT

PFAFF šujammašīnu

TORONTO

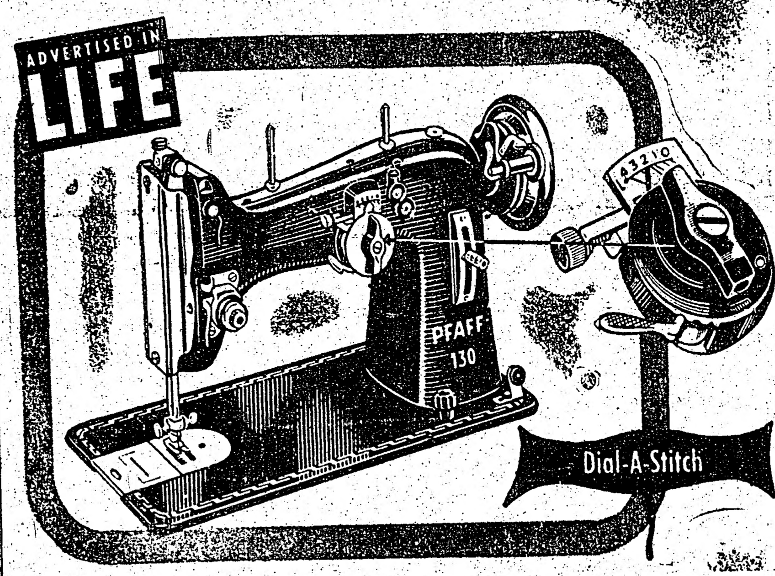

Nav vajadzīgas nekādas palīgierīces PFAFF dūrienu ierīcei

Mašīna pati labo aklos pārmalis šūtos dūrienus

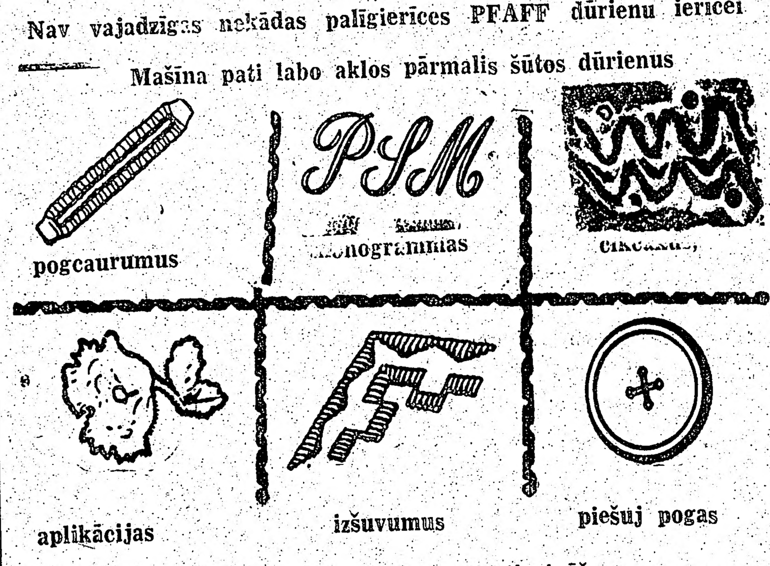

PFAFFs to visu dara bez piestiprināšanas

ĒRTI IEMAKSAS NOTEIKUMI. MAZA IEMAKSA

PAR LABU CENU ATPĒRKAM JŪSU VECĀS MAŠĪNAS

FAMILY SEWING CENTRE

719 YONGE ST. TEL KI 0108

IEGRIEZIETIES PFAFF MAŠĪNAS BEZMAKSAS DEMONSTRĒJUMAM. PIEREDZE PĀRLIECINA! (163)

Amerikāņu un visu eiropiešu receptes apstrādā augsti kvalificēti eiropiešu un kanadiešu reģistrētie farmaceiti, speciālisti

Mēs pagatavojam un izsūtām medikamentus uz visām pasaules malām. Sainīšus aizjūras zemēm iesaiņojam sevišķi rūpīgi un parcizi noadresējam.

Mēs sedzam nodotiem pasūtīnājumiem visus pasta izdevumus, maksājam nepieciešamās muitas nodevas, kā arī kārtīgi izpildām vajadzīgās muitas deklarāciju papīrus.

Mūsu krājumā atrodas visādas zāļu tējas, Celsija termometri un arī visi Eiropas medicīniskie preparāti.

IEVĒROJIET MŪSU CENAS:
STREPTOMYCIN — $0.75 gramā, AKNU PREPARĀTS $7.00 par 10 injekcijām, PENICILLIN — $3.95 par 10 injekcijām, 3 milj. vienības.

Mēs sedzam pasta izdevumus par sūtījumiem uz visām pasaules malām (995)

STARKMAN CHEMISTS
Kanadas lielākā aptieka
463 BLOOR St., W, TORONTO, ONT.

SAIMNIECĪBA par $3.600.—

20 akru, ar visām saimniecības ēkām, augļu, zemeņu un aveņu dārziem. Vienu jūdzi no pilsētiņas Wingham. Ieteicu dārzkopībai un putnkopībai. Pagājušā gadā par 600 putniem ieņemts $2.100.

Tuvākas ziņas
32 BAILLIE ST, HAMILTON, Ont.
A. AUGSTKALNS (128)

MĒBEĻU VEIKALS

Bagātīgs jaunu un lietotu mēbeļu krājums dzīvokļiem un kantoriem p. p.: kanapē, pakaļi, šujammašīnas, gultas, ēdamistabu un virtuvju iekārta, pianino utt.

ATVĒRTS KATRU DARBDIENU LĪDZ PL. 8 VAK.
RUNĀ ARĪ KRIEVISKI.

QUEEN WEST FURNITURE Co.
587 Queen St., W., Toronto, Ont. Telef. WA 6812

TORONTO LATVIEŠU PUĶU VEIKALS
„LOTOS"
Sakarā ar iesvētībām būs atvērts svētdien, 13. jūlijā, no pl. 2—5 p.p.
854 Bathurst Str., vienu bloku uz ziemeļiem no Bloor
KE 3884, Toronto. (139)

Dr. H. SCHLEIFER
bijušais Vīnes hospitāļu ārsts ar ilggadīgu praksi
PIEŅEM TAGAD
583 Bathurst St., Toronto,
Tel. RA 6210 (294
Runā vāciski un angliski

Dr. H. FENIGSTEIN
(*studijas beidzis Eiropā*)
praktizējošais ārsts
372 A QUEEN ST., WEST, TORONTO (room 2)
(Spadina Av. tuvumā)
4,30 -7,00 p.p. vai norunātā laikā
RA 9277
Runā franciski, vāciski, poliski un krieviski. (1019)

Foto studija
J. PRINCIS
283 St. Anne Ave, Apt. 5F, 5. stāvā,
Bronx 54, New York, N.Y.
Tālrunis MO 9-4880
Veic visāda veida fotodarbus, arī dokumentu fotokopijas. Foto apliecībām, pasēm un pirmiem dokumentiem. Attīsta, kopē, palielina un reproducē.
Uz vēlēšanos izdara foto uzņēmums mājās, sarīkojumos, kāzās.
Pa tālruni var zvanīt katru dienu

S. VASARĀJA
transporta uzņēmums
»BALTIC CARTAGE«
and MOVERS

izdara transporta pakalpojumus katrā laikā. Tel. OL 1403, Toronto

„READER'S DIGEST"
Par $2.00 ($4.00 vietā) uz 16 mēnešiem var pasūtināt pie
ALEKSANDRA KĀNBERGA
596 Sherbourne St., Toronto, Ont.
Tel. RA 7149 (998)

DĀMAS!
Lieciet savus matus veidot LIETPRATĒJAI
Ilgviņi, vakara frizūras, matu krāsošana, balināšana un individuāli piemērota matu griešana
LINDA URBA
34 Austin Terrace, Toronto
Tel. LL 9690 (162)
Runā vāciski, angliski un igauniski

PERSONU, kas atstājusi mazlietotu žaketi ar atspirdzinājumiem kafejnīcā, lūdzu to saņemt 134 Markland St., Hamilton, Ont. (164)

IZDOD mēbelētu dzīvokli ar ērtībām ģimenei ar bērniem. Zvanīt WA 3060, Toronto. (170)

IZDODAMAS istabas ar vārīšanas iespēju Danforth un Broadview rajonā. Zvanīt pēc plkst. 6 vak.. — Tel. RI 3609. Toronto. (165)

LĒTI izdodama mēbelēta istaba 1 vai 2 personām 3 ielu dzelzceļu krustojumā Bloor — Ossington stūrī. Tel. KE 6460. Toronto. (168)

IZDODAMA vieniniekam istaba ar pilnu pansiju. Tel. LY 8596, Toronto. (167)

IZDODU 2 nemēbelētas istabas ar vārīšanas iespējām. Apskatāmas katrā laikā 11 Huron St., Toronto. (140)

IZDODAMAS divas vai atsevišķi labi mēbelētas istabas apakšējā stāvā. Virtuve, ledus skapis, pastāvīgi silts ūdens, garāža pēc vēlēšanās. Tel. RI 5131 Toronto. (148)

Namamātes, sarīkojumu un viesību mielastu rīkotājas, iepērcieties

ARTURA ANŠMITA
PĀRTIKAS PREČU VEIKALĀ
274 PARLIAMENT St., TORONTO, TEL. WA 2361

Žāvēti zuši tikai 50c mārc. Iepērkot ne mazāk kā 10 mārc. — 42c

Bagātīgā izvēlē piedāvā eiropejiskai gaumei piemērotas PĀRTIKAS PRECES, kā:
miežu putraimus, kartupeļu stērķeli, safrānu, kardemonu, vaniļas standziņas, ķimenes, magoņu sēklas, kanēli standziņas citronelļu, cigoriņu kafiju riekstus, žāvētus augļus, chalvu, graudu un pūdera cukuru, kaviāru, ķilavas, šprotes, vēžu lipas, sālītas siļķes muciņās un vaļējas, nesālīto sviestu, taukus un sviestu bundžās, skābu krējumu, ārzemju sierus, mednieku un Tiringas desas, dūmu desas, latviešu un igauņu maiznieku maizes, ūdensklingerus, kūkas un daudz dažādu citu pārtikas preču.

PIEKTDIENAS VAKAROS PIEGĀDĀ MĀJĀS

«LATVIJAS AMERIKĀ» pārstāvji:

1. Daugavas Vanagu pārstāvība ASV un visas DV apvienības, nodaļas un kopas ASV un Kanadā.

2. ASV:

A. Lācis, DV Pārstāvība ASV, 31-43 Steinway St., Long Island City 3, N. Y., Yellowstone 2-7843.
A. Augstums, 1634 N. Str., Lincoln, Nebr.
A. Bīlmanis, 5710 64th Pl., East Pine, Riverdale, Md.
M. Blukis, c/o Mr. Knopfle, 826 Boehlke St., Saginaw, Mich.
Ed. Dobelis, 503 2nd Street, N. W. Waverly, Iowa.
O. Dīķis, latviešu grāmatnīca, R. 2, Waverly, Ohio.
E. Draveninks, 485 Nostrand Ave, Brooklyn 16, NY USA un Betlemes baznīcā, Brooklyn'ā pēc dievkalpojuma saiešanas zālē.
P. Dubovics, Quaker Lane, Hyde Park, New York.
Arvids Eglītis, 2123 - 24th Ave, So., Minneapolis, Minn. Tel. GE 7423.
K. Irbenieks, 4937 Mead Ave, Cleveland 27, Ohio.
J. Kājiņš, 600 Tremont St., Boston, Mass.
Rūd. Krafts, Zion Lutheran Church Dalton, Minn.
R. Krūklītis, Latviešu grāmatnīca, 1109 E. Grand River Ave, East Lansing, Mich.
Jānis Lazdiņš 3710 N. Meridian St., Apt. 224, Indianapolis 8, Ind.
Jānis Mikelsons, 67, Mercella St. Boston — Roxbury 19, Mass.
A. Ozoliņa, 1635 N. Orchard St., Chicago, Ill.
A. Punka, 1417, Park Road N.W. - Apt. 4, Washington 10, D C
J. Paucītis, 2116 North Capitol St. Wash. D. C.
V. Puriņš, 1043 Baldwin S. E., Grand Rapids, Mich.
J. Runiķis, 6226 20th Ave, N.E., Seattle 5, Wash.
Jūlijs Sakne, grāmatu un laikrakstu apgāds, 537 James Str., Syracuce, N. Y.
J. Soboļevskis, 2711 „W." St. Lincoln,, Nebraska.
G. Šmita grāmatnīca, 19 Prospect St., Poughkeepsie, N. Y.
J. Upesleja, 2518 N. 12th. Str. Milwaukee 6, Wiskonsin.
Miss Biruta Ziemiņa, 920 W. Lovell St., Kalamazoo, Mich.
T. Tērauds, c/o Mr. H. Hamilton, 7151 Euclid Rd. Cincinati 27, Ohio.
Rev. J. Turks, 1251. W. Lowell St. Kalamazoo, Mich.
Jāņa Zabaka grāmatnīca, 1216 Bonita Ave, Berkaley 9 California.

3. KANADA:

P. Avotiņš, 854, Bathust Str., Toronto. Tel.: KE 3884.
I. Batraks, P. O. Box 1080 Stn. C Toronto 3, On.
A. Birznieks, 911 Mac Rae St. Niagara Falls, Ont.
A. Čauka, Latviešu grāmatnīca, 1140 Richmond Str., London, Ont. Tāl. 3-8644 W.
„Daugavas Vanagu" grāmatnīca 123 Huron St., Toronto, Ont.
V. Dreifelds, grāmatnīca, 91 Poplar Ave, Kirkland Lake, On.
E. Jurševskis, 608 York St., Hamilton, Ont.
A. Kānbergs, Rakstu un darbu pakalpojumu birojā, 596 Sherbourne St., Toronto. Tel.: RA 7149
Vilis Kaļiņš, 21 Denison Rd. West Weston, Ont. Tel. CHerry 1-2068
Mr. V. Kārkliņš, grāmatnīca, 12 Regent Str., N. Sudbury, Ont.
H. Kalniņš, Muskoka Sanatorium P/O Muskoka, Ont.
V. Kopels, 609 Yong Str., Art Handicraft, Toronto, Tel. EM 4596
Marta Kuncāns, 47, Beulah Ave, Hamilton. Ont.
Arturs Kivilis, Hurdman's Bridge Box 164, Ottawa, Ont.
L. Līdums 27 Wiley St., St. Catharines, Ont.
Puķu veikals „Lotus", 854 Bathurst St. Toronto, Tel. KE 3884
K. Skuja, 20 William St., W. Waterloo, Ont.
Mrs. Leonija Ozolkalne, 460 E. 6th Ave., Vancouver, B.C.
V. Ziediņš, Latviešu grāmatnīca, 92 Morse St., Toronto, Ont.
Otto Zilkalns, 6745 Cote St., Luc Rd. Apt. 3. Montreal.

3. Vācijā

Andrejs Ozoliņš, Apgāds un grāmatnīca, (24b) Eutin/Holst. Rettberg—Kaserne.
Mr. V. Pomeinieks, „DV grāmatnīca", Wilhelmsburg, B 1—8, 14a Ulm/Donau.
Abonēšanas maksa: 1 mēn.: DM. 4. 3 mēn.: DM 11.

4. Anglijā

Daugavas Vanagu Fonda grāmatnīca, 12 Queensborough Terrace London W2
Abonēšanas maksa: 1 mēnesis 7/- 3 mēnši 20/-

5. Francijā:

Madame K. Birzniece, 31 rue de Seine, Paris 6.
Abon. maksa. 1 mēn. 400 franku 3 mēn. 1000 franku

6. Dānijā:

Mr. K. Reitmanis, Box 292, Koebenhavn, Danmark.
Abon. maksa: 1 mēn.: 4,50 D. K.

7. Zviedrijā:

Mr. O. Sakārnis, „Latvju Vārds" Postbox 15079, Stockholm.
Abon. maksa: 1 mēn. 4 Zv. K.

8. Austrālijā:

DV Sidnejas nodaļa, Mr. E. Liekājis, 35 Robb St., Revesby, NSW.
Abon. maksa: 1 mēn. 8 šiliņi
Mr. E. Liepiņš, 6 Booreea St. Lidcombe, Sydney, N. S.
Mr. A. Priedīts, grāmatnīca „Rīga", 74 Judd St., Mortdale, Sydney.

9. Venecuelā:

Mr. J. Henkuzens, Urban. Michelenai S.— 14, Valencia.
Abon. maksa: trimstris 15,40 b.

BAZNICAS ZIŅAS

Nujorkas latviešu dievkalpojums 13. jūlijā, pl. 11.15 Betlemes baznīcā. **Māc. R. Zariņš.**

Bronksā, Sv. Jāņa baznīcā, 13. jūlijā, plkst. 6 vakarā. **Māc. A. Ozols.**

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Archibīskapa pārstāvis A.Skrodelis (jaunā dzīves vieta) 99 Herkimer Str. Hamilton, Ont. tel.: 70136). **Bramptonā,** 13. jūl. vakarā; **Vellandē,** 14. jūl. (Kvēkeru b-cā); Otavā 17.-20. jūl. (iesvētīšanas dievkalpojums 20. jūlijā).

Prāv. A. Mitulis (367 Maryland Str., Winnipeg, Man.). 13. jūl., plkst. 2 p.p. iesvētīšanas dievkalpojums Pētera b-cā.

Māc. V. Šēfers (659 Piccadilly Street, London, Ont.). **Londonā,** 13. jūlijā, pl. 2 p.p., Trīsvienības bazn. jaunatnes iesvētīšana ar dievgaldu. **St. Katarinā,** 20. jūlijā, pl. 3 p.p. dievk. Kristus bazn. **Londonā,** 27. jūlijā, pl. 4 p.p. Trīsvienības bazn. dievkalp. **Niagara Falls,** 2. augustā, pl. 6 vak. (sestdienā) dievkalp. Pāvila bazn.

Māc. A. Briedis (17—8th Str. Noranda Que.). **Virdžinijtaunā,** 20. jūlijā, plkst. 1 p.p. (Angl. b.); **Norandā,** 20. jūl., pl. 5 p.p. (United b.). Kristīti (Norandā) Arta Anna Ābele, Voldemāra un Johannas m.; (Virdžinijtaunā) Ingrida Monika Valtiņa, Arvida un Gerdas m. Laulāti (Norandā) Voldemārs Izaks ar Veroniku Lubnevskis.

Sv. Jāņa Ev.-Lut. Latviešu Draudze, Toronto. Baznīcā 274 Concord Ave, **Mācītājs Arnolds Lūsis;** 50 Dewson St., tel. LO 2510.

Svētdien, 13. jūlijā, plkst. 4 pp. Jauniešu iesvētes dievkalpojums Sv. Jāņa baznīcā, Toronto. **Mācītājs viesis — Arturs Briedis no Norandas.**

Māc. E. Caune (10827 — 114 Str. Edmonton, Alta; t. 41890) **Edmontonā,** 13. jūl., plkst. 1 p.p. jaunatnes iesvētīšanas dievkalp. Letbridžā, 20. jūlijā, pl. 3 p.p.

Archibīskapa pārst. A. Skrodelis

TORONTO BAPTISTU DIEVKALPOJUMS

Svētdien, 13. jūlijā, pl. 17, Walmer Road bapt. baznīcas telpās. Piektdienas vakaros pl. 20 Bībeles un lūgšanu sapulce.

Māc. R. Eksteins.

Laikrakstam „LATVIJA AMERIKĀ"
123 HURON ST. TORONTO, ONT., CANADA
ASV: DV Pārstāvība, 31—43 Steinway St., Long Island City 3, N.Y.

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu Latvija Amerikā ....
līdz.......... uz.......... mēnešiem uz šādu adresi:
Mr, Mrs, Miss ....
....
Pievienoju money orderi, čeku vai skaidrā naudā $..........
.... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai.
(Nevajadzīgo svītrot)
Paraksts ....

Pārstāvji ASV lūgti savus maksājumus avīzei kārtot DV PĀRSTĀVĪBAI TORONTO

BALTAIS CILVĒKS ARKTISKOS APGABALOS

Subarktiskā un arktiskā apgabala vasara var būt relatīvi pa...ama, kaut arī tā ir visai īsa. ...mēr ziema uz ziemeļiem no ... paralēles ir pavisam kaut kas ...s.

Eskimi pierādījuši, ka cilvēkam ir iespējams dzīvot tālos ziemeļos. Bet baltā cilvēka (vai ...as rases) izturība ir citāda, un ... trūkst eskimu paaudzēm ... pierašana pie arktisko ziemas grūtumiem. Ja arī baltais cilvēks ir pierādījis, ka tas spēj ...vot ziemeļos un pārvarēt bargās ziemas, tas tomēr nevar sa...stīties ar eskimiem.

Eskimi gandrīz vienīgi pārtikā no taukvielām un proteīniem. Tie uzturam lieto galvenām kārtām valzivju, roņu, ziemeļbriežu un citu vietējo dzīvnieku gaļu. Visumā ir konstatēts, ka baltā cilvēka organisms nespēj panest šādu uzturu kaut cik ilgāku laika sprīdi. Tam nepieciešams arī zināms daudzums ...ogļhidrātu, kā arī vitamīnu bagātas barības vielas, ...piemēram, augļi, dārzāji un piena produkti, pie kuŗiem tie pieraduši, lai izsargātos no skorbuta, nakts akluma un citām kaitēm.

Kanadas barības vielu lietpratēji pēta jautājumu par ziemeļu ...nagājas un kaujas spēju uzturēšanu ar ogām un citiem ...augiem, ieskaitot ēdamo sūnu, ... sūnas garša nav patīkama, ...et to var nepieciešamības gadījumā lietot.

Pamata dieta, pie kādas baltais cilvēks ir pieradis, būtu paturama. Līdztekus tai Aizsardzības departaments plaši izmēģina noderīgas barības vielas ziemeļu apgabalu vajadzībām.

Galvenā problēma saistīta ar nepietiekamu daudzumu kaloriju ...iegādi, kas jāizlīdzina ar citām nepieciešamām barības vielām. ...ir aplēsts, ka pilsētas biroju darbiniekiem nepieciešamas ap 2,500 kaloriju dienā, meža strādniekiem ziemeļos ir jau vajadzīgs 5,000 un arktisko apgabalu kareivjiem, kam jānes smaga uzkabe, — vēl lielāks kaloriju daudzums.

Arī drēbes ir visai svarīgas ziemeļu ziemas dzīvei. Eskimi valkā ziemeļbriežu un citu dzīvnieku ādas, bet militāro un civilo apģērbu masu produkcija no briežu vai citu dzīvnieku ādām nav tik viegli iespējama, kā arī nav visai saimnieciska. Vesela virkne dažādu materiālu, ieskaitot sintētiskas zvērādas un nailonu, pie ziemeļu kareivjiem ir jau izmēģināti, un šie mēģinājumi vēl turpinās.

Cilvēka ķermeņa ūdens zaudējumi arī ir problēma, kas skar apģērba jautājumu. Katrs cilvēks ziemeļos jāģērbj silti. Tas izsauc svīšanu, kas arktiskos apgabalos ir bīstama. Tā mazinā drēbju izolējošo ietekmi, atņem organismam ūdeni, kas izsauc nelabu sajūtu un ādas kairinājumus.

Sagādāt tīru ūdeni arktiskā tundrā, nav viegla lieta. Var, protams ēst ledu un sniegu, bet tad jāzaudē daudz ķermeņa siltuma. Tas jānovērš, dzeŗot ūdeni, kas iegūts, izkausējot sniegu vai ledu virs ugunskura.

Ir arī kāds psicholoģisks problēma. Tā parādās par tik, par cik arktiskais klimats veicina pašuzturēšanās instinktu un egoismu, ko civilizētā pasaulē cilvēks ir gadu simteņu ilgā attīstības laikā pārvarējis. Arktisko ziemas dzīves grūtību ietekmē ko militāro, tā civilo ļaužu grupas tiecas sadalīties mazākās grupās un tās savukārt sadalās līdz atsevišķiem individiem. Psichiatru un psichologu pētījumi rāda, ka arktiskā ziemā ļaudim ir tieksme atvilkties pilnīgā vientulībā, kas rezultātā var būt visai kaitīga kopīgām grupas interesēm.

Atzinumā par pārtiku, apģērbu, patvērumu, mašīnu darbināšanu un ieroču lietošanu, kā arī par veselības un sociālām attiekšmēm, ir svarīgi ne tikai tālo ziemeļu militārās aizsardzības izveidošanai, bet arī civilo iedzīvotāju interesēm. Sagaida, ka lielo dabas bagātību atklāšanas laikmetam, kas paslaik uzrāda visai strauju attīstību, sekos ļaužu pieplūdums. Kanadas arktiskie un subarktiskie apgabali spēj uzturēt daudz vairāk ļaužu nekā tagad. Jo vairāk būs izpētīts šis jautājums, jo vieglāki varēs atrisināt ļaužu novietošanas problēmas arktiskos apgabalos.

C. S.

KANADA IEROBEŽOS IECEĻOTĀJU SKAITU

Ievērojot stingrās organizēto strādnieku prasības, kas izteic bažas, ka šai zemei var draudēt bezdarbs, Kanadas valdība ir samazinājusi tekošā gadā ielaižamo ieceļotāju kvotu.

1951. gadā Kanadā uzņēma 194 tūkst. jauniebraucēju, kas pa lielākai daļai nāca no Eiropas. Pēc immigrācijas ministra Valtera Harisa pazīņojuma, šogad Kanadā ielaidīs no 100.000 — 150.000 immigrantu.

Šie skaitļi, viņš izteicās, izteic Kanadas jaunieceļotāju „uzsūkšanas spējas," t. i. tas skaits, kas, pēc valdības aplēsumiem, ir iespējams novietot rūpniecībā, lauksaimniecībā un citās nodarbības nozarēs, un kas nepārsniedz valsts sociālās iespējas.

Harrisa immigrācijas plāns tomēr neatrod vispārīgu atsaucību. Daļa organizēto strādnieku domā, ka tas vēl arvienu ir par lielu. Turpretim zināms skaits laikrakstu un daudzi rūpnieki domā, ka tas ir par mazu.

Toronto The Globe and Mail kādā ievadrakstā prasa:

„Vai kanadieši runāja par savas zemes „uzsūkšanas spējām" pirms četrdesmit gadiem? Par to jāšaubās. Tāpat jāšaubās, vai to darīja amerikāņi. Neprātojot, cik daudz immigrantu tie varētu uzsūkt, tie vienkārši uzsūca visus, kas vien ieceļoja. 1912. g. Kanadā ar 7,5 milj. iedzīvotāju spēja uzsūkt 375.756 immigrantus; Savienotās Valstis ar 95 milj. iedzīvotāju uzsūca 838.172.

„Tagad turpretim Kanadā ielaižamo ieceļotāju skaitu nosaka „uzsūkšanas spējas." Immigrācijas ministrs Harris mums saka, ka šī gada immigrantu uzsūkšanas spējas ir starp 100.000 un 150.000, pret 194.000, kas ieceļoja pag. gadā. Kā viņš to zina? Kas viņam to teica? Kas liek viņam domāt, ka valsts darba roku vajadzības 1952. gadā būs mazākas nekā 1951. gadā?"

„Neviens nezina, cik daudz ļaužu mums vajag, lai veiktu tos dažādos uzdevumus, kuŗus Kanada, kā nācija, cenšas veikt. Neviens nav papūlējies to īsti izdibināt. Pie tādiem apstākļiem katra immigrācijas kvote ir vienkārši no gaisa grābts skaitlis..."

Nesen Hju Krombijs, kas atkāpās no Kanadas rūpnieku asociācijas prezidenta posteņa, uzturēja prasību pēc liela immigrantu skaita ielaišanas un pirmvielu ražošanas pacelšanas, lai to pieteiktu attiecīgām vajadzībām Kanadā.

Runājot par tagadējiem bezdarba skaitļiem, Krombijs izteicās, ka zināms bezdarbs pastāvēs aizvien, ka bezdarba līmenis nav bīstams un ka immigrācija ir līdzeklis pret bezdarbu. „Katrs jaunkanadietis ir arī jauns pircējs mūsu rūpniecības un lauksaimniecības produktiem," viņš piemetināja.

Atzīmējot, ka Britanijas parlaments nesen piešķīris $500.000 (apmēram $4.500.000) gadā, lai veicinātu izceļošanu, it īpaši uz Austrāliju, Krombijs domā, ka būtu jāizstrādā kāds plāns starp Kanadas un Britanijas valdībām, kas atļautu britu immigrantiem ņemt līdz vairāk naudas, kad tie izceļo uz Kanadu.

KRA prezidents domā, ka Kanadai būtu jāveic lielāki uzdevumi pamatvielu pārstrādāšanā. Pasvītrojot, ka Savienotās Valstis labprāt vēlotos Kanadu nostādīt malkas cirtēja un ūdensneseja lomā, viņš brīdināja, ka to var novērst tikai tad, ja pamatvielas pārstrādā tik tāļu, cik tāļu tas vien ir praktiski un saimnieciski iespējams.

Vai nu pārmērīgas immigrācijas, vai arī pagaidu saimnieciskās dzīves atplūdu dēļ, Kanadā bija pagājušā ziemā novērojams bezdarbs. Daudzi no bezdarbniekiem bija jaunkanadieši. Arodbiedrības izjūt, ka plaša jaunu strādnieku ievešana var nospiest algu līmeni zemāk, jo jaunieceļotāji palaikam ir ar mieru strādāt par zemāku atalgojumu nekā Kanadas strādnieki. Arī lielais daudzums neorganizēto strādnieku pēc dažu arodbiedrību domām var ietekmēt sekmīgu kolektīvo līgumu noligumu.

CS

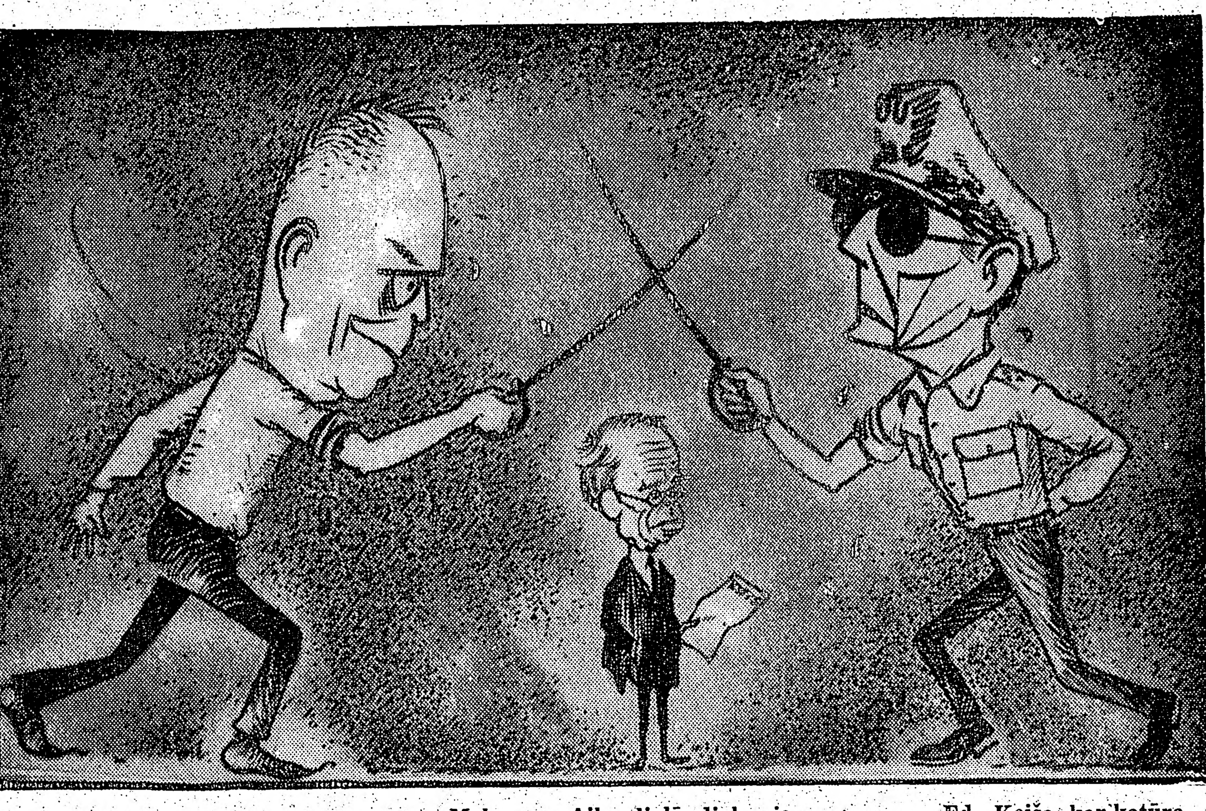

Meka un Aika lielā divkauja — Ed. Keiša karikatūra

ZEM DIENVIDU ZVAIGŽŅĀJA

SPECIĀLRAKSTS LAVIJAI AMERIKĀ NO AUSTRĀLIJAS

Ķīniešu bērnu svētki

Ir tiešām jāpabrīnās, cik daudz ļaužu rietumu pasaulē ir pilni bērnišķīgu illūziju attiecībā uz komūnismu. Bet, ja pārdomājam to, ka daži no šiem ļaudīm ir vairāk vai mazāk izcilas personas savas zemes un valsts sabiedrībā, tad šis bērnišķīgums nav vairs smieklīgs, bet kļūst jau traģisks.

Lai vēl vairāk sajauktu gaisu un vēl vairāk sašķeltu jau tā neskaitāmās partijās, grupās un grupiņās sadalījušos rietumu intellektuāļus, Maotsetungs, uz Staļina rīkojumu, sarīkoja šiem bērniem kaut ko līdzīgu Džamborejai Peipingā. Oficiāli to gan nerīkoja viņš, bet Ķīnas pilsoņu miera mīlētājas aprindas. Šķiet, ka vispiemērotākais apzīmējums šim sarīkojumam būtu Ķīniešu bērnu svētki.

Kādreiz, nesenā pagātnē, latviešu leģionāri par ķīniešu bērnu svētkiem sauca iedzeršanu, kurā, tā sakot, „salaida par visu naudu.",

Arī Peipingā notiek šāda „salaišana," tikai ne jau dzeršanas ziņā. Šī ir propagandas orģija, kuŗas mērķis laikam ir pasaules sagatavošana jauna veida kaŗam. Pretinieka apvainošana tajos noziegumos, kuŗus pats dara vai domā izdarīt, nav nekas jauns. Lai atceramies tikai poļu armijas formās tērptos vāciešus, kuŗi uz Hitlera pavēli „iebruka" Vācijā — tā bija nepieciešamā dzirkstele, lai aizdedzinātu sagatavoto sārtu — II Pasaules kaŗu. Arī Katinas meža masu slaktiņš ir zīmīgs piemērs. Ja biedrim palkavniekam Rudenko būtu atļāvuši pielietot vecās, labās, pārbaudītās metodes, tad, varbūt, pats Gērings būtu atzinies, ka viņš šos tūkstošus nelaimīgo poļu virsnieku ir nošāvis pašrocīgi. Bet te var redzēa, ka rietumiem tiešām nav vajadzīgās racionālās pieejas šīm lietām, un tā biedrim pulkvedim savas rokas neizdevās nomazgāt, un arī „svētbildei" ar visai pasaulei tik labi pazīstamo ūsaino seju un tajā iesprausto līko pīpi pielipa daži rūsgani plankumi.

Lai nu kā, šīs lietas gul pagātnē, bet no tām jāmācās. Un, jāatzīst, ka komūnisti visvairāk mācās no izdarītām kļūdām, viņi tās reti atkārto. Tāpēc aizstāvēšanās par vēl tikai nākotnē izdarāmām nelietībām uzsākama jau tagad, un vislabākā aizstāvēšanās esot uzbrukums. Tāpēc arī komūnistikā pasaule uzsāk „morāliska" rakstura uzbrukumu.

Kā lai uzbrūk? Vai lai uzbrūk krievi, ķīnieši, korejieši? Nē, lai rietumiem uzbrūk viņu pašu ļaudis, šis ir „bezpartējisko" boļševiku darba lauks! Un tā Austrālijas kompartija pēc rūpīgas apsvēršanas izrauga un uzaicina uz Ķīniešu bērnu svētkiem izlasītu delegāciju:

Dr. Burtons, cilvēks bez pienākuma sajūtas un apziņas, bet godkārīgs, pašpārliecināts „speciālists" komūnisma un rietumu pasaules attiecību jautājumos. Tipisks komūnisma saindēts „bezpartējisks" intellektuālis. Kāda cienījama vecāka dāma, kura it kā pārstāvot kādu baznīcas organizāciju un kuŗa, bez šaubām par visu tai rādīto teiks: „Oh, dear, how nice", vai arī „How utterly disgusting".

Bērnu svētki sākās pēc plāna un grafikas. „Bērniņi" nonākuši svētku vietā tūlīt korī sāka dziedāt speciāli šim nolūkam iemācīto dziesmiņu:

‚Apvienoto Nāciju kaŗaspēks Korejā pielieto dažādu epidēmiska rakstura slimību baktērijas, lai mazinātu ķīniešu un ziemeļkorejiešu kaŗaspēku kaujas spējas."

Delegācijas locekļi, no kuŗiem nevienam nav pietiekami daudz zināšanu, lai atšķirtu vienu baktēriju grupu no citas vai arī vispār lietpratīgi spētu izmeklēt celtos apvainojumus, skaļi apliecina, ka baktēriju izplatīšana tiešām notiek.

Varontenors, kuŗa balss pārskan pārējo kori, ir brālis Burtons. Viņa pieturēšanās pie partijas līnijas ir tik stingra un negrozāma, ka Dr. Burtona ziņojumi gandrīz vārdu pa vārdam saskan ar komūnistu avīzes iespiestiem ziņojumiem, kuŗus par 6 pensiem varēja nopirkt uz katra ielas stūra jau dažas nedēļas pirms viņa izlidošanas no Austrālijas.

Tanī pašā laikā Ķīna neļauj Starptautiskam Sarkanajam Krustam izdarīt zinātnisku izmeklēšanu speciālistu uzraudzībā (tiem acīmredzot trūkst nepieciešamo dialektiskā materiālisma pamatu, resp., viņi vēl strādā pēc vecām metodēm, t. i. viņu atradumi varētu eventuāli nesaskanēt ar Partijas jau iepriekš nosacītiem rezultātiem).

Izņemot varbūt tikai tiešām pilnīgi bērnišķīgi noskaņotus ļaudis, neviens netic šim reportāžas pārraidījumam no Ķīniešu bērnu svētkiem.

Par daudz interesantāku un zīmīgāku nekā Dr. Burtona uzstāšanos sarkano pionieru sarīkojumā ir uzskatāms viņa labvēļa Dr. Evata dīvainais pārmetums Austrālijas valdībai: „Kāpēc Dr. Burtonam vispār esot izsniegta ārzemju pase ceļojumam? Esot bijis valdības pienākums šo apkaunojošo notikumu aizkavēt utt."

Ir tiešām interesanti novērot, kā cilvēks, kurš vakar aizstāvēja Kompartiju demokratisku principu interesēs („Katram brīvam austrālietim ir tiesības stāties jebkurā Ipartijā un aizstāvēt savus uzskatus. Partijas slēgšana būs skaidrs fašisma akts..."), šodien pārmet valdībai, ka tā nav iejaukusies kādas privātpersonas dzīvē, ka tā ļāvusi šai personai atstāt valsti!

Bet par vienu varam būt droši, ja valdība būtu Dr. Burtonam liegusi ārzemju pasi, Dr. Evats nosauktu Menzija kabinetu par fašistu iestādījumu, kurš noziedzas pret viselementārākām demokratijas prasībām resp., liedz privātpersonai kustības brīvību!

Un tā Ķīniešu bērnu svētku rīkotāji nošauj divus zaķus reizē: Bērni (15—75 gadu vecumā) tiešām tic bērnišķīgajām pasakām un līdz ar to kļūst daudz vieglāk pieejami sarkano baciļu iedarbībai.

Pieaugušos, īpaši Austrālijas Strādnieku Partijas locekļos (kuŗu vairākums ir noteikti antikomūnistiski noskaņots) līdera Dr. Evata dīvainā, nekonsekventā nostāja rada nesaprašanu, kuŗas rezultātā pat kļūst iespējama plaisa pašas partijas struktūrā.

Ja šī plaisa tiešām rastos un sašķeltu strādnieku kustību divās nometnēs, tad no komūnistu viedokļa raugoties, Ķīniešu bērnu svētki ir pilnīgi atmaksājušies, pat ja nav izdevies pasauli pārliecināt, ka Apvienotās Nācijas tiešām pielieto baktērijas savu militāro mērķu sasniegšanai.

A. BB.

KAM UZGLŪN KRIEVU KAŖAKUĢI

Špicbergena 24.000 kvadrātjūdzes lielā salu grupa Polārā jūrā, 1.500 jūdzes no Ziemeļaustrumiem no Skotijas krastiem, pievilkusi Kremļa uzmanību. Stingras notas ir apmainītas starp Norvēģiju (kam šīs salas pieder) un Krieviju. Norvēģija sūdzas, ka krievu kaŗakuģi tik bieži parādoties salu tuvumā, ka šī parādīšanās klūstot par daudz aizdomīga. Krievija aizbildinās, ka 1920. g. Špicbergenas līgums, kas šīs salas piešķir Norvēģijai, esot jārevidē tā, lai salas varētu aizstāvēt kopīgi Norvēģija ar Krieviju. Krievi ir nobažījušies, ka nākošajā kaŗā šīs salas izmantos ienaidnieks kā gaisa un zemūdens flotes bazi. No šīs vietas būtu ērti sasniedzams garais krievu krasts.

Špicbergena, kas ir dāņu vārds un nozīmē „kalnāji smailām galotnēm", atrodas tikai 600 jūdzes no ziemeļpola. Lielāku cilvēku apmetni tur sauc par Longyear City. Salā rok akmeņogles un ierīko radara staciju, kas ir pasaules vistālāk uz ziemeļiem izvirzītā radara ierīce. Ļaudis tur dzīvo koka barakās un ziemās viņi pārdzīvo 114 diennaktis nepārtrauktu tumsu. 40 dienas saule nepaceļas virs horizonta, kad tikai īsu brīdi ap pusdienas laiku ir puskrēsla. Galvenā nodarbošanās ir izraktenu iegūšana. Aukstuma dēļ arī raktuves ierīkotas citādi nekā tas parasts. Zeme ir sasalusi lielā dziļumā, kādēļ nav vajadzīgi palīglīdzekļi zemes nostiprināšanai, nav vajadzīga ūdens izsūknēšana. Ir noskaidrots, ka vēl 800 pēdu dziļumā zemē ir 10 gradu temperātūra zem nulles. Garajā ziemas periodā Špicbergena ir atgriezta no pārējās pasaules, jo ledus kalni apņem visu salu grupu. Salās neaug ne koki, ne krūmi, jo veģetācijas periods ir par īsu pat visizturīgākajiem augiem. Kaut arī šī savādā zeme ir visnemīlīgākā uz zemes lodes, taču jūlija mēnešos saules dienām ir rekords. Vasaras kulminācijas punktā saule spīd nepārtraukti trīs līdz četras dienas, nenorietot pat pusnaktī. Ir piedzīvoti gadījumi, ka saule spīd nepārtraukti 300 stundas. Šinīs salās ledus skapju tirgotājiem nav ko meklē klientus, jo aukstuma dēļ bojātāja baktērija praktiski nemaz nepastāv.

Ja Špicbergenas klimats būtu maigāks, tad tur noteikti apmestos lielāks iedzīvotāju skaits. Pagājušā ziemā tur mitinājušies tikai 1.500 cilvēku. Tur nav iedzimto, piem. eskimu. 1941. gada septembrī sabiedroto gaisa spēki nolaidās Špicbergenā, nopostīja ogļu krājumus un raktuvju mašinēriju, bet iedzīvotājus evakuēja. Tas notika tādēļ, lai Vācija nevarētu izmantot šos krājumus. Pēc kaŗa Norvēģija salās sāka atkal atjaunot raktuves, un 1950. gadā ogļu produkcija sasniedza 374.000 tonnas.

DAŽOS VĀRDOS

Milānas archibīskaps kardināls Šusters asi apkaŗo t.s. morālās apbruņošanās kustību. To gan esot izgudrojuši protestanti, bet tā apdraudot ne tikai pašu protestantu, bet arī katoļu baznīcu.

Amerikāņu meteoroloģiskie biroji nākamajās trīsdesmit dienās paredz ļoti karstu laiku, kas tālu pārsniegšot citu gadu šī laika posma caurmēra temperātūru.

Apvienoto ogļraču savienības prezidents Džons Luiss nodevis tēraudrūpniecības strādnieku arodbiedrību apvienībai 10 milj. dolaru, kas izlietājami streikojošo tēraudstrādnieku atbalstam.

Gvatemalā stājies spēkā komūnistu atbalstītās valdības izdotais likums, kas pasludina kardinālas pārmaiņas lauksaimniecības zemes. Ar šo likumu lielsaimniekiem atņem visu vai daļu zemes, lai to sadalītu starp zemes īpašnieku bijušajiem kalpiem vai citiem bezzemniekiem.

Grupa Sav. Valstu senātoru uzsākuši pūliņus, lai amerikāņu kaŗaflote netiktu atstāta otrā vietā aiz citām ieroču šķirām, bet tās ieskatiem un izbūvei piešķirtu daudz lielāku uzmanību nekā tas bijis ēdējos gados.

Lielbritanijas Durnhamas koledžas studenti aplēsuši, ka 20 vīri var pārspēt virves vilkšanā vietējā cirkus ziloni Jumbo. Taču pats Jumbo galīgi apgāzis studenta papīra darbu, ar virvi, ievelkot krūmos ne vien 20 studentus, bet arī viņu profesorus, kas studentu aprēķinus pārbaudījuši, atzinuši par pareiziem un novērtējuši ar augstāko atzīmi.

Ar ļoti atzinīgiem vārdiem sievietes—autovadītājas novērtē Rietumberlīnes policija. Sievietes braucot ne mazāk ātri kā vīrieši, tomēr esot daudz rūpīgākas. Visā Berlīnē vēl neesot sodīta neviena sieviete, kas būtu izraisījusi sadursmi paviršas braukšanas dēļ, ko nevarot sacīt par vīriešiem.

Visjaunākie pētījumi rāda, ka Savienoto Valstu rūpniecībā pašlaik trūkst 18.000 inženieŗu. Šāds augstāko technisko spēku iztrūkums draud iecirst dziļu robu ap 450 lielāko rūpniecību darbībā. Šo informāciju sniedza Profesionālo Inženieŗu Nacionālās Apvienības prezidents L. L. Dressers Ņujorkā.

Žīdu tautības amerikāņu kaŗa veterānu komandieris, kas apceļojis lielāko daļu valstu ārpus dzelzs aizkara un ticies ar prāvu skaitu valstsvīru, pēc pieņemšanas pie prezidenta Trūmena izteicies, ka Savienotās Valstis tūdaļ vērsīs nāvējošu triecienu pret pašas Padomju Savienības sirdi, ja Kremlis mēģinās radīt jaunu Koreju citā zemes lodes daļā vai arī uzsāks iekļaut kādu no satelītvalstīm.

52 gadus vecais Frankfurtes notārs Vilhelms Kleins vārda tiešajā nozīmē pēdējos 15 gados pārticis un dzīvojis no naudas, ko viņš saņēmis par sava paša asinīm. Šos gados Kleins devis slimnieku glābšanai pavisam 520 litru asiņu, kas piepilda 26 benzīna kannas sarkanās dzīvības sulas. Vācu ārsti, kas izlietā Kleina asinis, konstatējuši, ka viņš var dot savas asinis divi reizes nedēļā, nenodarot nekādas pārestības savai veselībai. Kamēr parasti cilvēks var dot asinis pēc katrām 6-8 dienām.

ASV armijas štābs izdevis paskaidrojumu, kas nosaka, ka ģen. Mekarturs bez iebildumiem var piedalīties arī politiskajās cīņās, kaut arī viņš nav no armijas izstājies, bet ir rezervē un viņam nav noteikta uzdevuma. Paskaidrojumā gan nav minēts Mekartura vārds, bet tas nepārprotami domāts, lai radītu skaidrību viņa jautājumā. Pēc tam, kad Mekarturs bija uzņēmies būt par galvenās runas teicēju republikāņu nacionālā konventā Čikagā, no vairāk pusēm pacēlās balsis, ka viņam jāizstājas no armijas. Protestētāji domāja, ka kaŗavīrs nevar publiski diskutēt politiskus jautājumus, kamēr vien viņš legāli valkā uniformu. Štāba paskaidrojums nosaka, ka armijas locekļi (šajā gadījumā piecu zvaigžņu ģenerāļi), kamēr viņiem nav noteikta uzdevuma, bet tie ir rezervē, var piedalīties politiskā darbā gluži tāpat kā no armijas izstājušies, vai citi civīlisti. Tas nozīmē, ka arī Eizenhaueram nemaz nebija jāizstājas no armijas, lai viņš piedalītos vēlēšanu kampaņā. Bet Eizenhauers vēlējās būt goda vīrs līdz galam, kālab pirms uziešanas politisko cīņu skatuvē izstājās no armijas.

APKĀRT ZEMES LODEI

Saulē atradies ļoti liels caurums, kurā varētu ietilpināt vairākas planētas mūsu zemes lielumā. Astronomi apgalvo, ka caurumu varot saskatīt pat ar neapbruņotu aci, ja tikai aizsardzībai pret spožo gaismu lietojot tumšas brilles.

Nupat izcīnīta interesanta divkauja starp vienu spāņu un kādu amerikāņu kaŗavīru, par to, kurš vairāk varēšot noēst.

Spānietis pieveicis omleti no 36 olām un kartupeļiem, 2 kg sutinātu šķiņķi ar kartupeļiem, 2 kg sparģeļu speciālā mērcē, 1 kg zivs, salātus, 6 apelsīnus, 6 banānus, 6 ābolus un 2 saldējumu porcijas. Pie ēdiena viņš piedzēris vīnu, 6 glāzes konjaka, un maltīti nobeidzis ar smaržīgu cigāru.

Amerikānis notiesājis 3 kg makaronu, 2 kg. ceptas gaļas, kartupeļus, lielu ceptu cāli, sešas desas, salātus, 24 banānus un pus kilo saldējuma. Bez alus, ko viņš lietojis pie šīm mērenām pusdienām, viņš izdzēris arī 3 glāzes konjaka un kafiju, kā arī uzpīpējis cigāru.

Tiesnesis, nevarējis izšķirt, kurš būtu bijis uzvarētājs, un tāpēc pasludinājis cīņu par neizšķirtu, pret ko abas puses, protams, neganti protestējušas un tūlīt paziņojušas, ka pārcīnīs uzvaras laurus iespējami drīzā laikā.

Slavenajā Rivjēras peldvietā ir smags tūristu trūkums. Ļoti maz redzami ārzemnieku auto un luksus viesnīcās dzīve rit pavisam klusu. Pēc Kannu lielākās viesnīcas direktora domām apmeklētāju trūkumā vainojams penicilīns. Kamēr agrāk ārsti no visām pasaules malām slimos sūtīja atpūtā uz Rivjēru, tagad tie apmierinoties ar penicilīna parakstīšanu. Tādā kārtā penicilīns kļuvis par saulainās Rivjēras dzīves sabotieri.

Britu veselības pārvalde izdara mēģinājumus berilija pielietošanai zobārstniecībā. Aizstājot zobu plombas zeitu ar beriliju, izdevumi samazinās par apm. 10 proc. Beriliju iegūst galvenā kārtā Brazilijā, bet pēdējā laikā tas atrasts arī Dienvid- un Austrumafrikā, ASV, Franču Marokā un Francijā, un to izlieto arī atomenerģijas produkcijā.

Stutgartē kāds jezuītu mūks teicis vairākus vakarus sprediķus, kuŗos vērsies pret seksuālhistēriju. Sprediķojošā mūka dedzīgie vārdi aizkustinājuši daudzas jauniešu sirdis, un labs bars jauniešu organizēti devušies no viena naktskluba uz otru un pieprasījuši izņemt no vitrīnām „nemorāliski" atģērbto dāmu attēlus. Vietās, kur lokālu īpašnieki liegušies sekot izaicinājumam, jaunieši izturējušies draudīgi, tā ka beigās iejaukusies policija un tos izklīdinājusi.

Jezuitu mūka protesta sapulce pret morāles graušanu pievilkušas daudz klausītāju un dažās vietās to skaits sasniedzis pat 10.000. Savos sprediķos tas izvirzījis temu par satana trīsvienību — liberālismu, materiālismu un seksuālismu.

Pazīstamais Parīzes naktsklubs Lido, Elizejas laukos, savā vasaras programmā paredzējis arī jaunākas modes demonstrējumus. Programmas starpbrīžos parādīsies daiļas manekēnes, kuŗas ar Parīzei piemītošo šarmu rādīs, cik maz drēbju vajadzīgs ķermeņa skaistuma izcelšanai.

Divi ziemeļafrikāņi nonākuši Parīzes tiesā kādas neparasti skaistas 19 g. vecas francūzietes Karmenes dēļ.

Ali Bautiba apsūdz Muhamedu Amaru par to, ka tas pārdevis viņam skaisto Karmenu par apm. 60 dol. naudā un 20 dol. atlīdzības par viņas drēbēm. Pēc vienas dienas, pavadītas kopā ar Bautibu, Karmena atgriezusies atkal pie Amara. Bautiba, protams, atprasījis savu naudu, bet tad nu Amars pēkšņi paskaidrojis, ka naudu nemaz nesot saņēmis.

Bautibas advokāts, arī sieviešu kārtas, pieprasījis, lai abi parti apzvēr savu apgalvojumu patiesību pie Korāna. Bet te nu iejaukušās muhamedāņu iestādes, apgalvojot, ka šādam zvērastam nevarot būt nekādas nozīmes, jo tas tiekot dots „neticīgo" tiesas priekšā.

Gadījumu vēl vairāk sarežģījis Karmenas paziņojums, ka tā gaidot mantinieku. Mohmeds Amars paskaidro, ka atzīstot sevi par bērna tēvu (pēdējā gadījumā viņš gūst franču valdības ģimenes pabalstu).

Prāva daudzo sarežģījumu dēļ atlikta.

AIZ DZELZS AIZKARA

„SOCIĀLAIS REĀLISMS"

Uzmanību saista Tichonova pieci dzejoļi, ko atdzejojuši Balodis Plaudis un Krūklis. Brutāne bijusi Igaunijā, tēlo tās dzīvi. Valija Ēvele centusies iejusties amerikāņu algotņu nogalinātā grieķu tautas patriota Belojanisa mātes sirdī. — Prozas daļā turpinās Žaņa Grīvas romāns Dzīvības ceļš — kaŗa gaitas Daugavmalā, Igaunijā, pie Ļeņingradas, Maskavas. — R. Pelše apcer Ļeņina darbus latviešu valodā. — A. Upītis „Sociālistiskā reālisma monumentālā formā" parāda, ka vienīgi padomju literātūra spējīga radīt monumentālus mākslas darbus un ka proletāriskais reālisms pāriet uz sociālistisko. — Sudrabkalns iepazīstina ar Tichonova daiļradi, — A. Grigulis sniedzis faktiem bagātu pētījumu par revolūcionāro rakstnieku Jēkabu Kalniņu — Mākoni.

Neviena neapjēgtais „sociālais reālisms" vēl vienmēr der par aizsegu kailai aģitācijai mākslā. Kā redzams no vārdiem, vecā ideju gvarde vēl turas.

PABRAUC UN APSKATĀS...

Republikas labākais šoferis Žigurs stāsta: „Braucot es ik pēc 10 klm apturu un atpūtinu motoru, apskatos, vai viss kārtībā. Ja uzbraucu uz kāda akmens, arī apturu, apskatos, vai nav ieplīsušas atsperes, vai nav bojātas riepas. Esmu nobraucis ar ZIS 150 mašīnu bez vidēja remonta 100.000 km, norma 70.000 klm. Pēc normām riepas jāmaina ik pēc 30.000 klm, es nomainīju pēc 64.000 klm. Pēc normām 100 klm brauc ar 38.8 litra, bet es pārveidoju karborātora dīzi un braucu 100 klm ar 30 litriem."

Vecs sakāmvārds skan: „lēnāk brauksi, tālāk tiksi..." Tā arī Žigurs pēc katra kilometra aptausta savu mašīnu, jo zem Staļina saulītes jau laika diezgan visiem — tālāk par Sibiriju tikpat netiks...

MELO TAVU MELOŠANU

ASV 4 cilvēku ģimenei iztikai vajag gadā 6.000 dol., bet 10 milj ģimenes (35 milj.) saņem pat mazāk par 2.000 dol. Bez tam ir 13 milj. bezdarbnieku. Tātad desmitiem miljonu ASV cilvēku dzīvo badā. ASV strādniekiem nodokļi atņem 30—50 proc. no algas, nemaz nerēķinot tiešos nodokļus, kuŗu mums nav. ASV valsts budžetā 98,2 proc. sastāda nodokļi, bet PSRS 9,3 proc. Daļa ģimenes locekļu ASV dzīvo uz citu ģimenes locekļu rēķina un ar to pazemina jau tā zemo ASV dzīves standartu.

Gribētos jautāt šim melu dzejniekam, kādu nodokli maksā vergi Sibirijā, un par cik tiem dzīves standarts ir augstāks.